

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان سیستان و بلوچستان

بررسی وضعیت توسعه‌ای استان سیستان و بلوچستان و عدم تعادل‌های درون منطقه‌ای

معاونت توسعه و برنامه‌ریزی سازمان

دی ماه ۱۴۰۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

- ۱- موانع و مشکلات برنامه ریزی در ایران
- ۲- شاخص‌های کلیدی استان
- ۳- اصلی‌ترین قابلیت‌ها، مزیت‌ها و فرصت‌های استان
- ۴- چالش‌های مهم و تاثیرگذار استان
- ۵- مدل توسعه استان براساس سند آمایش
- ۶- مهمترین اولویت‌ها و ظرفیت‌های پهنه‌های برنامه‌ریزی
- ۷- تحلیل و بررسی چگونگی تحقق رشد اقتصادی هدفگذاری شده در سال ۱۴۰۱

۱- موانع و مشکلات برنامه ریزی در ایران

موانع و مشکلات برنامه ریزی در ایران

تعریف توسعه:

فرایند شکل‌گیری ساختارهای نهادی است که منجر به ایجاد رفاه پایدار و توزیع نسبتاً عادلانه آن در سطح جامعه با هدف توانمند سازی همه افراد جامعه می‌شود، به طوری که هیچ محدودیت درونی یا محدودیت بیرونی افراد را از انتخاب آزادانه و مختارانه فرصت های خود شکوفایی محروم نکند.

که مفاهیم رفاه، توانمند سازی و خودشکوفایی به شرح ذیل تعریف می‌گردد:

- ایجاد رفاه به معنای انباشت ثروت در یک جامعه و فراهم کردن امکانات و دسترسی به غذا، آب و سرپناه و امکانات مختلف آموزشی، پزشکی خدمات، حمل‌ونقل و غیره است.
- توزیع رفاه به معنای توزیع امکانات در سطح جامعه برای همه اقشار و گروه‌های جغرافیایی و هویتی است.
- رفاه پایدار رفاهی است که محصول برداشت بیش از ظرفیت منابع طبیعی نباشد و نسل‌های آینده را از رفاه محروم نکند.
- توانمندسازی به معنای ایجاد قابلیت در تک‌تک افراد جامعه از طریق ارائه خدماتی نظیر آموزش و تأمین نیازهای اولیه و بنیادهای رفاه است.
- خودشکوفایی بر معناداری زندگی و رضایت فرد از زندگی دلالت دارد؛ اینکه فرد پذیرش اجتماعی را تجربه کند به توانمندی خود پی ببرد، و درصد رشد در مسیر توانمندی خود برآید.

تعریف توسعه از نظر زنده یاد دکتر حسین عظیمی: توسعه به معنای بازسازی جامعه براساس اندیشه ها و بصیرت های تازه است که این اندیشه ها و بصیرت های تازه در دوران مدرن؛ شامل سه اندیشه ی علم باوری، انسان باوری و آینده باوری است.

چگونگی تحقق توسعه:

دو رویکرد عمده در چگونگی تحقق توسعه وجود دارد: از یک سو، توسعه می تواند برآمد تحول در نهادهای فرهنگی و اجتماعی جامعه باشد که سرآمد این نهادها خانواده و آموزش هستند از سوی دیگر، توسعه می تواند در نتیجه سیاست های دولت ها ایجاد شود. برخلاف رویکرد اول یعنی "توسعه از پایین" که نیازمند تحول خودجوش فرهنگی و نهادینه شدن هنجارهای توسعه خواهانه در الگوهای ذهنی و رفتاری جامعه بوده و فرایندی است که نسلها به درازا می انجامد؛ "توسعه از بالا" نوعی توسعه دستوری بوده و فرایندی است که می تواند قابل اندازه گیری، قابل برنامه ریزی و قابل پیش بینی باشد.

توسعه یافتگی

توسعه یافتگی؛ یعنی بهبود شرایط اقتصادی، همراه با تولید ثروت و توزیع برابر فرصت‌های اقتصادی، اجتماعی، امکانات و تسهیلات بهداشت، مسکن، آموزش و پرورش، کسب و کار و از بعد سیاسی، ارزش‌هایی مانند حقوق بشر، آزادی سیاسی، آزادی‌های فردی، حق بیان و اظهار عقیده، حق رأی در جامعه مدنی با اقتدار، توسعه فراگیر و موزون در همه بخش‌ها، نیازمند بازنگری و بازسازی مستمر در چارچوب برنامه‌ریزی علمی و تخصصی با رعایت اصول آمایش سرزمین است.

توسعه نیافتگی

توسعه نیافتگی و عقب ماندگی، محصول ناآگاهی دولت‌ها از الگوها و نظریه‌های توسعه و بی‌توجهی به مصالح جامعه‌ای است که در آن تولید ثروت، خردگرایی و تدبیر، آزادی و رفاه مردم عینیت ندارد. در عوض فقر، بی‌کاری، شکاف در توزیع درآمد، نابرابری‌های اجتماعی، شکاف جنسیتی، عدم برابری حقوق اقلیت‌های قومی و دینی، عدم تناسب طبقاتی، نبود یا کمبود خدمات آموزشی و بهداشتی، فساد نهادینه، فلاکت، نارضایتی، ناامیدی و هراس مردم در آن خودنمایی می‌کند. به سخن دیگر توسعه نیافتگی، محصول بی‌کفایتی و خودکامگی کارگزاران و ساختار حکومتی است که نه تنها از فراهم کردن زمینه کار و کوشش مردم عاجز است، بلکه در زندگی و رفتار روزمره مردم هم دخالت می‌کند.

موانع و مشکلات برنامه ریزی در ایران

- عدم شکل‌گیری فهم مشترک از "توسعه" و "برنامه ریزی توسعه"
- و عدم تعریف ابعاد توسعه در هیچ یک از برنامه‌ها
- عدم توافق بر سر اولویت‌ها و احکام برنامه‌ها، تغییر و تحول دولت‌ها و حضور جناح‌های سیاسی در دستگاه‌های سیاست‌گذار و بی‌نیاز دانستن جناح حاکم از تجربیات و نظرات کارشناسی کارشناسان از گرایش‌های فکری مختلف
- فرآیند برنامه‌ریزی در ایران فصلی است، استمرار ندارد و کارشناسان بصورت دوره‌ای بکارگرفته شده و سپس منزوی می‌شوند. بنابراین عدم نظارت درست و اصلاح برنامه‌ها، برنامه‌ریزی را از یک امر غلتان و دائمی دور نموده است.
- تدوین برنامه‌ها بدون ارزیابی امکان‌سنجی و بدون توجه به توان اجرایی کشور
- ضعف در ارائه جزئیات عملیات اجرایی سالانه و تخصیص منابع پس از تدوین کلیات برنامه
- عدم توجه به برنامه‌ریزی فضایی بر مبنای آمایش سرزمین و تقسیم کار ملی بین مناطق در تدوین برنامه‌های توسعه‌ای
- نبود آمار و اطلاعات درست و قابل اطمینان از منابع و شرایط اقتصادی کشور و پیش‌بینی‌های نادرست
- عدم توجه به اساسنامه و شرح وظایف دستگاه‌های مختلف کشور در تدوین برنامه‌ها (بیان مجدد وظایف برخی دستگاه‌ها در برنامه یا بالعکس تقابل برخی مفاد برنامه‌ها با شرح وظایف دستگاه‌ها)
- ضعف در مکانیزم‌های ارزیابی و نظارت برنامه‌ها
- عدم باور و تعهد برخی مدیران نسبت به اهمیت برنامه‌ریزی و اجرای برنامه و در نتیجه تزئینی و تشریفاتی شدن برنامه
- دخالت دولتمردان در امور تخصصی و کارشناسی، شخصی‌نگری، فشارهای سیاسی، اعمال نفوذ، تخصیص‌های فرمایشی و گنجاندن طرح‌های فاقد توجیه فنی-اقتصادی در برنامه‌ها
- تکیه بیش از حد به درآمدهای نفتی و پول بی‌زحمت و عدم تکیه بر مالیات
- رویکرد نابخردانه، نامعمول و بیش از حد بلندپروازانه در تدوین برنامه‌ها (بدون توجه به منابع، توانمندی‌های داخلی، اصول، اعتقادات، رویکردهای ایدئولوژیک، ارزش‌های کلیدی و تحلیل محیطی)
- توجه بیش از اندازه به ادبیات برنامه‌ریزی و انحراف از تدوین درست محتوای برنامه‌ها

۲- شاخص‌های کلیدی استان

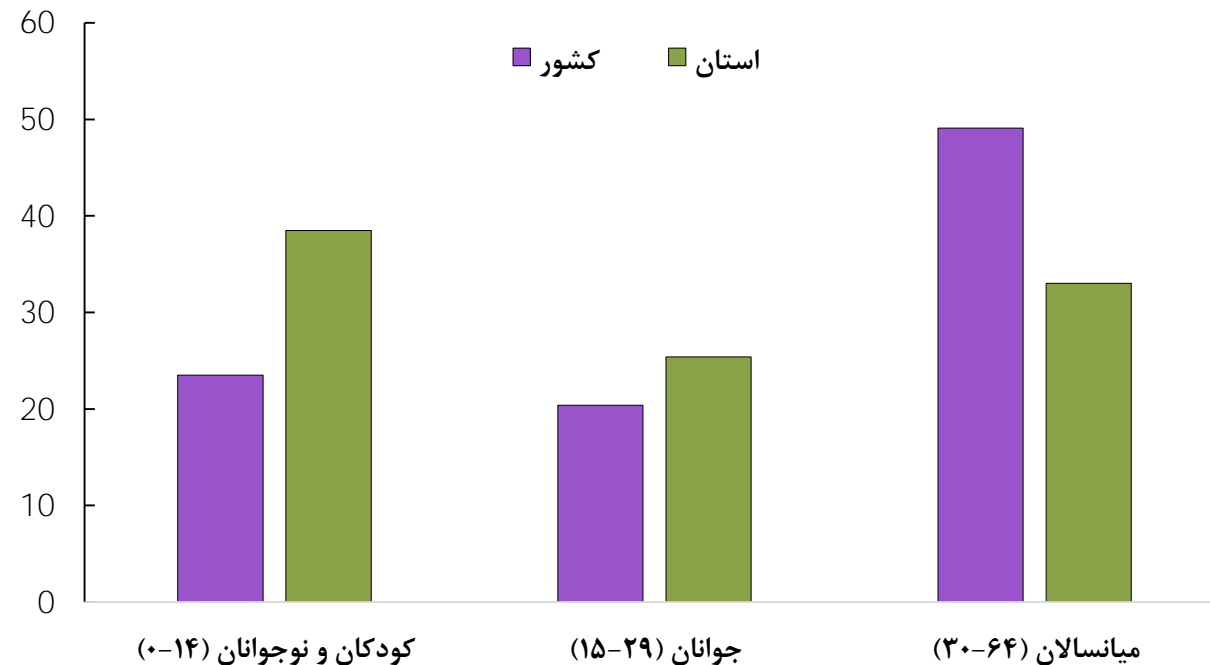

گروه‌های عمده سنی

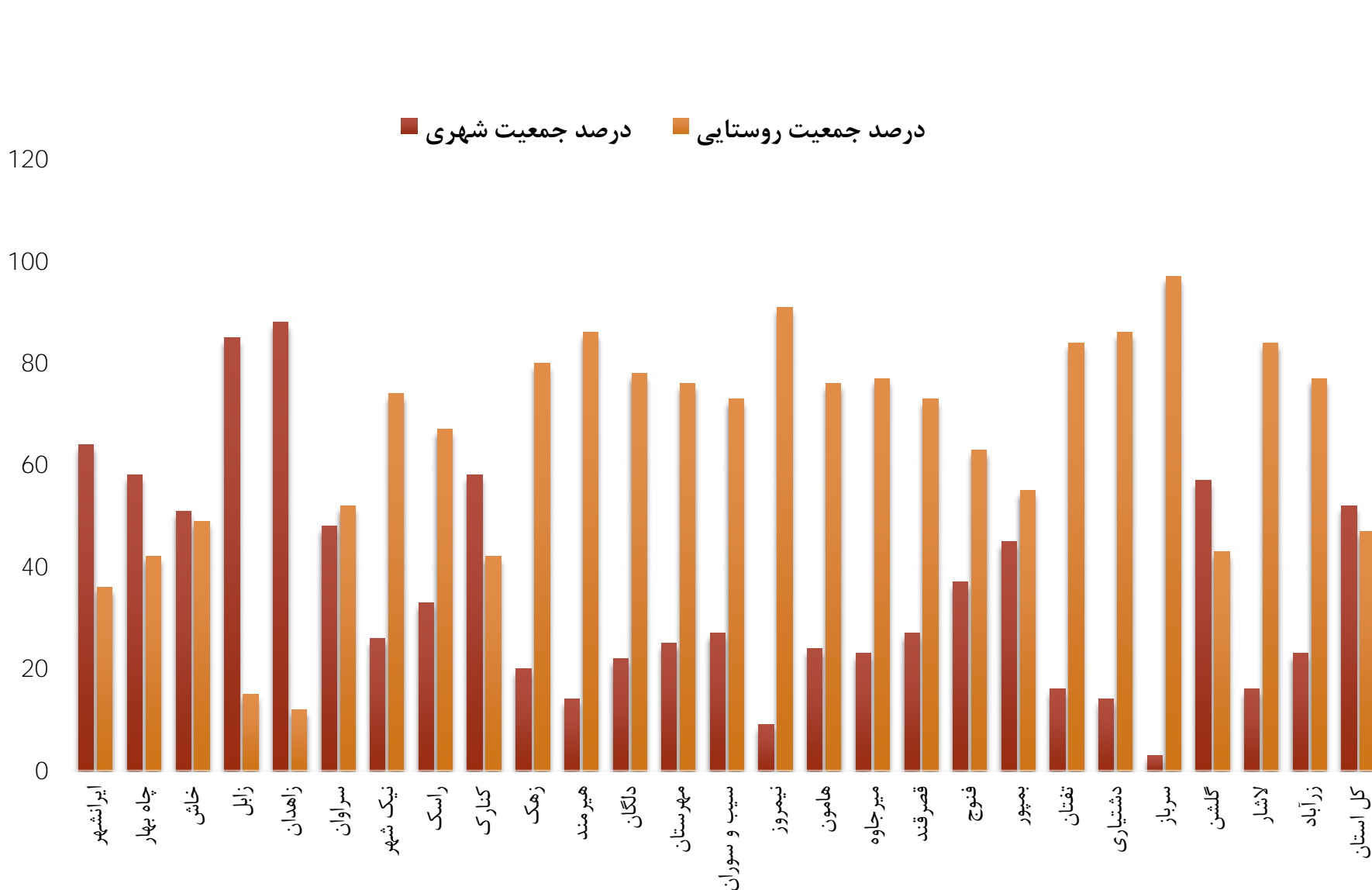
استان	کشور	سال	واحد	
۸۴۱	۲۶۸۰۰	۱۴۰۱	هزار خانوار	تعداد خانوار
۳/۸	۳/۲	۱۴۰۱	نفر	میانگین بعد خانوار

استان	کشور	سال	واحد	
۳۸/۵	۲۳/۵	۱۴۰۱	درصد	کودکان و نوجوانان (۰-۱۴)
۲۵/۴	۲۰/۴	۱۴۰۱	درصد	جوانان (۱۵-۲۹)
۳۳/۰	۴۹/۱	۱۴۰۱	درصد	میانسالان (۳۰-۶۴)

جوانترین استان کشور با (۶۳/۹) درصد جمعیت زیر ۳۰ سال

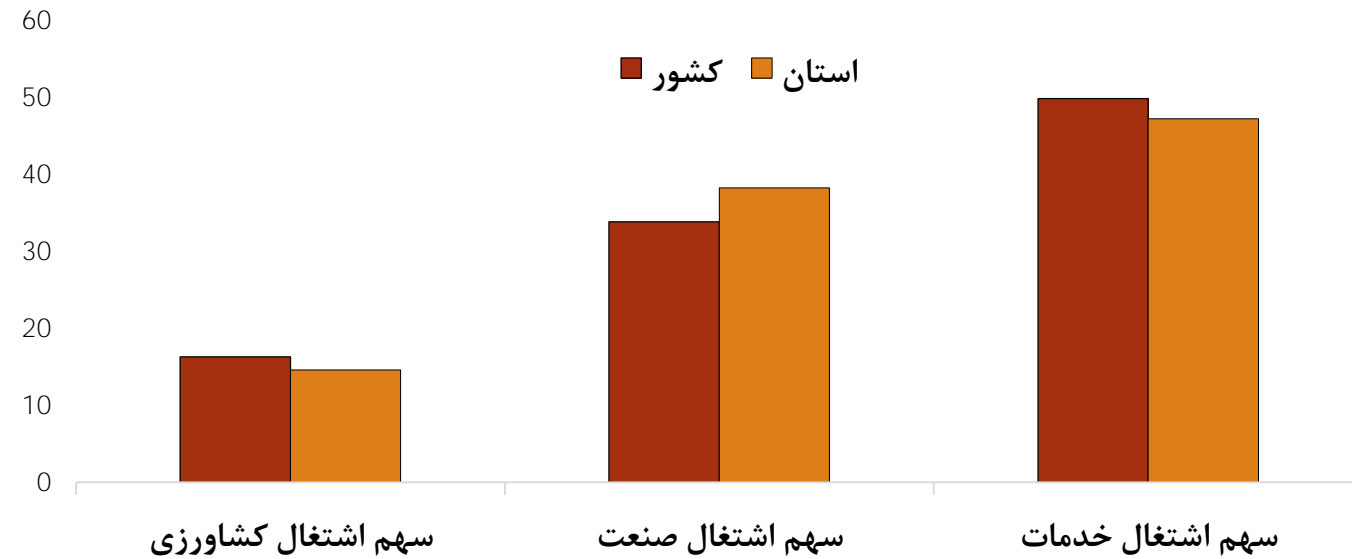
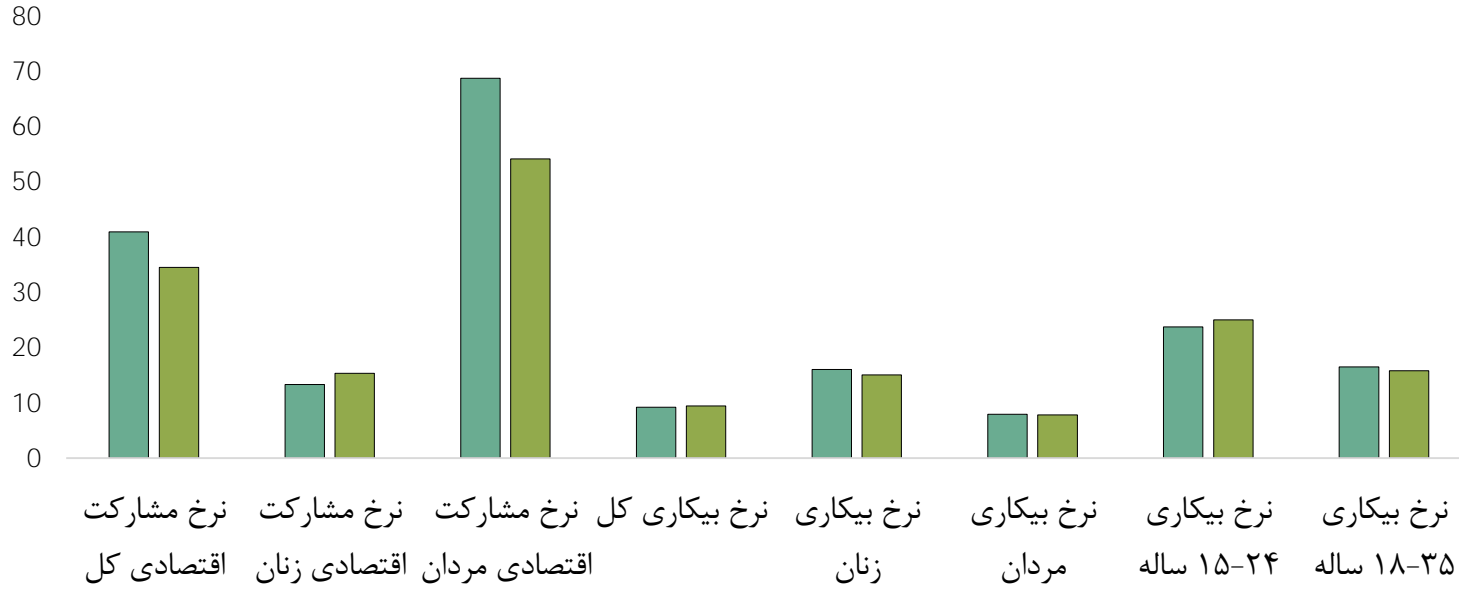

شاخص‌های جمعیت به تفکیک شهرستان‌های استان براساس برآورد سال ۱۴۰۰ مرکز آمار ایران

نام شهرستان	درصد جمعیت شهری	درصد جمعیت روستایی
ایرانشهر	۶۴	۳۶
چاه بهار	۵۸	۴۲
خاش	۵۱	۴۹
زابل	۸۵	۱۵
زاهدان	۸۸	۱۲
سراوان	۴۸	۵۲
نیک شهر	۲۶	۷۴
راسک	۳۳	۶۷
کنارک	۵۸	۴۲
زهک	۲۰	۸۰
هیرمند	۱۴	۸۶
دلگان	۲۲	۷۸
مهرستان	۲۵	۷۵
سیب و سوران	۲۷	۷۳
نیمروز	۹	۹۱
هامون	۲۴	۷۶
میرجاوه	۲۳	۷۷
قصرقند	۲۷	۷۳
فنوج	۳۷	۶۳
بمپور	۴۵	۵۵
تفتان	۱۶	۸۴
دشتیاری	۱۴	۸۶
سرباز	۳	۹۷
گلشن	۵۷	۴۳
لاشار	۱۶	۸۴
زرآباد	۲۳	۷۷
کل استان	۵۳	۴۷

شاخص های نیروی کار کشور و استان – سال ۱۴۰۰

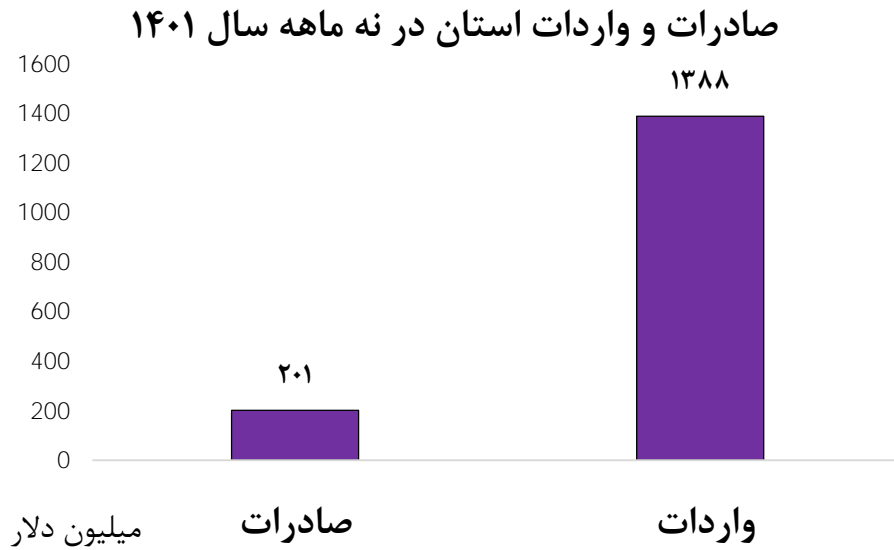

شاخص	واحد	کشور	استان
جمعیت شاغل	نفر	۲۳۴۴۷۴۵۲	۵۸۰۶۴۳
نرخ مشارکت اقتصادی کل	درصد	۴۰/۹	۳۴/۵
نرخ مشارکت اقتصادی زنان	درصد	۱۳/۳	۱۵/۳
نرخ مشارکت اقتصادی مردان	درصد	۶۸/۷	۵۴/۱

شاخص	واحد	کشور	استان
جمعیت بیکار	نفر	۲۳۷۴۹۵۳	۶۰۲۷۸
نرخ بیکاری کل	درصد	۹/۲	۹/۴
نرخ بیکاری زنان	درصد	۱۶/۰	۱۵/۰
نرخ بیکاری مردان	درصد	۷/۹	۷/۸
نرخ بیکاری ۱۵-۲۴ ساله	درصد	۲۳/۷	۲۵/۰
نرخ بیکاری ۱۸-۳۵ ساله	درصد	۱۶/۵	۱۵/۸

شاخص	واحد	کشور	استان
سهم اشتغال کشاورزی	درصد	۱۶/۳	۱۴/۶
سهم اشتغال صنعت	درصد	۳۳/۸	۳۸/۲
سهم اشتغال خدمات	درصد	۴۹/۸	۴۷/۲

شاخص های کلان اقتصادی کشور و استان

شاخص	واحد	سال	کشور	استان
نرخ تورم	درصد	آبان ۱۴۰۱	۴۴/۰	۴۳/۰
ضریب جینی مناطق شهری	درصد	۱۴۰۰	۰/۳۷	۰/۴۹
ضریب جینی مناطق روستایی	درصد	۱۴۰۰	۰/۳۵	۰/۳۳
صادرات	میلیون دلار	نه ماهه ۱۴۰۱	۳۲۳۶۸	۲۰۱
واردات	میلیون دلار	نه ماهه ۱۴۰۱	۳۷۱۱۶	۱۳۸۸

مبادی صادرات: گمرکات زاهدان، میرجاوه، میلک، چابهار، پیشین و بازارچه های مرزی میلک، میرجاوه، پیشین، گمشاد، کوهک، جالق و ریمدان

اقلام صادراتی: سیمان، کلینکر، سنگ تراورتن، کک زغال، خرما، تره بار، گوجه فرنگی، سم کشاورزی، پودر رختشویی، سیب درختی، آلو بخارا

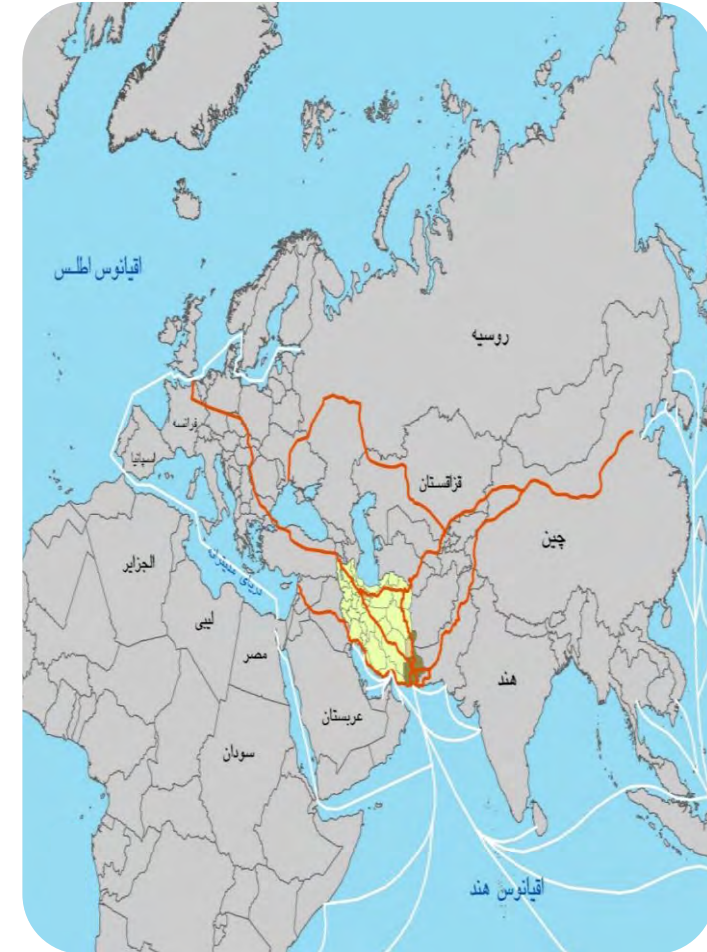
اقلام وارداتی: گندم، برنج، ذرت دامی، انبه، موز، کنجد، دام زنده، چای، پارچه، لوازم یدکی خودروی سواری، لاستیک اتومبیل سبک و سنگین

۳- اصلی‌ترین قابلیت‌ها، مزیت‌ها و فرصت‌های استان

بخش موقعيت جغرافيايى

- استقرار بر محور ارتباطى جاده اى شرقى - غربى استان سيستان و بلوچستان
- حلقه و بازوى ارتباطى چين و هندوستان به كشورهاي افغانستان و آسياى مركزى
- نزديكترين مسير خشكى به كشور چين از خاك افغانستان
- قرارگيرى در مسير جاده تاريخى ابريشم
- قرارگيرى در محور ترانزيتى چابهار-زاهدان-ميلك-افغانستان-سرخس-آسياى ميانه
- حوزه نفوذ مستقيم با دو ولايت نيمروز و فراه و حوزه نفوذ غيرمستقيم با بيش از ۴۰ درصد وسعت افغانستان
- قرارگيرى در همسايگى كشور افغانستان با داشتن ۳۰۰ كيلومتر مرز خشكى
- قرارگيرى منطقه سيستان در پسكرانه بندر چابهار و عبور محور شرق از منطقه

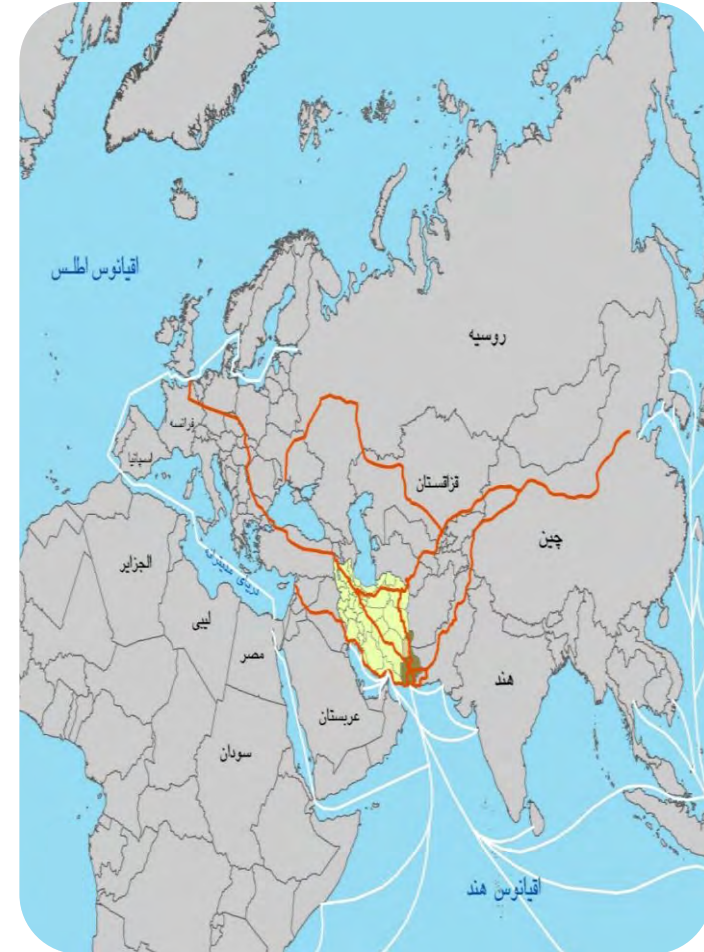

اصلي ترين قابليت‌ها، مزيت‌ها و فرصت‌هاى توسعه استان

➤ مسير ترانزيتى بندر چابهار به آسياى مركزي (ايران - هند - افغانستان):

- توافق با هند در سال ۲۰۰۳
- به دليل تحريم‌ها تا سال ۲۰۱۳ پيشرفتي نداشت.
- در سال ۲۰۱۶ موافقتنامه سه جانبه ايران، هند و افغانستان براى استفاده از بندر چابهار منعقد شد.
- مقرر شد هند فولاد موردنياز راه آهن چابهار - زاهدان را تامين کند به ارزش ۴۰۰ ميليون دلار و در مقابل هند ۳ لنگرگاه چابهار را براى مدت ۱۵ سال از ايران اجاره و متعهد شد ظرفيت آن را از ۲/۱ ميليون تن به ۸/۵ ميليون تن در سال‌هاى بعد به ۸۵ ميليون تن برساند.
- ايده اصلي اين بود که مسير چابهار تا زاهدان و سپس تا زابل تکميل شده و از اين مسير به زرنج در مرز ايران - افغانستان بپيوند.
- در سال ۲۰۱۸ هند پروژه را از ايران تحويل گرفت.
- پس از خروج آمريکا از برجام، مجدداً پروژه در سال ۲۰۲۰ متوقف شد.
- بندر چابهار براى هند باعث ۶۰٪ کاهش در هزينه‌هاى حمل و نقل و ۵۰٪ کاهش در زمان حمل و نقل کالا تا آسياى مركزي مى‌شود.
- اهميت پروژه براى هند، سوداى دور زدن پاکستان و چين براى رسيدن به آسياى مركزي است.

بخش موقعيت جغرافيايى

كشاورزي و دامپروري

- وجود خاك نسبتاً مناسب و منابع آبي به منظور كشاورزي در بخش جنوبي استان
- توليد و صدور محصولات نوبرانه كشاورزي (محصولات جاليزي، مركبات و انگور ياقوتي) و ميوه‌هاي گرمسيري (تمبر هندي، پاپايا، نارگيل، موز، گوگوا، ساير ميوه‌هاي گرمسيري و چيكو) به ساير استان‌ها و خارج از كشور
- رتبه دوم كشور در توليد خرما بالغ بر (۲۱۰ هزار تن)، رتبه اول كشور در توليد موز نزديك به (۱۳۰ هزار تن)، رتبه دوم كشور در توليد انبه بالغ بر (۱۷۳ هزار تن) و در مجموع ميوه‌هاي گرمسيري بالغ بر (۱۶۰ هزار تن)
- تنوع محصولات زراعي
- پرورش نژادهاي دام و طيور بومي با تنوع ژنتيكي در استان (گاو سيستاني، گوسفند بلوچي، مرغ خزك)
- سهم ۱۲/۱ درصد از توليد ناخالص استان و ۲/۵ درصد از بخش كشاورزي كشور در سال ۱۴۰۰
- رتبه ۶ كشور در توليد گياهان داروئي

شیلات

- وجود ۹۸۰ شناور کلاس لنج و ۱۴۲۶ شناور کلاس قایق در بنادر استان
- دارا بودن ۸ بندر صیادی و ۳ مرکز تخلیه صید
- اشتغال بیش از ۲۸۰۰۰ نفر در بخش صید و صیادی (حدود ۹۰۰ نفر بصورت مستقیم)
- میزان صید آبیان در سال قبل، ۲۶۰ هزار تن بوده که از این میزان ۱۰۷ هزار تن ماهیان تجاری و ۱۵۳ هزار تن ماهیان صنعتی می‌باشد.
- ۶۰ درصد صید ماهیان صنعتی در استان سیستان و بلوچستان می‌باشد از این حیث بعد از کشور اندونزی رتبه دوم صید در غرب اقیانوس هند به شمار می‌رود.
- سطح زیرکشت میگو ۸۷۰ هکتار بوده که حدود ۲۰۷۱ تن برداشت شده که از نظر کمیت رتبه دوم و از نظر ارزش ریالی رتبه اول کشور را دارا بوده است.
- اخذ رتبه ۵ در پرورش میگوی آب شور و رتبه ۴ در زمینه پرورش میگو آب شیرین و پرورش شاه میگو در کشور

اصلی ترین قابلیت‌ها، مزیت‌ها و فرصت‌های توسعه استان

- وجود ۲۸ شهرک و نواحی صنعتی مصوب در استان
- میزان صادرات واحدهای صنعتی کوچک استان ۳۵۰۰ هزار یورو
- توسعه صنایع تبدیلی غذایی و فعالیت‌های کشاورزی با تاکید بر فرآوری و بسته بندی مانند گیاهان دارویی، میوه‌های گرمسیری (موز و انبه...) و نیمه گرمسیری (خرما و ...) و خارج از فصل، محصولات جالیزی، پرورش شتر، پرورش میگو و تن ماهیان و مروارید، تکثیر و صید ماهیان خاویاری در جهت ارتقای امنیت غذایی کشور
- صنایع فلزات اساسی و محصولات فلزی، صنایع ساخت قطعات و تجهیزات خودرو، صنایع دریایی (شناورهای دریایی قطعات و لوازم یدکی آنها و کارخانه تعمیر و اسکراب کشتی)
- وجود ظرفیت مناسب برای ایجاد صنایع بالادستی و پایین دستی و خوشه‌های صنعتی با تاکید بر صنایع متالورژی ذوب فلزات، صنایع مرتبط با انرژی
- عملیات احداث پتروشیمی مکران از سوی وزارت نفت و با تفاهم‌نامه‌ای به شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی نیروهای مسلح (ساتا) واگذار گردیده و ۲۰ میلیون تن مواد پتروشیمی بالادستی و ۱۰ میلیون تن پایین‌دستی برای سواحل مکران پیش‌بینی و برنامه‌ریزی شده تا قطب سوم پتروشیمی ایران بعد از عسلویه و ماهشهر در چابهار ایجاد شود، تولید پتروشیمی چابهار با ظرفیت ۸.۵ میلیون تن متانول در اواخر ۱۴۰۱ آغاز می‌شود.

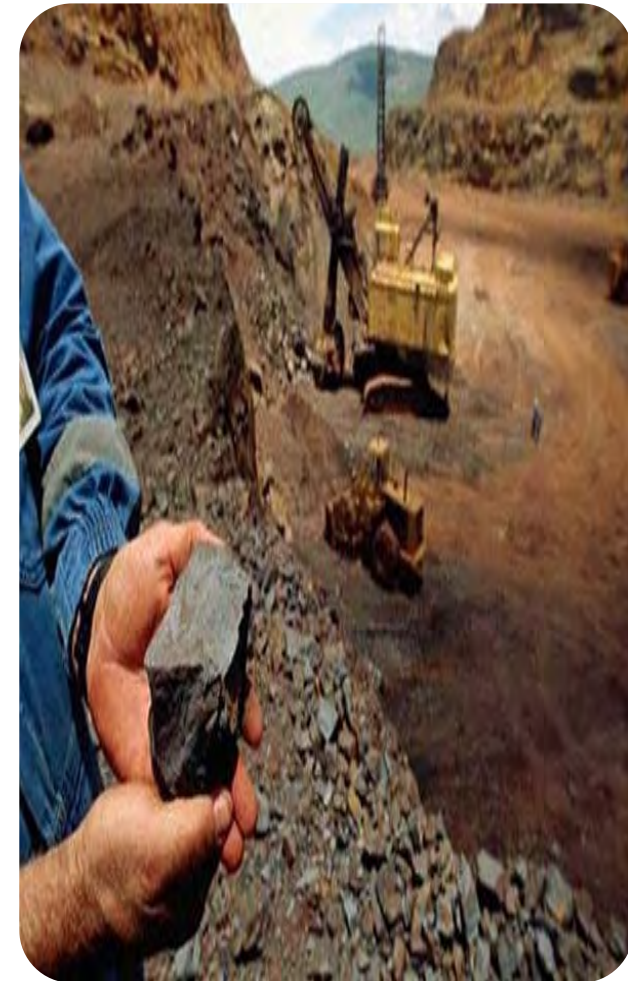
صنعت

اصلی ترین قابلیت‌ها، مزیت‌ها و فرصت‌های توسعه استان

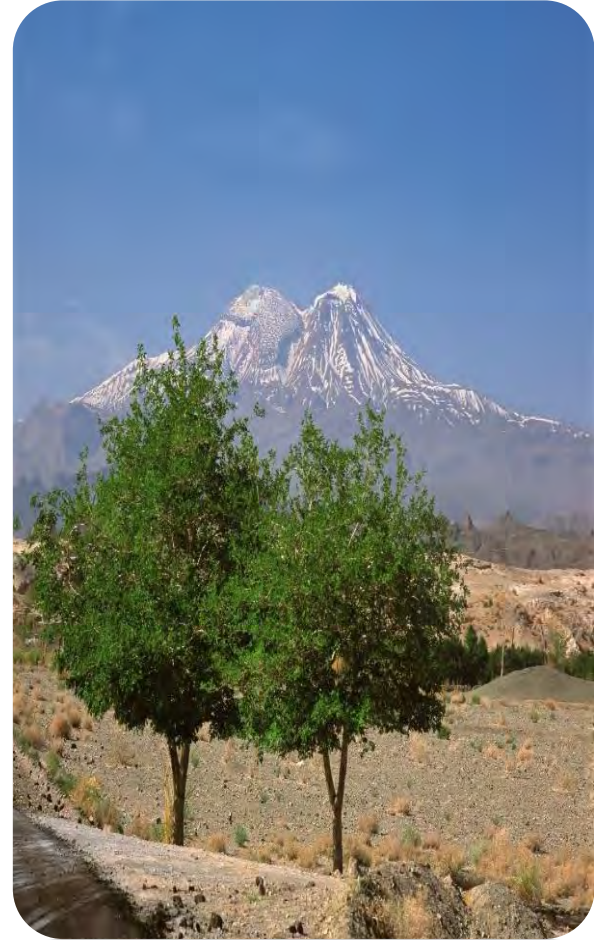
معادن

- وجود کانسارهای معدنی متنوع در استان مانند طلا، مس، نقره و ... که بیشتر از ۶۰ درصد معادن از نوع مصالح ساختمانی (شن و ماسه، خاک رس، آهک و مارن، لوماشل، شیل و ماسه سنگ، انواع سنگ لاشه، پوزولان) و حدود ۲۰ درصد آن معادن از نوع فلزی (آنتیموان، کرومیت، منگنز، مس، آهن، تیتانیوم، طلا) و مابقی از سنگ‌های تزئینی و نما (گرانیت، مرمر، تراورتن، سنگ چینی، مرمریت، تراکیت) و معادن از نوع غیرفلزی (منیزیت، سیلیس، گل سفید، تالک، خاک صنعتی، زئولیت، کلسیت، گارنت) می‌باشد.
- وجود ذخایر معدنی مناسب بطوریکه رتبه یک کشوری ذخایر معدنی آنتیموان و رتبه دو کشوری در تیتانیوم و منیزیت را داراست.
- ذخیره قطعی آنتیموان و منیزیت در استان ۳/۴ میلیارد تن می‌باشد.
- براساس پروانه بهره‌برداری واحدهای معدنی تا آذر ماه ۱۴۰۱، ۲۰۴۰ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری با اشتغال ۸۰۶۹ نفر صورت گرفته است (میزان استخراج اسمی ۳۲ میلیون تن)
- تولید کنستانتره مس به ظرفیت ۱۳۰۰۰۰ تن و سرمایه‌گذاری ۲۸۰۰ میلیارد تومان و اشتغال ۳۰۰ نفر در شهرستان نیمروز
- فرآوری شمش طلا به ظرفیت ۴۶۸ کیلوگرم و سرمایه‌گذاری ۹۷۷ میلیارد تومان و اشتغال ۱۱۸ نفر در شهرستان تفتان
- تولید پودر مس به ظرفیت ۱۳۰۰ تن و کاتد مس به ظرفیت ۷۰۰ تن و سرمایه‌گذاری ۱۵۰۰ میلیارد تومان و اشتغال ۱۸۴ نفر در شهر نصرت آباد

گردشگری

- وجود پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های گردشگری بویژه اکوتوریسم همچون کویرگردی، آفرود، آب‌درمانی، کوهنوردی، دریانوردی و ...
- جاذبه‌های سرشار گردشگری طبیعی (مناطق حفاظت شده طبیعی، کویرها، ارتفاعات ویژه، پدیده‌های طبیعی همچون گل‌فشان، گونه‌های جانوری خاص، جنگل‌های ماندابی (مانگرو) حرا در سواحل کنارک، چابهار، گوادر، زرآباد، آب‌های اقیانوسی....) و تاریخی استان (بویژه در محدوده سیستان)
- این استان دارای ۵۷ منطقه نمونه گردشگری و ۴۸ روستای هدف گردشگری مصوبه هیات دولت وجود جاذبه‌های طبیعی از جمله آتشفشان نیمه فعال تفتان، چاه نیمه‌ها، کوه خواجه و هامون، گلفشان‌ها، سواحل بینظیر جنوب استان کوه‌های مینیاتوری و جنگل‌های حرا چابهار
- از شاخص‌ترین روستاهای هدف گردشگری می‌توان به روستای درک، تلاقی کویر و دریا در جنوب استان و روستای قلعه نو معروف به ماسوله سیستان در شمال استان اشاره کرد.
- وجود ۶۲ اقامتگاه بومگردی در سطح استان

حمل و نقل

- اتصال استان از مسیر چابهار - کرمان - تهران به مرکز کشور و از طریق چابهار - زاهدان - نهبندان به مشهد و سرخس
- امکان بهره‌مندی از پتانسیل‌های موجود در تکمیل خط آهن چابهار - ایرانشهر - خاش - زاهدان (در دست احداث بودن خط آهن مذکور با ظرفیت اولیه حمل ۶ میلیون تن کالا در سال)
- امکان تقویت محور ساحلی جنوبی کشور از چابهار تا بندرعباس
- ظرفیت حمل و نقل ترکیبی با توجه به وجود گره‌های ارتباطی دریایی - هوایی - ریلی و جاده‌ای
- استقرار بر محور ارتباطی جاده ای شرقی - غربی استان سیستان و بلوچستان
- بهره‌مندی از سه کریدور مهم:
 - ۱- کریدور شمال = جنوب (میلک چابهار) به طول ۸۹۰ کیلومتر.
 - ۲- کریدور شرق - غرب (میرجاوه - زاهدان - بم) به طول ۲۹۸ کیلومتر
 - کریدور ساحلی منطقه مکران به طول ۳۱۲ کیلومتر.

اصلی ترین قابلیت‌ها، مزیت‌ها و فرصت‌های توسعه استان

بازرگانی

- اتصال منطقه جنوب شرق استان به آب‌های بین‌المللی (با محوریت چابهار به عنوان دروازه ورود به آب‌های اقیانوسی)
- فعالیت منطقه آزاد صنعتی - تجاری چابهار و امکان بهره‌برداری از مزیت‌های اقتصادی آن
- وجود بازارچه‌های مرزی فعال (میلک با کشور افغانستان - میرجاوه، پیشین، کوهک و جالق با کشور پاکستان)
- برخورداری از بنادر مهم شهید بهشتی و شهید کلانتری در چابهار در دریای عمان (شرق تنگه استراتژیک هرمز)
- وجود پایانه‌های مرزی و بازارچه‌های مرزی و امکان واردات کالاهای مختلف و مواد خام از کشور افغانستان و ظرفیت واردات دام از کشور پاکستان و پردازش، تولید و صادرات محصولات دامی
- بهره‌برداری از سواحل و امکان دسترسی به آب‌های آزاد در ارائه خدمات بندرگاهی به کشورهای همجوار
- امکان تجهیز و توسعه بانکرینگ (سوخت رسانی) با توجه به دسترسی به آب‌های آزاد
- ظرفیت محسوس در دسترسی به بازارهای متنوع و کاهش فاصله زمانی و هزینه حمل و نقل کالا از طریق محور شرق در همه زمینه‌های کالایی و خدمات فنی و مهندسی
- ظرفیت ایجاد پایانه بار و لجستیک تخصصی و تجهیز فرودگاه باری با توجه به تقاضای مستمر در کشور همسایه
- نقش موثر در هدایت جریان‌ها (صادرات و واردات) و تعاملات جهانی با تمرکز بر تجارت، ترانزیت و لجستیک
- استفاده از مزیت مناطق ویژه و آزاد اقتصادی موجود در منطقه جهت نقش صادرات محور برای هاب‌های چابهار، جاسک و میناب نسبت به نقش واردات محور
- صادرات قطعی از گمرکات استان طی ۹ ماهه سال ۱۴۰۱ از ۵ گمرک و ۷ بازارچه (میلک، میرجاوه، پیشین، گمشاد، کوهک، جالق، ریمدان) ۲۰۱ میلیون دلار بوده است.
- کل کالاهای صادراتی خروجی از طریق گمرکات استان ۱۱۰۰ میلیون دلار می‌باشد.

انرژی

- وجود شبکه‌های انتقال و توزیع انرژی
- بهره‌مندی از ۵ واحد نیروگاه حرارتی، گازی و سیکل ترکیبی
(نیروگاه حرارتی ایرانشهر با ظرفیت ۲۵۶ مگاوات، نیروگاه گازی زاهدان با ظرفیت ۱۵۷/۵ مگاوات، نیروگاه گازی کنارک با ظرفیت ۱۰۶/۸ مگاوات، نیروگاه سیکل ترکیبی بمپور با ظرفیت ۲۵۰ مگاوات، نیروگاه سیکل ترکیبی چابهار با ظرفیت ۴۱۵ مگاوات)
- تولید ۱۱۲۰ مگاوات انرژی در داخل استان که پیک بار استان ۱۸۶۴ مگاوات است.
- احداث نیروگاه ۱۰ مگاواتی انرژی تجدید پذیر (خورشیدی) و امکان ایجاد و توسعه زیرساخت بهره‌برداری از انرژی خورشید و گرمای زمین و زیست‌توده و تولید انرژی خورشیدی در پهنه‌های مستعد
- وجود نیروگاه بادی میلک و امکان بهره‌برداری از انرژی باد در منطقه سیستان به عنوان بادخیزترین محدوده کشور (نصب ۲۰ توربین ۲/۵ مگاواتی توسط ساتبا)
- بهره‌مندی و توسعه زیرساخت‌های مرتبط با انرژی‌های نو
- حمایت از سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در حوزه انرژی استان

انرژی

➤ خط لوله گاز صلح :

ایران با توجه به زیرساخت‌های خطوط لوله در سرتاسر کشور و موقعیت جغرافیایی خود امکان عبور گاز مازاد ترکمنستان و روسیه و تبدیل شدن به شاهراه توزیع گاز منطقه را خواهد داشت .

خط لوله گاز صلح نام خط لوله گاز صادراتی ایران به هند و پاکستان است که براساس تفاهم‌های انجام شده، ایران متعهد می‌شود که تا مدت ۲۵ سال، گاز خود را با قیمت توافقی به هند و پاکستان بفروشد. اما با کنار کشیدن هند از این پروژه و تعلل پاکستان در ساخت خط لوله در کشورش، پروژه نیمه کاره رها شد.

محیط زیست

- وجود تالاب هامون پوزک، صابری، هیرمند و تالاب حور باهو و خلیج گواتر ثبت شده در کنوانسیون رامسر سال ۱۳۵۴ به مساحت ۹۴۴۴۶
- وجود ذخیره‌گاه زیست کره هامون ثبت شده در ۱۹ مارس ۲۰۱۶
- از ۱۶۰۰ گونه ماهی شناسایی شده در خلیج فارس و دریای عمان حدود ۳۳۶ گونه ماهی متعلق به دریای عمان است.
- وجود تمساح پوزه کوتاه یا گاندو در منطقه باهوکلان دشتیاری به عنوان غربی‌ترین زیستگاه این جانور پس از بنگلادش، نپال، هند و پاکستان
- وجود ۵۸۰ گونه جانوری استان از ۱۱۲۷ گونه جانوری کشور
- وجود اشکال متنوع ژئومورفولوژیکی
- تنوع زیستگاهی و تنوع زیستی منحصر به فرد
- امکان بکارگیری دیپلماسی زیست محیطی و رایزنی های فرامنطقه‌ای برای مهار کانون‌های بحران و منشاء ریزگردها در کشورهای همسایه و تامین حقاب تالاب بین‌المللی هامون
- امکان توسعه زیرساخت غیرمتمرکز جمع‌آوری و مدیریت رواناب‌ها به منظور تامین بخشی از نیاز آبی منطقه

آموزش عالی

- وجود مراکز آموزش عالی فعال در استان با محوریت دانشگاه سیستان و بلوچستان
 - استقرار حدود ۵۵ مرکز دانشگاهی شامل (دانشگاه دولتی، دانشگاه علوم پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه پیام نور، دانشگاه علمی - کاربردی، دانشگاه فرهنگیان، دانشگاه فنی و حرفه‌ای و موسسات غیر انتفاعی و غیردولتی) در استان
 - وجود بیش از ۱۰۰ هزار نفر دانشجو در سطح استان
- امکان توسعه پارک علم و فناوری سیستان و بلوچستان و تبدیل آن به قطب نوآوری و استارت‌آپ منطقه جنوب شرق کشور
 - وجود ۲۱۴ واحد فناور، دانش بنیان و استارت‌آپی در پارک علم و فناوری استان در حوزه‌های نرم‌افزار، معدن، گیاهان دارویی، ساخت‌افزار، هنر و معماری و انرژی‌های تجدیدپذیر
 - ایجاد اشتغال ۱۵ هزار نفر از فارغ‌التحصیلان بصورت مستقیم و ۳۵ هزار نفر به صورت غیرمستقیم در پارک علم و فناوری

اصلي ترين قابليت‌ها، مزيت‌ها و فرصت‌هاى توسعه استان

بهداشت و درمان

- وجود قطب چشم پزشکی جنوب شرق کشور در مرکز استان
- وجود مراکز تحقیقاتی در حوزه سلامت
- پوشش کامل شبکه بهداشتی درمانی، در دسترس بودن خدمات بهداشتی و پوشش مناسب به گروه‌های هدف شامل: کودکان، نوجوانان، جوانان، مادران، میانسالان و سالمندان
- برخوردارى ۵ شهرستان مرزى استان از بیمارستانهای تخصصی به منظور تقویت موضوع توریسم درمانی.

آب

- امکان تامین آب مورد نیاز با استفاده از روش‌های نمک‌زدایی آب دریای عمان (آب شیرین کن)، بطوریکه در حال حاضر ۳۸۰۰۰ متر مکعب در روز در حوزه چابهار، کنارک، بريس و پسابندر شیرین سازی آب دریا را داریم و ۴۱۰۰۰ متر مکعب در روز RO زاهدان شیرین سازی داریم.
- ظرفیت آبیگری بالغ بر ۲/۸ میلیارد متر مکعب در سدهای بزرگ استان همانند چاه نیمه های سیستان، سد پیشین، سد زيردان، سد ماشکيد، سد خيرآباد، سد شى کلگ.
- امکان بهره‌مندی از آب‌های زیرزمینی دشت تهلاب (با حجم سفره ۹ میلیارد مترمکعب) برای شرب (میزان آب برآورد شده ۲۷ میلیون متر مکعب در سال)

خدمات برتر

- کارايي اقتصادي بالاتر بخش خدمات در استان در قياس با سطح ملي
- اصلاح نظام خدمات روستايي با رويکرد برنامه آمائش و نظام سطح بندي سکونت گاه‌هاى شهري و روستايي
- ثبت اولين برند بسته بندي خرماى استان با نام بومي بيرک
- دستيابي به خدمات فني و مهندسي در حوزه کسب و کارهاى نوپا و دانش بنيان
- وجود زيرساخت‌هاى حداقلي خدمات در کانون‌هاى عمده روستايي به منظور جذب سرمايه گذار

سکونتگاهي

- وجود تنوع قومي، مذهبي، فرهنگي
- امکان تعاملات فرهنگي و قومي على رغم تفاوت‌هاى فرهنگي و قومي
- جوان بودن جمعيت استان

➤ موقعیت جغرافیایی امن:

مرزهای خشکی جنوب شرقی ایران، به اعتبار تهاجمات تاریخی، امن‌ترین قلمرو برای ایران محسوب می‌شود. لذا از آنجایی که امنیت، زیربنای توسعه و رشد در زمینه مؤلفه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی است، سواحل مکران، بالقوه مهمترین عامل توسعه امنیت پایدار هستند. علاوه بر این، سیستان و بلوچستان به عنوان گلوگاه دریایی اتصال تجارت شمال- جنوب، نزدیکترین منطقه دسترسی کشورهای آسیای میانه و همسایگان جنوب شرق و شرق کشور، کلید اقتصاد آسیا به دیگر قاره‌های جهان و امن‌ترین نقطه دریایی کشور از موقعیت خاصی برخوردار است. این منطقه به لحاظ فاصله زیاد آن با تنگه هرمز و به دور از هیاهوی جنگطلبان منطقه، امن‌ترین مرکز تجاری و بازرگانی برای کشور و کشورهای آسیای میانه و همسایگان شرقی ایران است. این استان با استعدادهای خاص کرانه‌ای برای ایجاد بندرگاه‌های مناسب و ساخت محورهای مواصلاتی ریلی و جاده‌ای می‌تواند بازارهای کشورهای همسایه و آسیای میانه را در اختیار داشته باشد.

➤ موقعیت ژئواستراتژیک جنوب شرق کشور:

۶۰۰ کیلومتر مرز آبی سواحل مکران و تسلط این منطقه بر یکی از مهمترین و استراتژیک ترین راه‌های آبی جهان، هم‌جواری با دو کشور افغانستان و پاکستان و نزدیکی به جمهوری‌های محصور ضلع شمال شرقی ایران، ویژگی خاصی به این منطقه بخشیده است. دریای عمان جزء حوزه استراتژیک اقیانوس هند و یکی از پنج حوزه استراتژیک جهان است و گذرگاهی با اهمیت به سمت خاورمیانه، جنوب شرق آسیا، شبه قاره، سراسر آسیای جنوبی و جنوب شرقی می‌باشد. منطقه آزاد تجاری- اقتصادی چابهار به عنوان تنها بندری که دارای سواحل مناسب جهت لنگر انداختن کشتی‌ها، در کرانه دریای عمان است. این بندر که در جنوب استان سیستان و بلوچستان واقع شده، به دلیل استقرار در کنار دریای عمان از دیرباز کانون داد و ستد و تجارت و دریانوردی بوده است.

➤ ظرفیت‌های ژئوپلیتیک جنوب شرق کشور:

باتوجه به اینکه استان سیستان و بلوچستان در مسیر دو کریدور از سه کریدور ترانزیتی بزرگ دنیا قرار دارد، موجب می‌شود تا این منطقه به عنوان محور ترانزیتی طرح توسعه جنوب شرق نامیده شود. این محور از بندر چابهار واقع در استان سیستان و بلوچستان آغاز و پس از عبور از شهرهای نیکشهر، ایرانشهر، خاش، زاهدان، بیرجند، گناباد، تربت حیدریه و مشهد، به دلیل همسایگی با کشورهای منطقه شمال شرقی کشور سه شاخه از آن منشعب می‌شود. از یک سو به سرخس و از سوی دیگر به کشورهای شمال شرقی خراسان شمالی منتهی می‌شود که اگر این خط راه اندازی شود محروم‌ترین نقاط کشور و استان‌های شرقی شکوفایی اقتصادی را به خود خواهند دید و از بن بست خارج خواهند شد.

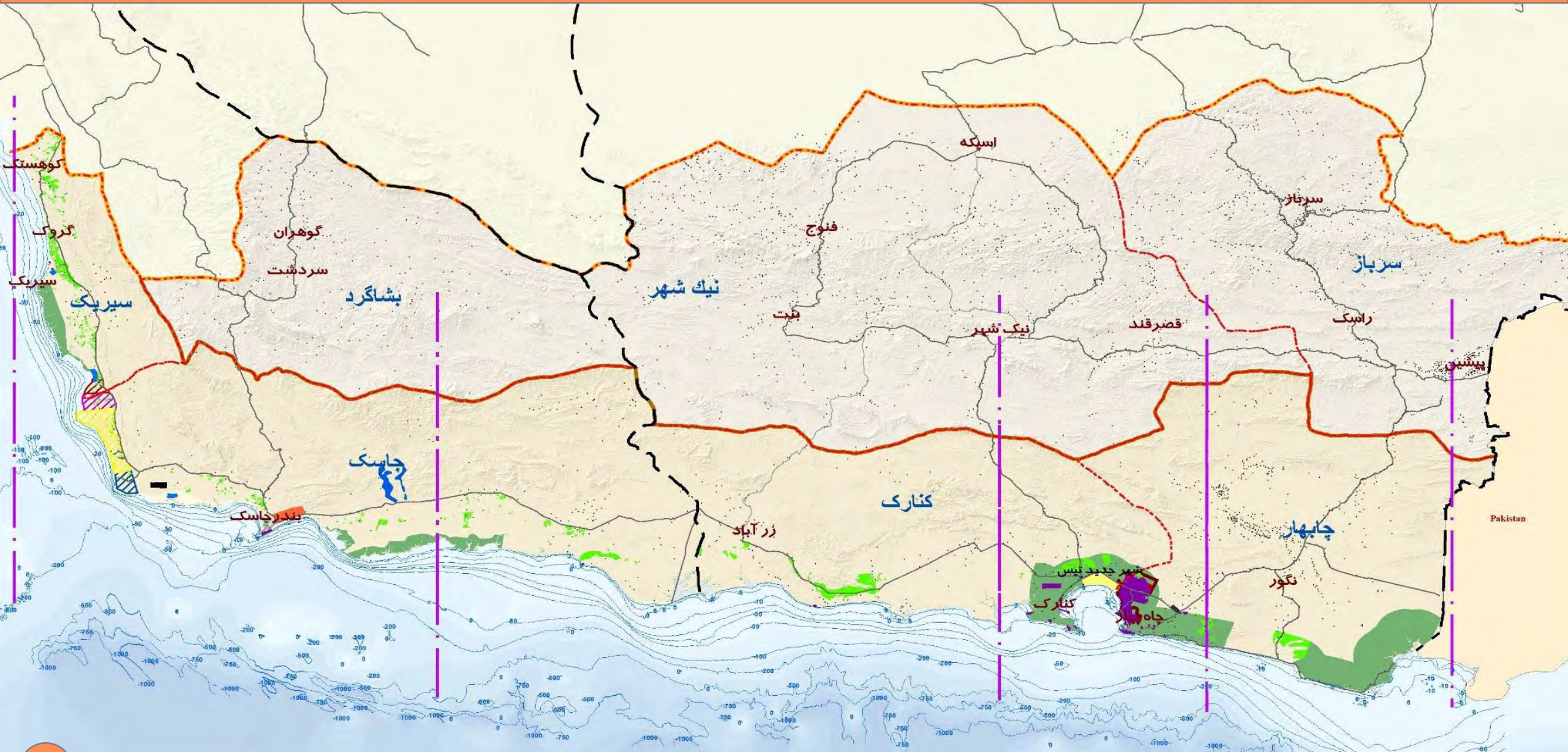
شرایط کنونی منطقه مکران:

- ✓ فضای بکر، فاقد زیرساختهای لازم و مکفی،
- ✓ جمعیت اندک و پراکنده در حوزه هم‌پیوند پسابندر و زرآباد و وجود نقاط جمعیتی بزرگ منطقه در شهر چابهار (۹۰ هزارنفر) کنارک (۴۰ هزارنفر)، شکل‌گیری سکونتگاه‌های غیر رسمی و شکاف طبقاتی ناموزن در سطح منطقه
- ✓ وجود یکی از مهمترین مراکز صید و ماهیگیری حوزه دریای عمان (کنارک)
- ✓ وجود پتانسیل‌های بالقوه طبیعی هم در ساحل و هم ارتفاعات مریخی - مینیاتوری و سواحل شنی کاملاً آزاد
- ✓ تمرکز زیرساختهای موجود منطقه (فرودگاه، بندر تجاری و صیادی)
- ✓ وجود پایگاه اصلی دریایی، هوایی منطقه جنوب‌شرقی کشور
- ✓ فعالیت غالب کشاورزی (پیرامون زرآباد و لیردف) شیلات و ماهیگیری در بنادر صیادی

توسعه منطقه مکران، ضرورت‌های داخلی و اهمیت منطقه‌ای:

- ✓ ضرورت توسعه مکران ناشی از استفاده از فرصت‌ها و ظرفیت‌های محلی در راستای توسعه ملی است که توسعه مکران کمک به توسعه مناطق محروم جنوب شرق کشور بخصوص برخورداری شهروندان از فرصت‌ها، خدمات و تسهیلات برابر، استفاده از پتانسیل‌های داخلی در جهت توسعه ملی، رفع تبعیض و احساس تبعیض در مناطق قومی و مذهبی، تنوع در فرصت‌های اقتصادی است.
- ✓ استفاده از ظرفیت‌ها و فرصت‌های موجود در سطوح منطقه‌ای و بین‌المللی ضرورت دیگر توسعه مکران است. از مجموع سه کریدور حمل‌ونقل جهانی، دو کریدور از ایران می‌گذرد و چابهار نقطه عبور جنوبی ترین کریدور شرقی-غربی جهان می‌باشد. توسعه مکران اقتصاد افغانستان، کشورهای آسیای مرکزی و هند را به ایران پیوند می‌زند
- ✓ توسعه مکران افزایش ضریب امنیتی و تقویت قدرت ملی است. توسعه سواحل شرق تنگه هرمز و سواحل ایرانی دریای عمان در راستای کاهش وابستگی ایران به تنگه هرمز و به‌دنبال آن کاهش ارزش راهبردی آن برای کشور صورت می‌گیرد، تا در موارد ضروری تهدید بستن تنگه هرمز جنبه عینی‌تر و ملموس‌تری به خود گیرد. بعلاوه امکان دخالت و بحران‌آفرینی رقبای منطقه به‌ویژه اعراب در مکران و بلوچستان کاهش می‌یابد
- ✓ توسعه مکران حضور ناوگان نظامی ایران در دریای عمان فرصت نظارت و قدرت‌نمایی ایران در دریای عمان، اقیانوس هند، دریای عرب و ورودی باب‌المندب را فراهم می‌کند اما استقرار و تمرکز بنادر پایه نظامی ایران در خلیج فارس، علاوه بر غفلت از یک منطقه استراتژیک مانند سواحل اقیانوسی کشور در دریای عمان، هزینه‌های اقتصادی فراوانی را نیز در پی دارد.

قرارگیری بیشتر خط ساحلی مکران در استان سیستان و بلوچستان

وضعیت پراکندگی جمعیت در دو نیمه کشور
به تفکیک مناطق شهری و روستایی - ۱۳۸۵

سال ۱۳۸۵

۷۰۴۹۵۷۸۲	جمعیت کل کشور
۱۶۷۹۵۹۹۶ (۲۳/۸%)	جمعیت نیمه جنوبی
۱۱۱۴۸۰۵۲	شهری
۵۶۴۷۹۴۴	روستایی
۲۰/۴	تراکم

سال ۱۳۹۰

۷۵۱۴۹۶۶۹

جمعیت کل کشور

۱۵۷۰۶۵۳۵
(۲۰/۹%)

جمعیت نیمه جنوبی

۱۰۷۱۸۷۸۴

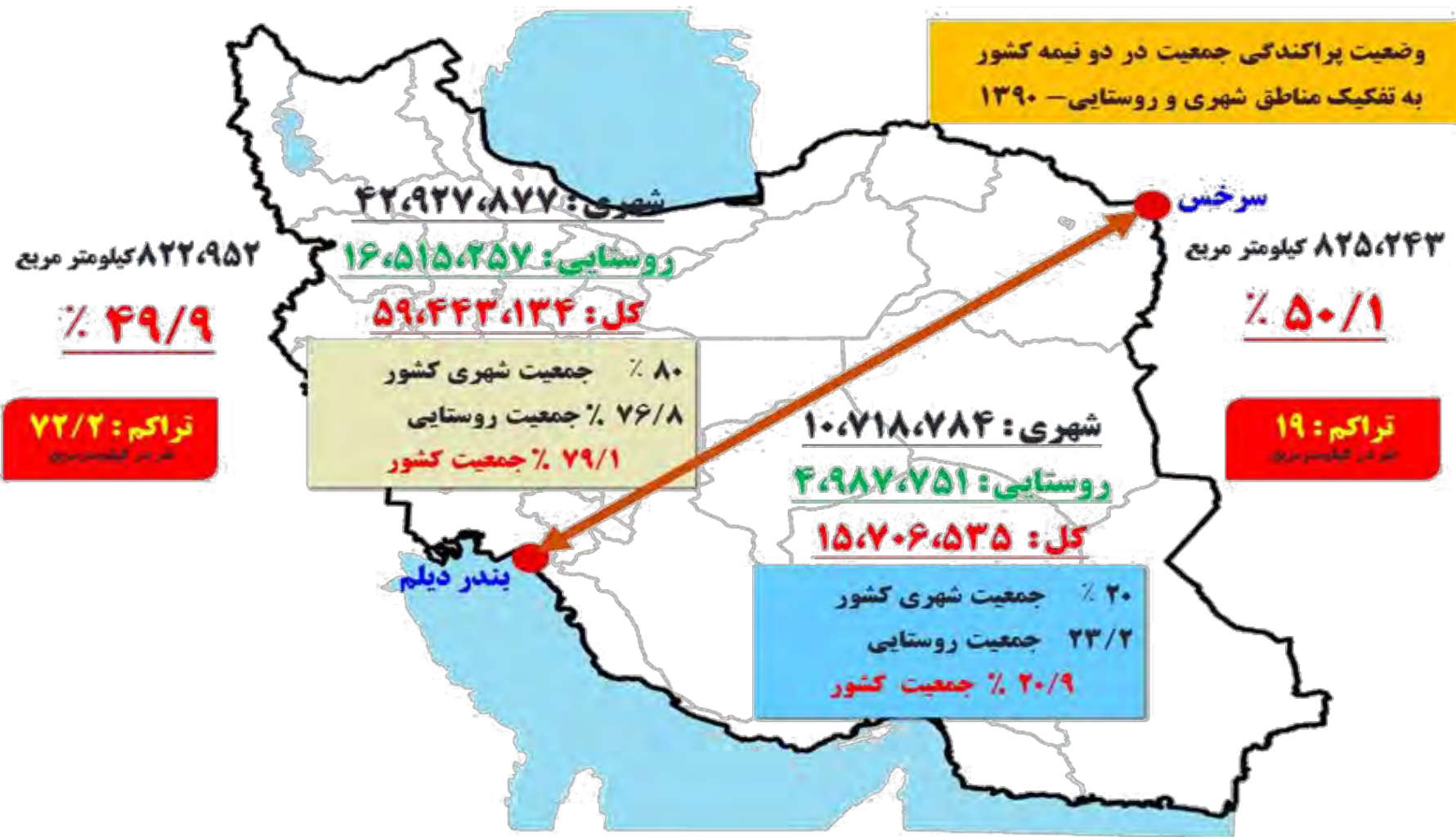
شهری

۴۹۸۷۷۵۱

روستایی

۱۹

تراکم

سال ۱۳۹۵

۷۹۸۷۷۴۷۲	جمعیت کل کشور
۱۵۱۵۰۵۱۷ (۱۹%)	جمعیت نیمه جنوبی
۱۰۶۲۹۳۵۱	شهری
۴۵۲۱۱۶۶	روستایی
۱۸/۴	تراکم

موقعیت و اهمیت محور شرق:

محور شرق از بندر چابهار در استان سیستان و بلوچستان آغاز شده و بعد از عبور از شهرهای نیکشهر، ایرانشهر، خاش، زاهدان، نهبندان، بیرجند، گناباد، تربت حیدریه و مشهد، از یک طرف به سرخس و از طرف دیگر، به نقاط مرزی لطف آباد و باجگیران در استان خراسان رضوی منتهی می‌شود. خروجی‌های این محور به نقاط مرزی میلک و دوغارون نیز جزء این محور محسوب می‌شوند. شبکه راه‌های ارتباطی مولفه اساسی و یکی از ارکان اصلی ترانزیت است.

از مزیت‌های نسبی این محور مناسب‌تر بودن این محور برای ارتباط نیمه غربی افغانستان، ترکمنستان و تا حدودی ازبکستان و نیمه غربی قزاقستان (از طریق ترکمنستان) با آب‌های آزاد جهان، وضعیت نسبتاً مناسب شبکه بزرگراهی ایران، تسهیلات رفاهی و خدمات پشتیبانی موجود در محور، وجود امنیت نسبی در طول مسیر و غیره از جمله آن‌ها است.

از معضلات مناطق شرق کشور پراکندگی شدید و کمبود جمعیت و فاصله زیاد نقاط شهری و روستایی بدلیل وسعت زیاد استان‌ها و تعداد کم آنهاست و این برنامه‌ریزی نیمه شرق کشور را برای دولت و بخش خصوصی بسیار پرهزینه و غیراقتصادی کرده است.

موقعیت استراتژیک تنگه هرمز و خطر عدم امکان تردهای تجاری این تنگه، در کوران بحران‌های بین‌المللی، لزوم توسعه بنادر همسایه با دریای عمان را نمایان می‌کند. در این میان، بندرچابهار به عنوان دروازه ورودی محور ترانزیتی شرق به آب‌های آزاد دریای عمان و اقیانوس هند منتهی می‌شود، از اهمیت استراتژیک و ویژه‌ای، برخوردار است.

مهمترین اهداف طرح توسعه محور شرق:

- ✓ افزایش نقش و سهم کشور در ترانزیت کالا و حمل و نقل بین‌المللی
- ✓ تقویت پیوندهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و امنیتی با کشورهای همجوار شرق و شمال شرقی
- ✓ قراردادی نیمه شرقی کشور در یک مناسبات جدید سیاسی اقتصادی اجتماعی و فرهنگی از نظر روابط خارجی با پایتخت قرار دهد از طریق ایجاد ارتباط با کشورهای آسیای میانه و تازه استقلال یافته شوروی و کشورهای افغانستان و پاکستان و اتصال آب‌های آزاد به بندر آزاد چابهار
- ✓ ارتقاء سطح متوسط درآمد و شاخص‌های توسعه در نواحی شرق کشور
- ✓ کاهش فعالیت‌های غیررسمی اقتصادی و جلوگیری از قاچاق کالا و مواد مخدر
- ✓ افزایش سهم چابهار در بازرگانی داخلی و خارجی و ترانزیت کالا
- ✓ خروج منطقه و نیمی از کشور از فقر محرومیت و خطر بالقوه بسط امنیت و همزیستی مسالمت‌آمیز در استان سیستان و بلوچستان
- ✓ تضمین همگرایی و دلبستگی محدوده محور شرق نسبت به ایران را به صورت اصولی و پایدار

عوامل داخلی موثر بر توسعه محور شرق

نقاط ضعف

- ✓ شرایط اقلیمی نامساعد، محدودیت منابع آبی و مخاطرات طبیعی
- ✓ پراکندگی کانون‌های زیستی و فعالیت در این گستره و پایین بودن تراکم نسبی جمعیت
- ✓ ضعف شبکه‌های زیر بنایی شامل حمل و نقل و تامین و توزیع انرژی
- ✓ عدم وجود ارتباطات ریلی و ضعف در حمل و نقل هوایی
- ✓ انزوای جغرافیایی و دوری از مراکز عمده تولید توزیع، همچنین مراکز تصمیم‌گیری ملی
- ✓ کم توجهی مسوولان کشوری، عدم برنامه‌ریزی صحیح و پایین بودن مشارکت مردم در برنامه‌ریزی
- ✓ دور بودن از مراکز و محورهای اصلی توسعه پایدار کشور
- ✓ ناآشنایی به فعالیت‌های جدید و در عین حال پایدار در منطقه
- ✓ موانع اجتماعی و فرهنگی و وجود قومیت‌های مختلف
- ✓ ظرفیت محدود بندر چابهار در پهلوگیری کشتی‌های سنگین
- ✓ بندر رقیب گوادر در پاکستان

نقاط قوت

- ✓ وجود مرزهای آبی و خاکی طولانی
- ✓ وجود محور ترانزیتی چابهار- میلک
- ✓ موقعیت استراتژیک چابهار نسبت به سایر بنادر ایران
- ✓ وجود کشورهای فارسی زبان افغانستان و تاجیکستان

عوامل خارجی موثر بر توسعه محور شرق

فرصت‌ها

- ✓ وجود چندین کشور محصور در خشکی در آسیای میانه به ویژه افغانستان
- ✓ تقاضای روز افزون مراودات بین المللی در کشورهای آسیای میانه
- ✓ جاذبه های توریستی، مذهبی و تاریخی
- ✓ وجود بازارهای مرزی متعدد
- ✓ وجود بندر چابهار به عنوان دروازه مبادلات
- ✓ اجماع نظر سران کشورهای منطقه در توسعه محور شرق
- ✓ توجه سران کشور به توسعه محور شرق
- ✓ وجود منابع نفتی و گازی در کشورهای آسیای میانه
- ✓ ظرفیت‌های ارتباطی در حمل و نقل‌های دریایی و ریلی، هوایی و جاده‌ای
- ✓ فرصت‌های ارتباطی الکترونیکی
- ✓ نزدیکی بازار مصرف بندر چابهار به بازارهای مصرف سوخت جهان از جمله چین و ژاپن
- ✓ جذب سرمایه خارجی و انتقال تکنولوژی
- ✓ تولید انرژی‌های نو به ویژه در مبحث باد و انرژی خورشیدی
- ✓ مشارکت بین المللی برای بازسازی کشور افغانستان
- ✓ قابلیت بندر چابهار به مگاپورت
- ✓ نارضایتی سران بلوچ پاکستانی از اقدامات صورت گرفته دولت پاکستان در منطقه
- ✓ توجه روسیه به دسترسی به خلیج فارس در جهت موازنه قدرت با آمریکا در خلیج فارس

تهدیدها

- ✓ مجاورت با کشور ناامن افغانستان
- ✓ درگیری‌های قومی و مذهبی در پاکستان
- ✓ قرار گرفتن در مسیر بین المللی مواد مخدر و قاچاق کالا
- ✓ وجود اختلافات قومی و قبیله‌ای در بعضی مناطق محور شرق
- ✓ قاچاق گسترده سوخت
- ✓ تبلیغات منفی در سطح جهانی بر علیه ایران
- ✓ حمایت قدرت‌های بزرگ اقتصادی همچون چین و آمریکا از بندر گواتر پاکستان
- ✓ وجود شکاف‌های مذهبی و دامن زدن بعضی از کشورها از جمله عربستان

اهمیت و جایگاه توسعه محور شرق

منطقه شرق کشور متشکل از پنج استان خراسان رضوی، خراسان جنوبی، کرمان و سیستان و بلوچستان و هرمزگان می باشد که در قیاس با نیمه غربی کشور دارای محرومیت زیادی است که داده‌های جدول ذیل عدم تعادل بین نیمه غربی و شرقی کشور را بیشتر نمایان می نماید. منطقه شرق کشور که حدود ۴۰ درصد مساحت کشور را در بر گرفته اما حدود ۱۹ درصد از جمعیت کشور در آن خود جای داده است. و بعلاوه تولید ناخالص داخلی منطقه شرق کشور حدود ۱۲ درصد تولید ناخالص داخلی کشور می باشد.

عنوان	واحد	خراسان رضوی	خراسان جنوبی	کرمان	سیستان و بلوچستان	هرمزگان	منطقه شرق کشور	کل کشور
برآورد جمعیت ۱۳۹۹	هزار نفر	۶۸۷۱	۸۲۲	۳۳۴۱	۳۰۴۵	۱۹۴۲	۱۶۰۲۱	۸۴۰۳۸
	درصد	۸,۱	۰,۹	۳,۹	۳,۶	۲,۳	۱۹	۱۰۰
مساحت	کیلومتر	۱۲۵۸۳۲	۸۸۴۰۴	۱۸۰۸۳۶	۱۸۱۷۸۵	۷۰۶۶۹	۶۴۷۵۲۶	۱۶۲۸۵۵۴
	درصد	۷,۷	۵,۴	۱۱,۱	۱۱,۲	۴,۳	۳۹,۷	۱۰۰
تولید ناخالص داخلی ۱۳۹۸	میلیارد ریال	۳۶۰۱۱۰	۴۱۱۶۴	۲۲۱۹۹۶	۹۰۶۶۱	۱۴۲۸۷۹	۸۵۶۸۱۰	۷۱۸۳۷۰۲
	درصد	۵,۰۱	۰,۵۷	۳,۰۹	۱,۲	۱,۹	۱۱,۹	۱۰۰
برآورد تولید ناخالص داخلی ۱۴۰۰	میلیارد ریال	۳۸۶۱۰۲	۴۲۶۴۳	۲۳۰۹۰۱	۱۰۵۳۶۳	۱۴۷۲۷۷	۹۱۲۲۸۶	۷۵۷۰۰۲۵
	درصد	۵,۱۰	۰,۵۶	۳,۰۵	۱,۴۰	۱,۹۵	۱۲,۰۵	۱۰۰

۴- چالش‌های مهم و تأثیرگذار استان

چالش‌های مهم و تأثیر گذار

سیاست ۱۶۳) الگوی توسعه نظام سکونتگاهی شهری و روستایی
سیاست ۲۲۷) کاهش آسیب‌های اجتماعی با تأکید بر نقش آفرینی نهادهای غیردولتی و مردم‌محور
سیاست ۲۳۲) ارتقاء امید به زندگی، تأمین سلامت، تغذیه سالم جمعیت و دسترسی به مسکن مناسب برای ساکنان همه مناطق کشور

مهمترین
سیاست
اجرایی توسعه
بر مبنای سند
آمایش

راه‌کار

چالش

- ✓ خشکاندن ریشه فقر از درون روستاها از طریق ۱- نگاه برابر در برنامه‌ریزی‌ها به تمام مناطق اعم از شهری و روستایی ۲- برنامه‌ریزی جهت کم کردن هرچه بیشتر فاصله بین تولیدکننده و مصرف‌کننده ۳- فراهم آوردن امکان رشد تحصیلی ۴- تخصیص بودجه‌های عمرانی بیشتر به شهرهای میانی و کوچک و روستاها ۵- ایجاد اشتغال ۶- حمایت از روستاییان در هنگام بیکاری فصلی
- ✓ تعریف نقاط جدید با شرایط لازم، تا در صورت افزایش جمعیت افراد به این مناطق سوق داده شوند.
- ✓ تشویق بخش خصوصی جهت سرمایه‌گذاری در زمینه مسکن‌سازی و نظارت شهرداری‌ها بر امر ساخت‌وساز
- ✓ بالا بردن تخصص مهارت نیروی کار از طریق آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

۱- پدیده حاشیه‌نشینی استان:

- ✓ بروز خشکسالی چندین ساله در استان و طوفان‌شن
- ✓ فقر اقتصادی که منجر به مهاجرت جمعیت روستایی به سوی شهر و جاذبه‌های گردیده ورود مهاجران افغان
- ✓ فقر و اعتیاد و بیکاری و شغل‌های کاذب مانند قاچاق سوخت و کالا
- ✓ جمعیت شهری و روستایی حاشیه‌نشین استان در سال ۱۴۰۰ به ترتیب ۳۵۷۵۴۸ و ۸۵۶۷۴ نفر می‌باشد که در کل حدود ۱۳ درصد جمعیت استان می‌باشد.

جمعیت ساکن در سکونتگاه‌های غیر رسمی و حاشیه نشین واقع در مناطق شهری و روستایی استان

شهرستان	تعداد محلات شهری	تعداد خانوار محلات شهری	جمعیت محلات شهری	سهم جمعیت محلات شهری از شهرستان	تعداد محلات روستایی	تعداد خانوار محلات روستایی	جمعیت محلات روستایی	سهم جمعیت محلات روستایی از شهرستان
زاهدان	۵	۳۸۹۳۴	۱۶۰۵۸۷	۲۷/۳۲٪	۳	۴۲۹۵	۱۶۷۸۶	۲۱/۵۹٪
زابل	۷	۱۶۰۱۳	۵۳۰۷۴	۳۸/۲۶٪	۹	۱۷۵۶	۶۸۳۷	۲۵/۰۸٪
خاش	۴	۲۴۵۰	۱۰۰۰۰	۱۷/۶۷٪	۳	۵۱۶	۱۹۷۲	۲/۹۸٪
سراوان	۳	۴۰۶۵	۱۸۳۰۰	۳۰/۵٪				
ایرانشهر	۵	۶۱۵۶	۳۲۵۱۲	۲۸/۵۸٪	۱۴	۸۸۸۶	۳۶۸۶۴	۴۹/۲۷٪
چابهار	۱۴	۸۵۷۴	۴۱۳۷۳	۳۸/۷۶٪	۱۱	۵۳۸۶	۲۳۲۱۵	۲۴/۳۵٪
کنارک	۵	۶۲۷۲	۲۸۲۲۵	۶۳/۰۷٪				
دلگان	۳	۱۳۷۵	۵۷۷۷	۵۱/۵۸٪				
بمپور	۵	۱۷۱۰	۷۷۰۰	۶۳/۰۳٪				
جمع	۵۱	۸۵۵۴۹	۳۵۷۵۴۸		۴۰	۲۰۸۳۹	۸۵۶۷۴	

چالش‌های مهم و تأثیر گذار

سیاست ۱۰۶) مدیریت یکپارچه کانون‌های بحرانی محیط زیستی مقابله با بیابان‌زایی و تثبیت کانون‌های گرد و غبار
سیاست ۱۷۸) تقویت نظام نهادی و تصمیم‌سازی پیوستار توسعه شهری-روستایی در بستر شبکه منطقه‌ای

- ✓ مدیریت درست منابع آب موجود استان و الزام دولت به اجرای روش‌های آبیاری نوین و پر بازده
- ✓ اجرای طرح‌های اشتغالزای کوچک در روستاها که مورد تاکید مقام معظم رهبری در سال ۱۴۰۰ نیز می‌باشد
- ✓ تعجیل وزارت جهاد کشاورزی برای تعریف الگوی کشت مناطق بر اساس پتانسیل‌های هر منطقه
- ✓ تشویق خیرین و بنیادها برای سرمایه‌گذاری‌های اشتغالزا در روستاها
- ✓ اختصاص تسهیلات ویژه اشتغالزایی به استان از محل تسهیلات اشتغالزایی روستایی و تبصره ۱۸ و اشتغال پایدار

مهمترین
سیاست
اجرایی توسعه
بر مبنای سند
آمایش

راه‌کار

چالش

۲- بحران مهاجرت از روستاها و مهاجرت به خارج از استان:

- ✓ خشکسالی‌های دو دهه اخیر و طوفان شن،
- ✓ سیاست‌های غلط و ضعف زیرساخت‌ها
- ✓ واردات بی‌رویه، عدم سرمایه‌گذاری در حوزه‌های مولد، نبود یک برنامه جامع در حوزه بازار و عدم وجود یک سیاست پایدار در حوزه کشت محصولات کشاورزی بر مبنای پتانسیل‌های هر منطقه منجر به سبب سردرگمی تولیدکنندگان و در آخر عدم صرفه تولید در روستاها گردیده
- ✓ عدم تناسب توزیع فرصت‌های شغلی در پهنه استان

چالش‌های مهم و تأثیر گذار

سیاست ۱۷۵) ممانعت از تبدیل بی‌رویه نقاط روستایی به شهر
سیاست ۱۷۶) تقویت مکان‌های مرکزی روستایی با تأکید بر نیمه جنوبی و شرقی کشور
سیاست ۱۷۷) تنوع‌بخشی به فعالیت‌های اقتصادی روستاها و تعریف نقش و عملکرد خاص برای روستاهای دارای مزیت نسبی و رقابتی

مهمترین
سیاست
اجرائی توسعه
بر مبنای سند
آمایش

راه‌کار

چالش

- ✓ اختصاص اعتباری خاص عمران شهری برای سال جاری جهت مرتفع کردن بخشی از مشکلات عمران شهری
- ✓ افزایش سهم اعتباری شهرداری‌های استان از محل درآمد‌های ارزش افزوده
- ✓ تغییر در کارکردهای اقتصادی شهرهای استان و توسعه خدمات برتر در برخی شهرهای منطقه ای استان با توجه به فرصت مرز و وجود دو منطقه آزاد و جایگاه ترانزیتی استان در منطقه .
- ✓ اقدامات عمرانی و اقتصادی در حاشیه شهرها و اقتصادی و با ارزش کردن زمین‌ها حاشیه شهر و انتقال برخی کارکردهای اقتصادی شهر به حاشیه جهت تغییر منظر و سیمای مناطق شهری و توسعه متوازن شهری

۳- ضعف زیرساخت‌های عمرانی و اقتصادی شهرهای استان:

- ✓ طبیعت خشک استان و ضعف مدیریت منجر به عقب ماندگی بسیاری از مولفه‌های شهری شهرهای استان گردیده است.
- ✓ تشدید مهاجرت از روستاها در دو دهه گذشته و تشدید حاشیه نشینی در شهرهای بزرگ
- ✓ ضعف نظام تولید و درآمد در استان و درآمد زانبودن شهرداری‌ها
- ✓ تبدیل بسیاری از روستاها به شهر و ایجاد شهرستان‌های جدید

چالش‌های مهم و تأثیر گذار

سیاست (۵) تقویت و تعریف نقش مراکز استان‌های مرزی به عنوان مراکز راهبری، تسهیل و پشتیبانی تعاملات با کشورهای همسایه و حوزه نفوذ ژئوپلیتیک با تأکید بر مدیریت یکپارچه مبادی مرزی: سیستان و بلوچستان: تعامل با کشورهای افغانستان، پاکستان، عمان و هند

سیاست (۱۹۹) تکمیل، تقویت و تجهیز محورهای ارتباط‌دهنده نظام سکونتگاهی و مراکز اصلی فعالیت نیمه شرقی کشور به محورهای اصلی منطبق بر گذرراه‌های بین‌المللی. گذرراه ارتباطی سواحل مکران از چابهار تا بندرعباس، گذرراه‌های ارتباط‌دهنده سکونتگاه‌های پسرکانه سواحل مکران از جاسک تا کرمان و از مرز کوهک تا جیرفت

سیاست (۲۴۹) کاهش اتکا کشور به تنگه هرمز با تأکید بر توسعه سواحل مکران

سیاست (۱۴۴) استقرار فعالیت‌های صنعتی و معدنی اولویت‌دار ملی مبتنی بر تخصص‌ها و مزیت‌های منطقه‌ای

مهمترین

سیاست

اجرایی توسعه

بر مبنای سند

آمایش

راه‌کار

چالش

۴- به فعلیت نرسیدن قابلیت‌ها و ظرفیت‌های توسعه اقتصادی استان

- ✓ ضعف زیرساخت‌ها مانند پایین بودن شاخص بزرگرایی، راه‌های اصلی، راه‌های روستایی و راه آهن و به ویژه در حوزه ترانزیت عدم تکمیل جاده ترانزیتی چابهار - ایرانشهر - زاهدان - زابل - میلک - افغانستان و همچنین عدم اجرای کامل خط راه آهن چابهار - زاهدان
- ✓ عدم وجود ابنیه فنی در بسیاری از راه‌های استان در کنار نقاط حادثه خیز
- ✓ فاقد استانداردهای لازم در جاده‌های فرعی و روستایی استان
- ✓ دو طرفه بودن بسیاری از راه‌های شریانی و اصلی استان
- ✓ عدم بهره‌گیری کامل از فرصت مرز
- ✓ عدم توسعه مناسب و متعادل فعالیت‌های صنعتی در سطح استان و عدم استفاده مناسب از ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های معدنی استان

- ✓ تسریع در تکمیل خط آهن چابهار - زاهدان با اختصاص اعتبار ویژه و رفع موانع بهره‌برداری از قطعات آماده بهره‌برداری طرح
- ✓ تسریع در دوبانده کردن جاده ترانزیتی چابهار - ایرانشهر - زاهدان - زابل - میلک و با تامین اعتبار لازم و تخصیص صد در صد اعتبارات مصوب سال جاری
- ✓ افزایش سهم اعتبارات حوزه راه استان به ویژه راه‌های روستایی از محل ردیف‌های متمرکز به خصوص اعتبارات محرومیت زدایی
- ✓ واگذاری ورود صد درصد و یا بخشی از نیاز کشور به کالاهای اساسی مانند برنج، گوشت از طریق مرز استان
- ✓ رفع موانع تبادلات مرزی با کشورهای همسایه به ویژه پاکستان
- ✓ تسریع در تصویب مرز رسمی برای بازارچه‌های مورد تقاضای استان
- ✓ تسریع در احداث پل دوم ابریشم در محل بازارچه مرزی میلک و افغانستان
- ✓ اختصاص اعتبار ویژه برای تکمیل زیرساخت‌های بازارچه‌های مرزی و گمرکی استان و تکمیل زیرساخت‌های بازارچه‌های مرزی استان
- ✓ ایجاد تشکل‌های صادراتی و شرکت‌های پشتیبانی صادرات

چالش‌های مهم و تأثیر گذار

سیاست ۱۶) فعال‌سازی دیپلماسی آب در حوضه‌های مشترک آبریز مرزی با اولویت حوضه‌های مشترک مرزهای شرق و شمال غرب
سیاست ۷۷) استقرار الگوی بهینه کشت منطقه‌ای مبتنی بر توان اکولوژیک حوضه‌های آبخیز با در نظر گرفتن آب قابل برنامه ریزی مصوب و اولویت
تولید محصولات راهبردی با مشارکت کشاورزان
سیاست ۱۰۶) مدیریت یکپارچه کانون‌های بحرانی محیط زیستی: استقرار و ارتقاء مدیریت هوشمند سیل در حوضه‌های آبخیز و مناطق آسیب پذیر
شهری و روستایی

- ✓ تسریع در تکمیل سازه‌های آبی نیمه تمام و احداث سازه‌های مطالعه شده
- ✓ برنامه‌ریزی برای تامین آب پایدار و بلندمدت استان از طریق انتقال آب از دریای عمان. با توجه به قرارداد راهبردی ایران - چین اجرای این طرح با تکنولوژی های روز دنیا اقتصادی و برای توسعه بلندمدت استان توجیه پذیر است.
- ✓ در حوزه کشاورزی ضمن تعریف الگوی کشت برای منطقه نوع آبیاری غرقابی موجود استان باید تغییر یابد و دولت با تامین صدصد هزینه‌های روش‌های آبیاری نوین از جمله انتقال آب با لوله زمینه مدیریت آب در بخش کشاورزی را فراهم نماید.
- ✓ مشخص نمودن سازمان بهره‌برداری طرح انتقال آب با لوله در سطح ۴۶ هزار هکتار از مزارع دشت سیستان
- ✓ در حوزه شبکه‌های آب شهری مانند شبکه شهر زاهدان با تامین اعتبار از منابع عمومی و یا مشارکت خیرین شبکه‌های توزیع آب در یک برنامه سه ساله نوسازی گردد.
- ✓ تکمیل طرح های آبرسانی روستایی و اختصاص اعتبار ویژه به استان از محل اعتبارات ردیف های متمرکز
- ✓ تخصیص صد در صد اعتبارات ملی و استانی بخش آب استان در سال جاری

مهمترین
سیاست
اجرایی توسعه
بر مبنای سند
آمایش

راه‌کار

چالش

۵- بحران آب:

- ✓ بارش کم
- ✓ ضعف در حوزه مدیریت، مهار و استحصال آب در طول سه دهه گذشته با توجه به بروز سیلاب در فصول بارش
- ✓ عدم وجود مدیریت مصرف و الگوی مصرف مناسب
- ✓ عدم امکان آغاز عملیات اجرایی ۱۲ مجتمع آب روستایی به دلیل کمبود منابع مالی (با پوشش ۵۰۰۰۰ نفر جمعیت)

چالش‌های مهم و تأثیر گذار

سیاست ۲۲۹) فراهم نمودن دسترسی عادلانه به زیرساخت و خدمات بویژه آموزشی، بهداشتی و درمانی با کیفیت مطلوب در سراسر کشور بخصوص مناطق مرزی و کمتر برخوردار
سیاست ۱۶۱) سطح‌بندی مراکز آموزشی، بهداشتی، علمی و فناوری متناسب با سطح‌بندی خدماتی نظام سکونتگاهی

مهمترین
سیاست
اجرایی توسعه
بر مبنای سند
آمایش

راه‌کار

چالش

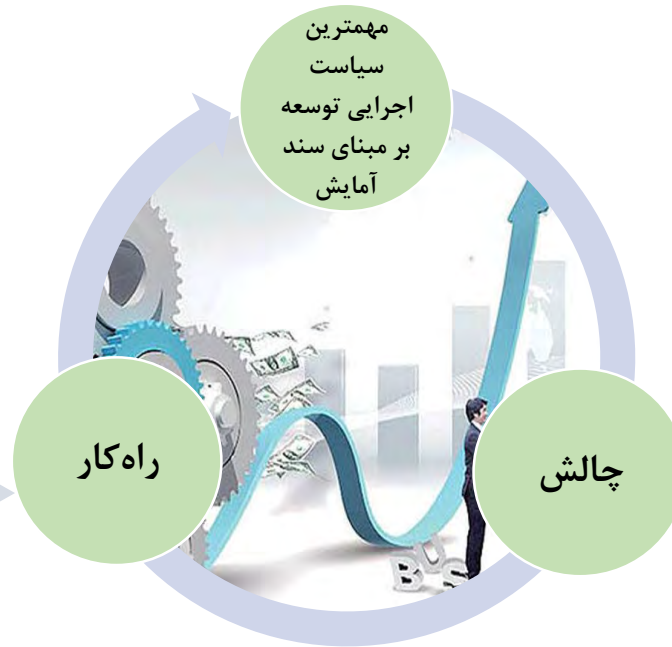
- ✓ افزایش اعتبارات استان از محل طرح تحول سلامت در سال جاری
- ✓ تکمیل بیمارستان‌ها و مراکز درمانی و بهداشتی نیمه تمام استان در سال جاری با اختصاص اعتبار مازاد بر اعتبار مصوب فعلی و تخصیص صد در صد اعتبارات مصوب
- ✓ ترغیب بنیادها، خیرین و موسسات غیر دولتی به مشارکت در حوزه بهداشت و درمان استان

- ۶- چالش‌های حوزه بهداشت و درمان استان
- ✓ ضعف زیرساخت‌های بهداشتی و درمانی استان
 - ✓ مسائل و مشکلات بهداشتی استان ناشی از همسایگی با دو کشور بحرانی افغانستان و پاکستان
 - ✓ پراکندگی سکونتگاه‌های روستایی و شهری استان و فاصله زیاد مراکز دارای خدمات بهداشتی و درمانی
 - ✓ فاقد تجهیزات لازم و نیروی انسانی پزشک و پیراپزشک و یا بخش‌های اساسی و ضروری در اکثر شهرستان‌های دارای بیمارستان
 - ✓ تمرکز امکانات درمانی و پزشکان متخصص در مرکز استان

چالش‌های مهم و تأثیر گذار

سیاست (۹۱) افزایش سهم انرژی‌های تجدیدپذیر در تولید و تأمین بهینه انرژی هر منطقه از کشور متناسب با ظرفیت هر منطقه: تولید انرژی بادی در مناطق مستعد از جمله شمال استان سیستان و بلوچستان، تولید انرژی از امواج در سواحل شمالی و جنوبی بویژه سواحل مکران سیاست (۲۱) جذب مشارکت سرمایه‌گذاری دانش بنیان و فناوری پیشرفته بین‌المللی در مناطق دریایی و ساحلی کشور به‌ویژه جزایر و منطقه مکران

- ✓ ترغیب بخش خصوصی جهت سرمایه‌گذاری‌های هدایت شده در این مناطق
- ✓ ارائه تسهیلات و اعتبارات لازم جهت توسعه زیرساخت‌ها در این استان‌ها
- ✓ استفاده مطلوب و بهینه از کلیه اعتبارات اختصاص داده شده
- ✓ ایجاد تسهیلات اداری، سازمانی و تنظیم قوانین حمایتی مناسب جهت فراهم آوردن ثبات و امنیت سرمایه‌گذاری
- ✓ توسعه سایت‌های نمایشگاهی و برپایی بخش نمایشگاه تخصصی و بین‌المللی
- ✓ تسریع در اتمام و به بهره‌برداری رسانیدن طرح‌های زیربنایی به خصوص در زمینه زیرساخت‌های اساسی
- ✓ ایجاد بسترهای مناسب جهت تاسیس بانک‌های خارجی و بیمه‌ای معتبر بین‌المللی در راستای ارائه خدمات بانکی و بیمه‌ای به سرمایه‌گذاران

- ### ۷- چالش سرمایه‌گذاری خارجی
- ✓ فاصله زیاد از مناطق میانی و مرکزی
 - ✓ تنش و بحران‌های ملی و منطقه‌ای
 - ✓ عدم تمایل سرمایه‌گذاران بین‌المللی (بانک، شرکت‌های بیمه و ...) به حضور در این مناطق
 - ✓ بوروکراسی اداری و قوانین دست و پاگیر برای سرمایه‌گذاران
 - ✓ تحریم اقتصادی اعمال شده از سوی کشورهای غربی
 - ✓ کمبود زیرساخت‌های محیطی - کالبدی (جاده، فیبر نوری و ..)
 - ✓ فقدان ظرفیت‌های نرم‌افزاری لازم در ضوابط بانک و بیمه
 - ✓ محدودیت نیروی کار زبده و متخصص

چالش‌های مهم و تأثیر گذار

سیاست ۹۳) تربیت نیروی انسانی توانمند، خلاق، مسئولیت‌پذیر و دارای روحیه مشارکت جمعی با تأکید بر فرهنگ جهادی
سیاست ۹۴) ارتقاء سطح آموزش، پژوهش و بهره‌وری نیروی کار در جهت افزایش سهم منابع انسانی در ترکیب عوامل مؤثر در تولید ثروت ملی متناسب با تخصص‌ها، ظرفیت‌ها و مزیت‌های منطقه‌ای
سیاست ۹۵) بهره‌مندی از فرصت پنجره جمعیتی و ایجاد شرایط فعال‌سازی سرمایه‌های انسانی و علمی کشور

- ✓ اختصاص ظرفیت ویژه برای استخدام در استان با تأکید بر استخدام نیروهای بومی
- ✓ اختصاص فوق العاده ویژه استان های کمتر برخوردار در احکام حقوقی کارکنان استان
- ✓ تسری فوق العاده خاص کارکنان سازمان زندان ها به کل دستگاه‌های اجرایی مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری در استان
- ✓ صد در صد سهم بیمه کارکنان دولت در استان توسط دولت پرداخت شود و میزان مالیات کارکنان دولت در استان صفر و یا حداقل ۵۰ درصد استان‌های برخوردار گردد

- ۸- کمبود نیروی انسانی و ماندگاری کم نیروی انسانی در استان
- ✓ انتقال نیروها از این استان به سایر استان‌های برخوردار: عواملی همچون امنیت اجتماعی، برخورداری از خدمات برتر و ...
 - ✓ میزان و درصد کسورات یک کارمند در استان با یک کارمند مرکز کشور با توجه به دوری از مرکز و بالا بودن هزینه های زندگی و درمان برابر است.
 - ✓ عدم تناسب بین خروج و جذب نیروی انسانی در دستگاه‌های اجرایی استان
 - ✓ جبران خدمت ناکافی و عدم کفایت پرداخت ها: کارکنان خواستار جبران خدمت عادلانه‌اند. خدمات بیمه، مسکن سازمانی و انواع وام و ...
 - ✓ عدم توجه مدیران به اندیشه و فعالیت‌های برجسته کارکنان. وقتی ناکامی ها و عدم موفقیت ها از حد و آستانه تحمل کارکنان خارج شود، آن ها سازمان را ترک می کنند: رصد نشدن عملکرد کارکنان در شرایط متفاوت، عدم پرداخت پاداش‌های مادی و معنوی و ...
 - ✓ احساس بی‌ارزشی کارکنان در سازمان: لذا اگر سازمان ارزشی برای کارکنان خود قائل نباشد، تمام منافع مادی دنیا هم نمی تواند کارکنان را در سازمان نگه دارد. مانند سلب تفویض اختیار از کارکنان، عدم مشارکت در کارها و طرف مشورت بودن در تصمیم‌گیری‌ها و ...

چالش‌های مهم و تأثیر گذار

سیاست ۱۷) انعقاد پیمان‌های منطقه‌ای محیط‌زیستی بویژه برای مهار و کنترل کانون‌های گرد و غبار
سیاست ۱۰۶) مدیریت یکپارچه کانون‌های بحرانی محیط زیستی: مقابله با بیابان‌زایی و تثبیت کانون‌های گرد و غبار
سیاست ۱۱۵) استقرار سیستم مدیریت ریسک بلایا و مخاطرات طبیعی

مهمترین
سیاست
اجرایی توسعه
بر مبنای سند
آمایش

راه‌کار

چالش

- ✓ ساماندهی و ارتقای ظرفیت‌های مقابله با مخاطرات و بلایای محیطی در استان
- ✓ استفاده از فناوری‌های روز برای مقابله با سیل
- ✓ کاشت نهال و درختان در منازل و حاشیه مزارع
- ✓ رعایت تامین منابع آبی و هوشمند کردن مصرف آب
- ✓ بهینه کردن مصرف آب در صنایع و کشاورزی و ارتقا سطح زیر کشت با الگوهای جدید کشت
- ✓ متناظر با آبیاری‌های جدید قطره‌ای و نوین
- ✓ افزایش پایداری خاک
- ✓ جلوگیری از ایجاد صنایع آب‌بر

- ۹- چالش مخاطرات طبیعی استان
- ✓ کمبود منابع آبی، فقر پوشش گیاهی و بالا بودن درجه حرارت و تبخیر زیاد
 - ✓ وزش بادهای نسبتاً شدید ۱۲۰ روزه و طوفان گرد و خاک در بخش شمالی استان
 - ✓ تأثیرپذیری از سامانه‌های مونسونی اقیانوس هند،
 - ✓ وقوع زمین لرزه‌های ناشی از وجود گسل‌های فراوان،
 - ✓ کم و نامنظم بودن نزولات جوی بطوریکه در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۹۹ در کوتاه مدت ۲۶/۹ درصد کاهش و در بلند مدت ۶/۷ درصد کاهش داشته است.

چالش‌های مهم و تأثیر گذار

سیاست (۹۱) افزایش سهم انرژی‌های تجدیدپذیر در تولید و تأمین بهینه انرژی هر منطقه از کشور متناسب با ظرفیت هر منطقه
✓ تغییر نگاه از توسعه سراسری خطوط لوله گاز طبیعی به تمامی پهنه سرزمین به بهره‌گیری حداکثری از منابع و ظرفیتهای انرژی تجدیدپذیر محلی

مهمترین
سیاست
اجرایی توسعه
بر مبنای سند
آمایش

راه‌کار

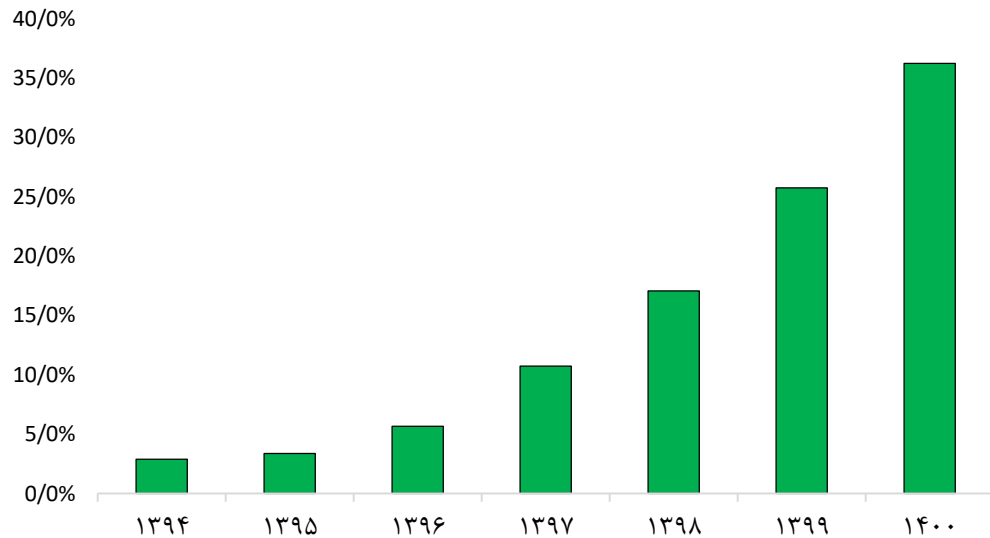
چالش

- ✓ تهیه برنامه جامع گازرسانی به استان، تهیه اطلس گازرسانی به استان، به منظور
- ✓ شناسایی صنایع استان، خوشه بندی روستاهای استان جهت تسهیل در روند گازرسانی و اولویت بندی گازرسانی .
- ✓ استفاده از ظرفیت‌های قانونی جهت تامین مالی طرح مثلا جایگزینی سوخت مایع با گاز .
- ✓ ایجاد توانمندی لازم در پیمانکاران بومی و تامین نیروی کار توانمند در استان

- ۱۰- عدم تکمیل شبکه گاز
- ✓ عدم اجرای شبکه داخلی ادارات علیرغم تزریق گاز مناطق
 - ✓ عدم استفاده حداکثری از گاز طبیعی در خانوارهای شهری و روستایی علیرغم زیر ساخت ایجاد شده
 - ✓ افزایش هزینه‌های گازرسانی به دلیل گستردگی خطوط گاز و تاسیسات در سطح استان.
 - ✓ عدم دسترسی سریع به نقشه دقیق و مناسب از تاسیسات زیرزمینی
 - ✓ از ۸۴۱۰۰۰ خانوار در سطح استان تاکنون فقط ۱۰۶۶۸۶ خانوار از نعمت گاز برخوردارند.
 - ✓ عدم دسترسی شهرک های صنعتی به گاز

چالش‌های مهم و تأثیر گذار

درصد شهرهای گازرسانی از کل استان به تفکیک سال

تعداد شهر و روستای گازرسانی شده						سال
روستاهای گازرسانی شده			شهرهای گازرسانی شده			
درصد از کل استان	خانوار	تعداد	درصد از کل استان	خانوار	تعداد	
۰/۱٪	۲۳۸	۳	۳٪	۸,۴۲۸	۱	۱۳۹۴
۰/۱٪	۲۹۹	۳	۳٪	۹,۸۳۷	۲	۱۳۹۵
۰/۱٪	۴۵۶	۴	۶٪	۱۹,۰۴۳	۰	۱۳۹۶
۰/۲٪	۶۲۶	۴	۱۱٪	۳۱,۱۳۴	۳	۱۳۹۷
۰/۳٪	۸۰۷	۷	۱۷٪	۴۹,۵۵۹	۵	۱۳۹۸
۰/۴٪	۱,۰۷۷	۱۴	۲۶٪	۷۴,۷۱۱	۰	۱۳۹۹
۰/۵٪	۱,۵۷۵	۱۱	۳۶٪	۱۰۵,۱۱۱	۰	۱۴۰۰
۰/۵٪	۱,۵۷۵	۲۵	۳۶٪	۱۰۵,۱۱۱	۵	جمع کل تاکنون

چالش‌های مهم و تأثیر گذار

سیاست ۱۵۱) برقراری انسجام در سازمان فضایی سرزمین با ایجاد شبکه چند سطحی، چند مرکزی و چند عملکردی
سیاست ۱۵۲) ایجاد تعادل فضایی در سرزمین با استقرار شهرها/شهرمنطقه‌های سطح یک
سیاست ۱۵۳) استقرار خدمات سطح یک در منطقه شهری و عدم تمرکز در کلانشهر

مهمترین
سیاست
اجرایی توسعه
بر مبنای سند
آمایش

✓ تدوین برنامه راهبردی توسعه پایدار همه جانبه
✓ تعیین تکلیف برنامه‌ها و طرح‌های توسعه‌ای شهرستان‌های کمتر توسعه یافته
✓ بررسی و شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری در زمینه‌های مختلف و جذب سرمایه‌گذاران داخلی

۱۱- عدم تعادل‌های منطقه‌ای و محلی

✓ نحوه تخصیص منابع سیاست‌گذاری و شکل برنامه ریزی
✓ سیاست‌های نادرست برنامه‌ریزی استان‌ها
✓ عدم تعادل در وجود زیرساخت‌ها و روبناها در سطح استان

چالش‌های مهم و تأثیر گذار

عدم تعادل‌های منطقه‌ای و محلی

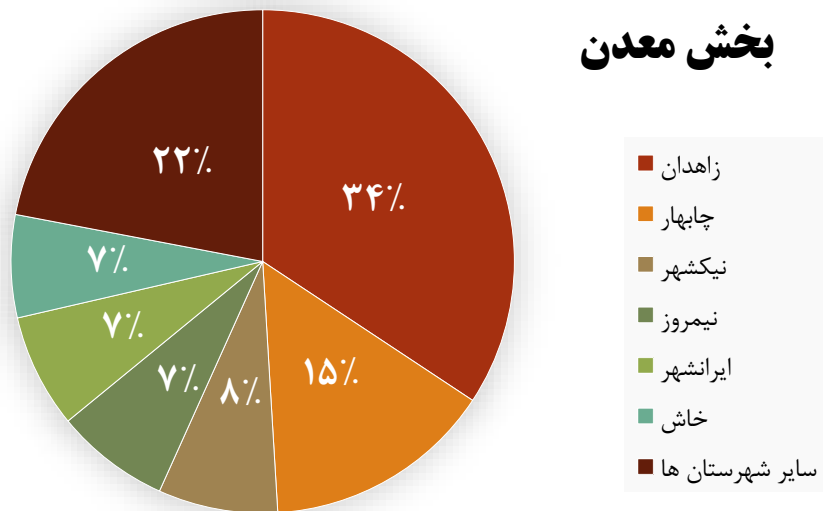
نسبت طول شبکه فاضلاب اجرا شده به شبکه مورد نیاز در شهرک‌ها و نواحی صنعتی مصوب* ۱۰۰	سراجه وضعیت موجود مراکز فرهنگی و هنری به ۱۰۰۰ نفر جمعیت	شاخص تراکم راه در کیلومتر مربع	نسبت جمعیت روستایی تحت پوشش آب شرب سالم به جمعیت روستایی بالای ۲۰ خانوار	خانه بهداشت به ازاء هزار نفر جمعیت روستایی	جمعیت	مساحت (کیلومتر مربع)	شهرستان
۳۵,۰۰	۶,۱۹			۰,۴۲	۱۹۳۷۵۷	۱۶۷۵۵	ایرانشهر
				۰,۴۹	۶۰۵۵۷	۳۴۷۳	بمپور
			۵۵,۸۴		۴۴۱۷۶	۴۸۱۱	تفتان
	۵,۹۰		۶۰,۳۰	۰,۳۶	۲۰۳۲۹۳	۲۴۲۵	چابهار
	۱۰,۸۰	۴,۱۲		۰,۷۵	۱۲۹۶۴۵	۱۴۶۶۳	خاش
		۰,۰۰	۳۹,۲۱	۰,۴۱	۷۹۹۱۱	۴۸۳۸	دشتیاری
		۳,۰۱		۰,۷۶	۶۷۸۵۷	۱۱۵۹۰	دلگان
				۰,۵۱	۹۶۶۸۹	۵۷۱۸	راسک
	۷,۷۳			۰,۸۶	۱۶۵۶۶۶	۳۴۰	زابل
		۲,۲۷	۶۲,۶۰	۰,۵۸	۷۰۱۰۵	۶۰۹۰	مهرستان
۱۸,۰۰		۲,۱۳	۵۲,۵۱	۰,۴۱	۶۷۲۵۸۹	۳۰۷۸۴	زاهدان
					۲۰۱۴۷	۳۱۰۴	زرآباد
	۱۳,۹۵			۰,۷۱	۷۴۸۹۶	۷۸۳	زهک
	۸,۶۴		۶۳,۴۸	۰,۳۵	۱۶۲۰۸۰	۹۲۴۱	سراوان

عدم تعادل‌های منطقه‌ای و محلی

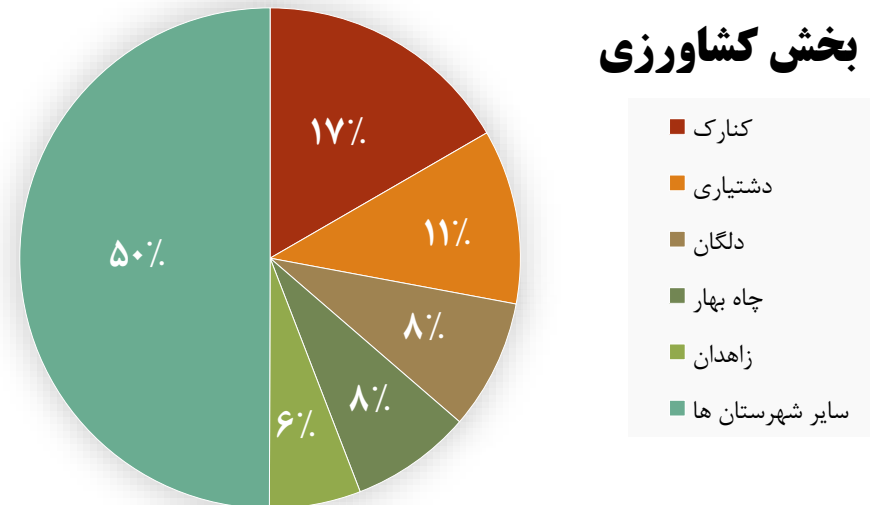
شهرستان	مساحت (کیلومتر مربع)	جمعیت	خانه بهداشت به ازاء هزار نفر جمعیت روستایی	نسبت جمعیت روستایی تحت پوشش آب شرب سالم به جمعیت روستایی بالای ۲۰ خانوار	شاخص تراکم راه در کیلومتر مربع	سرانه وضعیت موجود مراکز فرهنگی و هنری به ۱۰۰۰ نفر جمعیت	نسبت طول شبکه فاضلاب اجرا شده به شبکه مورد نیاز در شهرک‌ها و نواحی صنعتی مصوب*۱۰۰
سرباز	۵۱۱۶	۸۹۵۸۴		۶۴,۲۶		۱۳,۴۰	
سیب و سوران	۷۲۷۴	۸۵۰۹۵	۰,۵۶	۶۶,۲۴	۳,۱۳		
فנוچ	۴۱۰۴	۴۹۱۶۱	۰,۵۴				
قصرقند	۵۹۰۱	۶۱۴۴۲	۰,۵۲	۶۵,۱۲			
کنارک	۵۸۰۰	۷۸۰۶۵	۰,۶۳	۷۴,۴۹		۱۲,۲۲	
گلشن	۴۱۷۴	۲۹۵۸۱		۶۰,۱۱			
لاشار	۲۷۰۷	۳۵۳۰۷		۶۷,۲۹			
میرجاوه	۶۱۳۷	۴۵۳۵۷	۰,۶۵	۵۴,۴۸	۱,۵۳		
نیکشهر	۱۰۷۸۸	۱۰۶۵۸۷	۰,۶۸	۶۴,۹۴	۴,۳۶	۱۴,۱۰	
نیمروز	۹۷۷۴	۴۸۴۷۱	۰,۵۵	۵۶,۲۳	۰,۸۹		
هامون	۴۹۴۰	۴۱۰۱۷			۲,۳۹		
هیرمند	۹۸۱	۶۳,۹۷۹	۰,۸۱				
استان	۱۸۲۳۱۱	۳۱۵۰۰۰۰	۰/۵۸	۷۰/۰۹	۳/۲	۹/۴۴	۵۲/۲۵
کشور	۱۶۳۰۹۸۳	۸۰۰۵۴۵۴۸	۰,۹	۷۵,۹۵	۴,۴۰	۱۴,۹۶	۴۷

عدم تعادل‌های بخش‌های اقتصادی از لحاظ ارزش افزوده

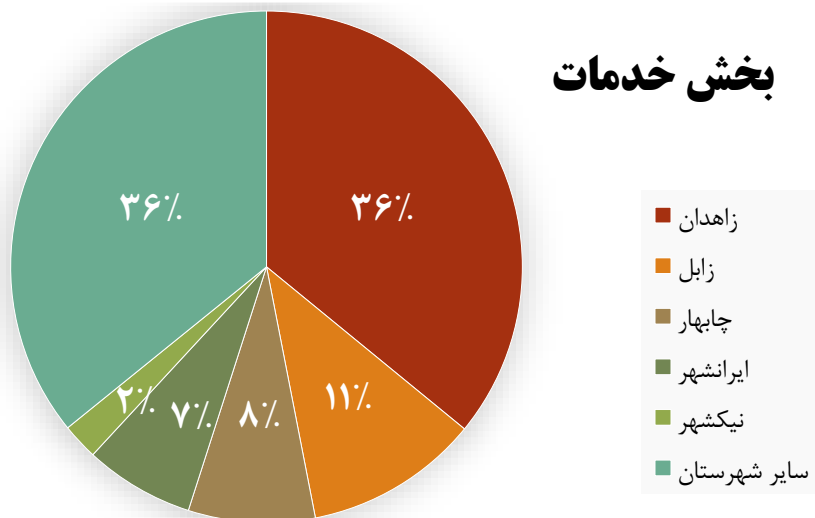
بخش معدن

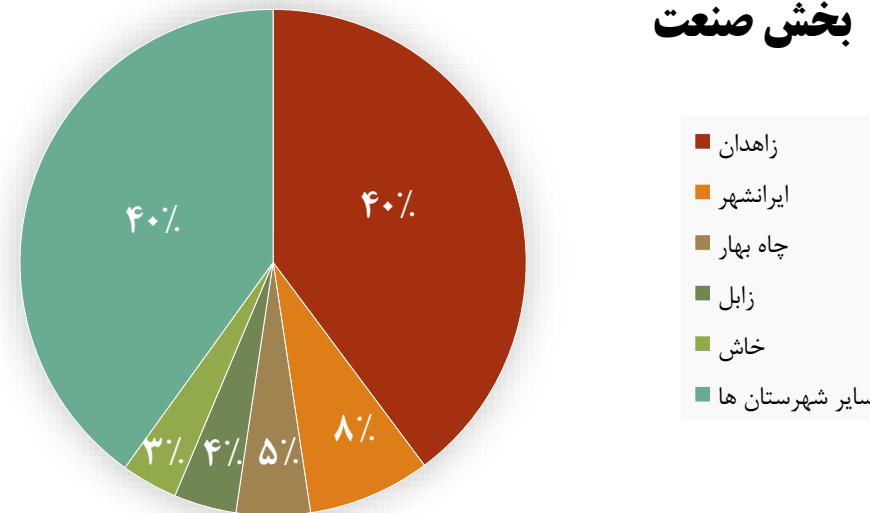
بخش کشاورزی

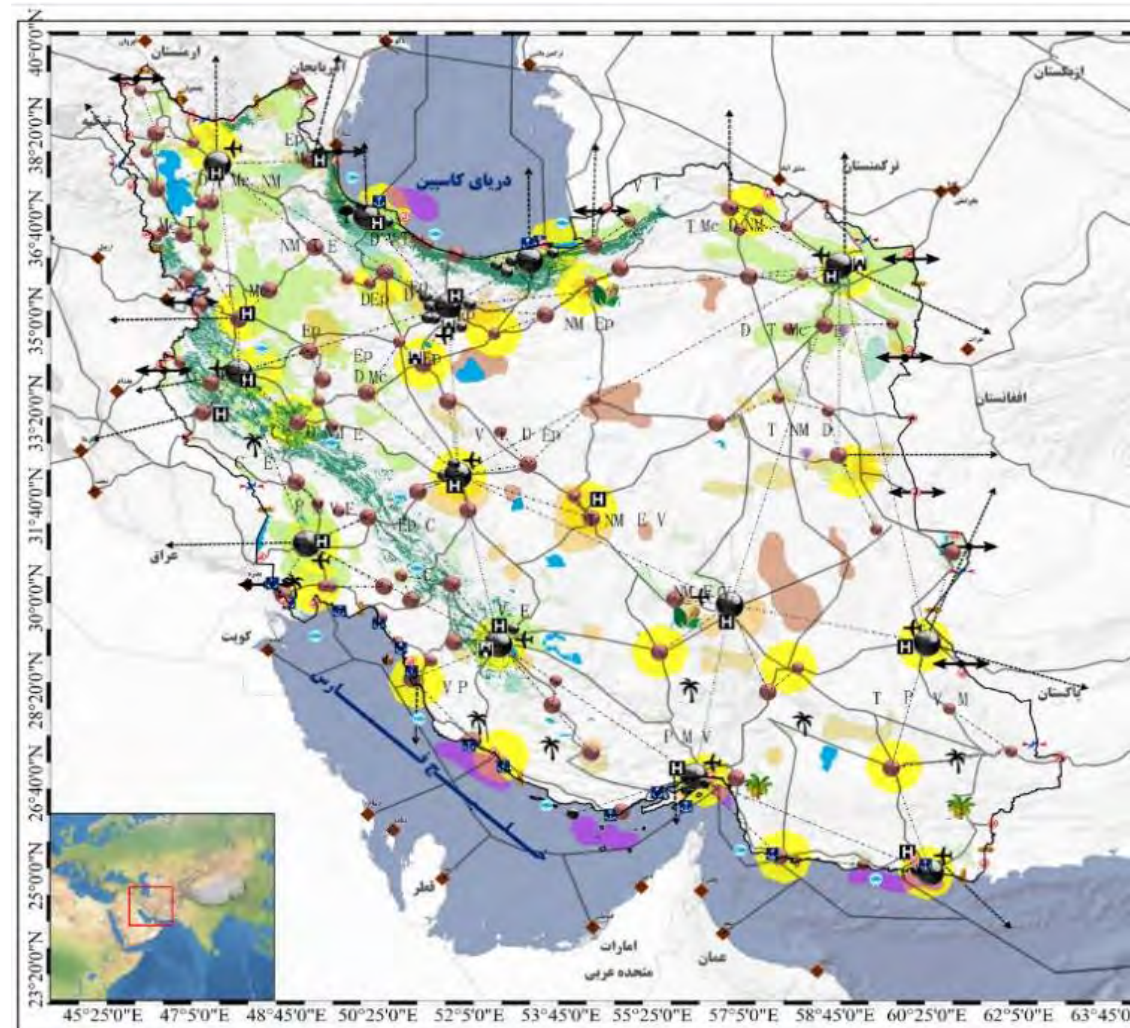
بخش خدمات

بخش صنعت

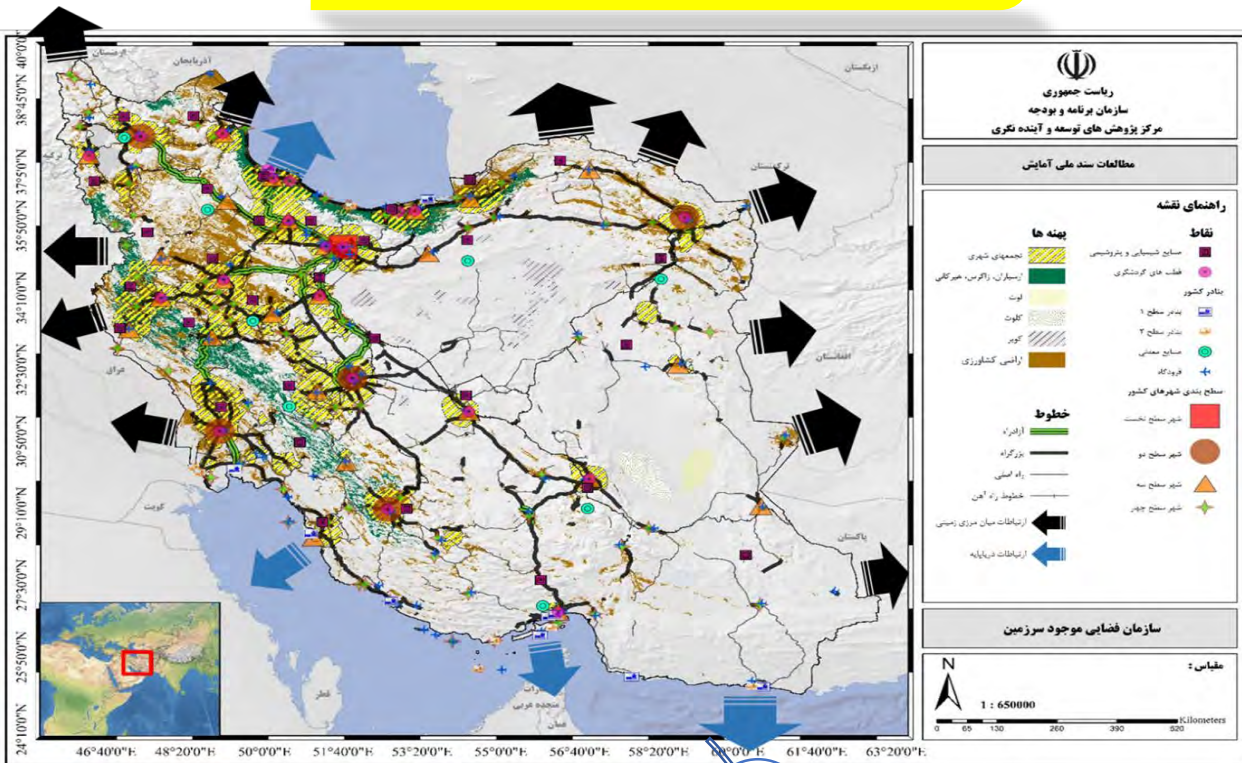

۵- مدل توسعه استان بر اساس سند آمایش

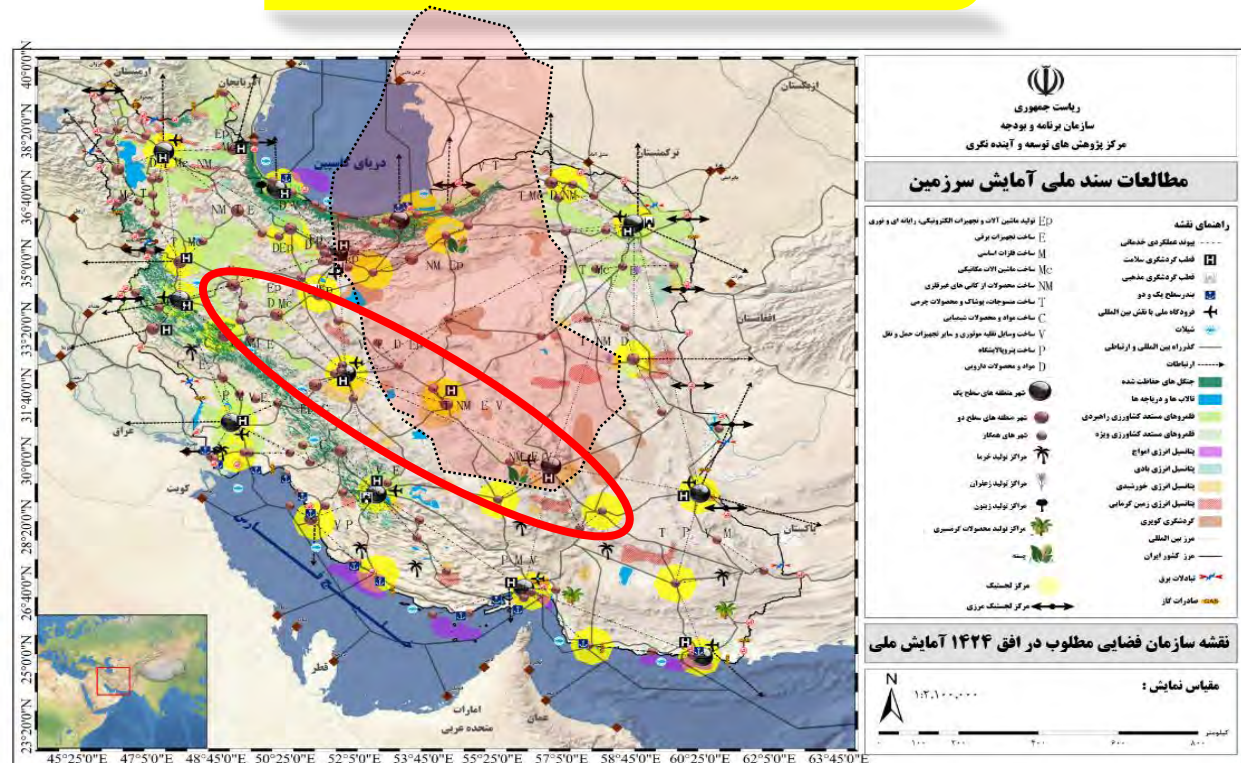

وضعیت مطلوب ارتباطات منطقه‌ای و بین‌المللی در افق ۱۴۲۴

سازمان فضایی وضع موجود

سازمان فضایی افق

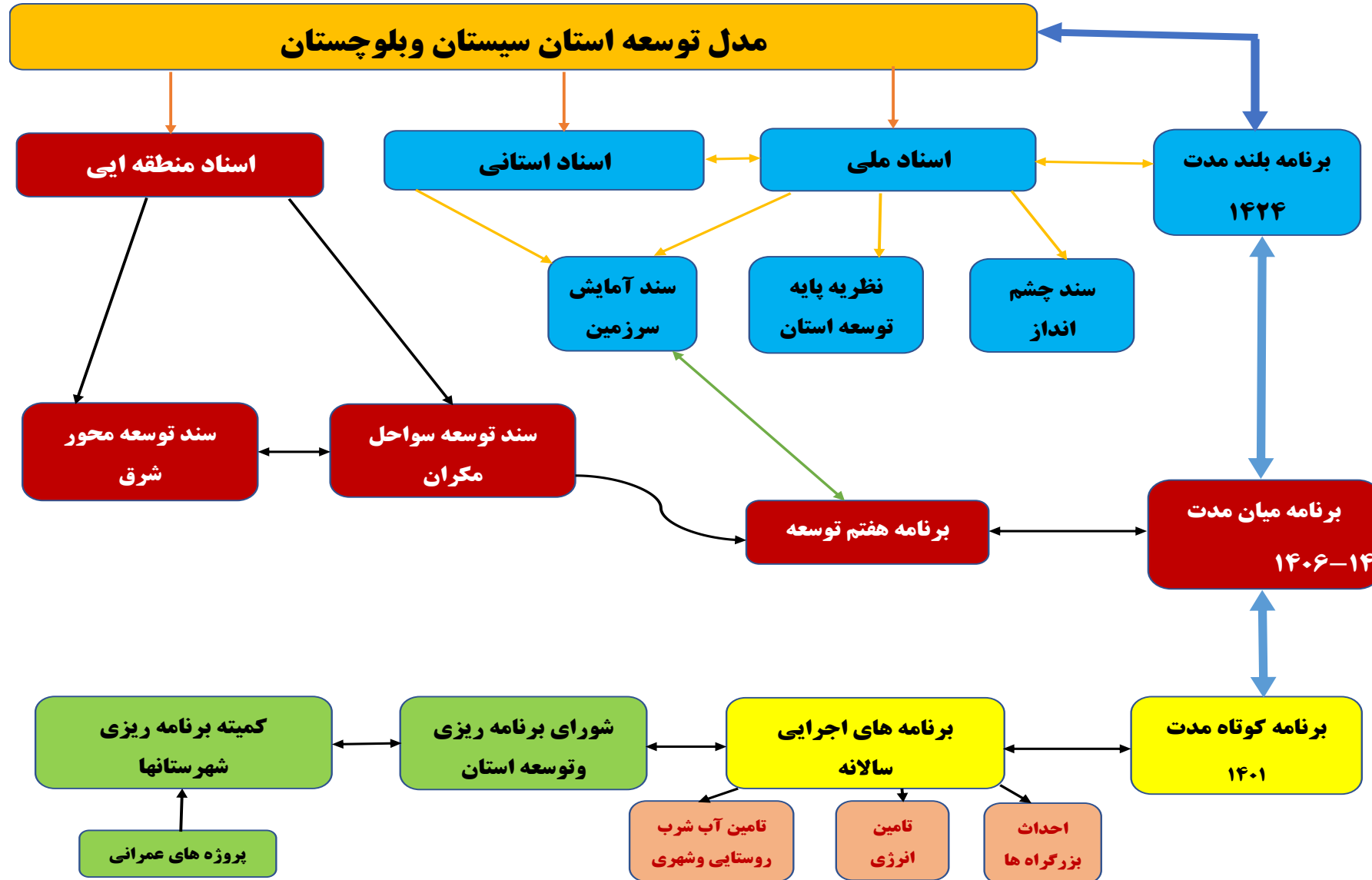
ایجاد تعادل بین نیمه شرقی و غربی کشور

توجه ویژه به توسعه قلمروهای خاص کم تراکم

توجه ویژه به توسعه دریامحور

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان سیستان و بلوچستان - معاونت توسعه و برنامه‌ریزی

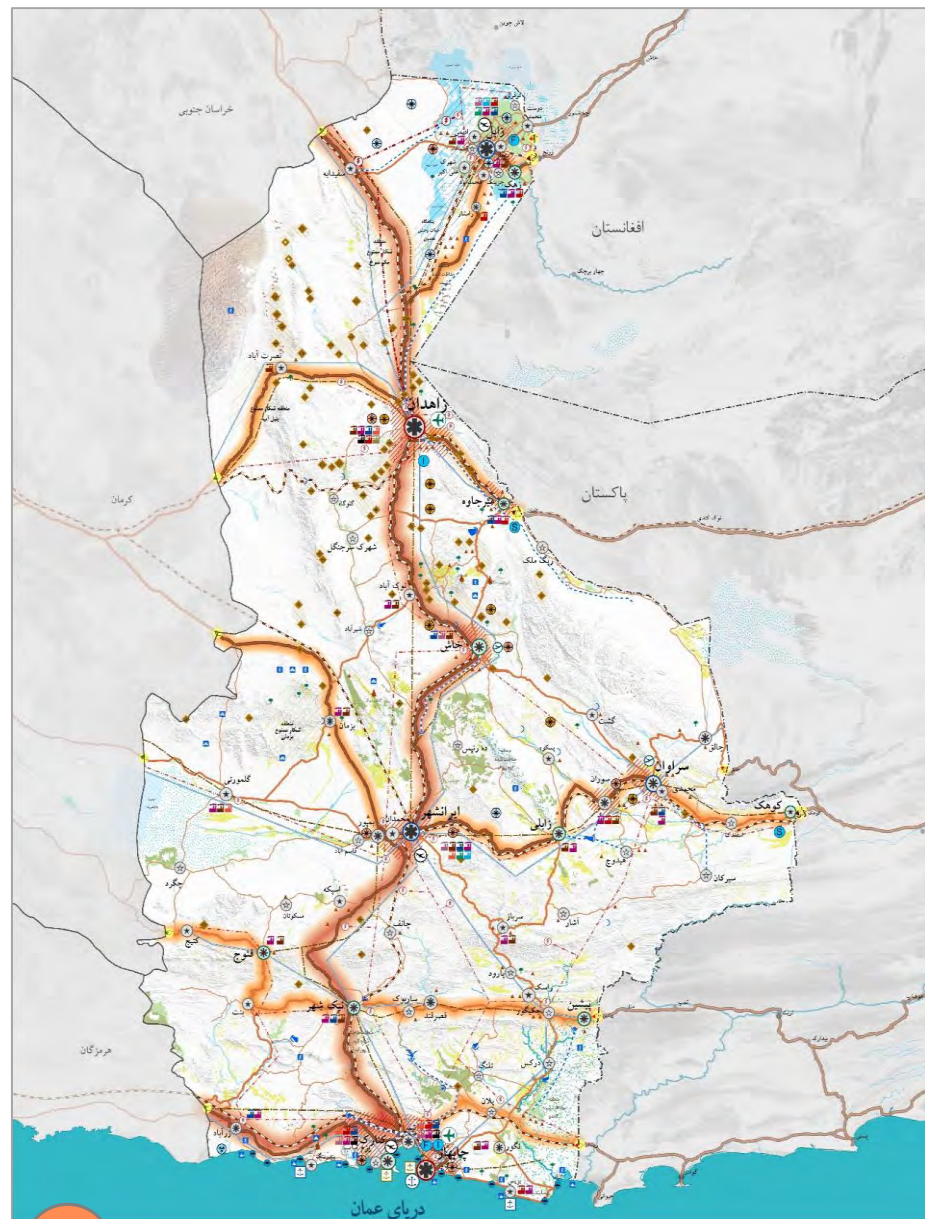
مدل توسعه استان سیستان و بلوچستان

تصویر سازمان فضایی استان سیستان و بلوچستان در افق طراحی

الگوی کلان توسعه آتی استان سیستان و بلوچستان مبتنی بر اولویت توسعه انسانی و حفاظت محیط زیست در کلیه اقدامات و برنامه‌های توسعه است. ضمن تقویت همبستگی اجتماعی میان مردمان سیستان و بلوچستان و ترویج شیوه زندگی همساز با محیط در بازه زمانی طولانی مدت به توسعه پایدار منطقه از خرد ترین سطح نظام فضایی خواهد انجامید.

- ساماندهی خدمات و سلسله مراتب سکونت و فعالیت بر مبنای تقویت کریدور اصلی چابهار- زابل
- تقویت محورهای فراملی، ملی و منطقه‌ای
- بارگذاری جمعیت و فعالیت در نوار ساحلی استان به دلیل ملاحظات برآمده از تامین آب
- تجهیز بنادر با تاکید ویژه بر بندر چابهار به عنوان دروازه تجارت بین‌الملل
- تقویت و توسعه زیرساخت‌های انرژی
- پخشایش فضایی توسعه در مناطق شرقی- غربی
- ارتقای نقش استان به پایگاه صادرات و واردات کشور
- حفظ و تقویت عرصه‌های زراعی و باغی استان با توجه به پتانسیل‌های موجود
- آموزش مداوم و مادام العمر با ارائه فرصت‌های یادگیری برابر برای گروه‌های مختلف سنی و جنسی، در قالب مجتمع یادگیری جامعه محلی (LC)

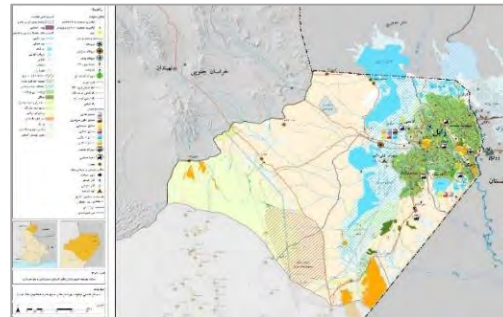
اهداف بنیادین و راهبردهای توسعه استان (بعد از تطبیق با سند ملی) - ۱۴۲۴

اهداف بنیادین	اصلاح نهایی راهبردهای پابرجا
۱- تقویت یکپارچگی سرزمینی با خروج از انزوای جغرافیایی و تعمیق انسجام ملی مبتنی بر عدالت، رفاه و مشارکت اجتماعی و هویت اسلامی ایرانی و برقراری امنیت فراگیر	۱- بهره‌گیری از موقعیت جغرافیایی استان و سازماندهی، پیوستگی و گسترش شبکه‌های ارتباطی جاده‌ای، ریلی، هوایی، دریایی، لجستیک و زنجیره تولید کالا و خدمات و انرژی (با تاکید بر بازار کشورهای آسیای میانه و حوزه اقیانوس هند) به منظور تقویت نقش مفصلی کشور در شبکه گذرگاه‌های ترانزیتی و بازارهای منطقه ای و بین‌المللی و تقویت پیوندها با استان‌های همجوار
۲- ارتقا جایگاه استان در نقش آفرینی و رقابت پذیری در شبکه جریان‌های منطقه ای و بین‌المللی	۲- ایفای نقش ملی و فراملی استان با تاکید و توجه به مناطق ویژه اقتصادی و قطبهای ترانزیت کالا و تجارت بین‌المللی در استان به منظور تنوع بخشی به اقتصاد متناسب با مزیت‌ها و قابلیت‌ها و تخصص‌ها
۳- ارتقا جایگاه اقتصادی استان بر پایه ساختار اقتصادی متنوع درون‌زا، برون‌گرا و ارزش آفرینی مبتنی بر سرمایه انسانی و توانمندسازی جوامع محلی، فناوری نوآورانه و تخصص‌ها و مزیت‌های منطقه ای در زمینه صنعت و معدن، گردشگری و کشاورزی	۳- ایجاد و ارتقای پیوندها و مناسبات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با کشورهای منطقه و جهان با تاکید بر کشورهای حوزه آسیای میانه، اقیانوس هند و دریای عمان از طریق سرمایه‌گذاری‌ها، خوشه‌های فعالیتی و خدمات برتر دانش محور مشترک و مکمل و توسعه شبکه ملی اطلاعات، ارتقای ارتباطات بین‌المللی در قلمروهای استقرار فعالیت و جمعیت و کریدورهای اولویت دار
۴- حفاظت، احیا و بهره برداری خردمندان از منابع طبیعی به ویژه مدیریت بهینه و بهره‌ور منابع آب و انرژی، محیط زیست و میراث فرهنگی استان برای نیل به توسعه پایدار	۴- افزایش بهره‌وری عوامل تولید کشاورزی و دامی از طریق یکپارچه سازی و بازآرایی فضایی قلمروهای مستعد کشاورزی به منظور حفظ و جذب جمعیت در روستاها
۵- تحقق نظام متوازن خدمات و توسعه شبکه‌های زیربنایی درون و برون استانی و به تبع آن، سازمان فضایی شبکه ای متعادل، منسجم، هم‌پیوند، تاب‌آور و غیرمتمرکز سازگار با تغییر اقلیم و ظرفیت‌های محیطی در سطوح مختلف درون استانی، برون استانی و ملی	۵- تحول، توسعه همه جانبه و کیفی، اصلاح ساختار و نظام بهره برداری و استقرار کشاورزی هوشمند و پایدار با حصول اطمینان از امنیت غذایی، آب و محیط زیست
۶- ارتقاء سطح امنیت استان از طریق بکارگیری الزامات دفاعی، امنیتی، پدافند غیرعامل و مدیریت بحران در برنامه‌های توسعه‌ای استان	۶- تحول، بازآرایی فعالیت‌های صنعتی و معدنی استان بر مبنای توسعه و اقتصاد دانایی محور به پشتوانه قابلیت‌های سرزمینی و موقعیت مناسب منطقه ای و شکل دهی زنجیره فعالیت
۷- تعمیق نقش آفرینی و رقابت پذیری در شبکه جریان‌های منطقه ای و بین‌المللی	۷- توسعه و گسترش گردشگری طبیعی-دریایی، کویری، سلامت، تاریخی و فرهنگ-منا و خلاق و آوازه میراث فرهنگی در استان با ارتقاء نقش و عملکرد آن در سطوح ملی و جهانی به پشتوانه جاذبه‌های منحصر بفرد، تأمین زیرساخت‌های مناسب در جهت توسعه آبی استان
۸- توسعه و تقویت شبکه تأمین و انتقال نیرو، ارتقاء بهره‌وری انرژی، کاهش شدت انرژی و تنوع بخشی به منابع تولید استان با استفاده از انرژی‌های نو و پاک و صدور آن به کشورهای همسایه؛	۸- توسعه و تقویت شبکه تأمین و انتقال نیرو، ارتقاء بهره‌وری انرژی، کاهش شدت انرژی و تنوع بخشی به منابع تولید استان با استفاده از انرژی‌های نو و پاک و صدور آن به کشورهای همسایه؛
۹- حفاظت از منابع و میراث طبیعی و تعادل‌های زیست‌محیطی استان بویژه ذخیره‌گاه‌های زیستی و اکوسیستم‌های نادر به منظور پایداری توان‌های اکولوژیک	۹- حفاظت از منابع و میراث طبیعی و تعادل‌های زیست‌محیطی استان بویژه ذخیره‌گاه‌های زیستی و اکوسیستم‌های نادر به منظور پایداری توان‌های اکولوژیک
۱۰- مدیریت یکپارچه، هوشمند با رویکرد حکمروایی پایدار منابع آب (تأمین، انتقال و تخصیص و دیپلماسی فعال آب) متناسب با الگوی مطلوب استقرار فعالیت و جمعیت و تعادل بخشی کمی و کیفی بین منابع و مصارف و مدیریت هوشمند و یکپارچه منابع آب و الگوی کشت	۱۰- مدیریت یکپارچه، هوشمند با رویکرد حکمروایی پایدار منابع آب (تأمین، انتقال و تخصیص و دیپلماسی فعال آب) متناسب با الگوی مطلوب استقرار فعالیت و جمعیت و تعادل بخشی کمی و کیفی بین منابع و مصارف و مدیریت هوشمند و یکپارچه منابع آب و الگوی کشت
۱۱- تمرکززدایی و تغییر الگوی شبکه شهری سرزمین از تک مرکزی به شبکه چند مرکزی و چند سطحی و ساماندهی حفره‌ها و گسست‌های فضایی (سکونت و فعالیت) استان به منظور توسعه متوازن و متعادل فضایی	۱۱- تمرکززدایی و تغییر الگوی شبکه شهری سرزمین از تک مرکزی به شبکه چند مرکزی و چند سطحی و ساماندهی حفره‌ها و گسست‌های فضایی (سکونت و فعالیت) استان به منظور توسعه متوازن و متعادل فضایی
۱۲- تجهیز فضاها و مراکز شهری و روستایی استان بر مبنای استانداردها و ضوابط خدمات رسانی به منظور پیاده سازی الگوی مطلوب توسعه نظام سکونتگاهی با تاکید بر هدایت جریان‌های مهاجرتی به سمت نواحی ساحلی	۱۲- تجهیز فضاها و مراکز شهری و روستایی استان بر مبنای استانداردها و ضوابط خدمات رسانی به منظور پیاده سازی الگوی مطلوب توسعه نظام سکونتگاهی با تاکید بر هدایت جریان‌های مهاجرتی به سمت نواحی ساحلی
۱۳- حفظ و جذب جمعیت در روستاها با تاکید بر ارتقای پویایی و ماهیت تولید محور بودن روستاها از طریق فقرزدایی و تعدیل نابرابری‌های ناحیه‌ای، اقتصادی و اجتماعی و توانمندسازی جامعه محلی	۱۳- حفظ و جذب جمعیت در روستاها با تاکید بر ارتقای پویایی و ماهیت تولید محور بودن روستاها از طریق فقرزدایی و تعدیل نابرابری‌های ناحیه‌ای، اقتصادی و اجتماعی و توانمندسازی جامعه محلی
۱۴- حفظ و ارتقای ویژگی‌های هویتی و ارزش‌های فرهنگی بومی استان و سرمایه اجتماعی و نظام حکمروایی سرزمینی عدالت محور و مردم‌گرا به منظور تقویت میراث معنوی و رفع بی‌اعتمادی و باور تبعیض بین مردم سیستان و بلوچستان، توسعه فراگیر و تقویت وحدت ملی در پیوند با فرهنگ ملی و ارتقای هویت ایرانی-اسلامی	۱۴- حفظ و ارتقای ویژگی‌های هویتی و ارزش‌های فرهنگی بومی استان و سرمایه اجتماعی و نظام حکمروایی سرزمینی عدالت محور و مردم‌گرا به منظور تقویت میراث معنوی و رفع بی‌اعتمادی و باور تبعیض بین مردم سیستان و بلوچستان، توسعه فراگیر و تقویت وحدت ملی در پیوند با فرهنگ ملی و ارتقای هویت ایرانی-اسلامی
۱۵- رعایت ملاحظات و الزامات دفاعی و پدافند غیرعامل و ساماندهی و ارتقا ظرفیت‌های مقابله با مخاطرات و بلایای محیطی در استان	۱۵- رعایت ملاحظات و الزامات دفاعی و پدافند غیرعامل و ساماندهی و ارتقا ظرفیت‌های مقابله با مخاطرات و بلایای محیطی در استان
۱۶- کاهش آسیب‌های اجتماعی و تأمین امنیت همه جانبه و پایدار با گسترش مشارکت عمومی و افزایش سلامت و انگیزش سرمایه انسانی و حفظ جوانی جمعیت	۱۶- کاهش آسیب‌های اجتماعی و تأمین امنیت همه جانبه و پایدار با گسترش مشارکت عمومی و افزایش سلامت و انگیزش سرمایه انسانی و حفظ جوانی جمعیت

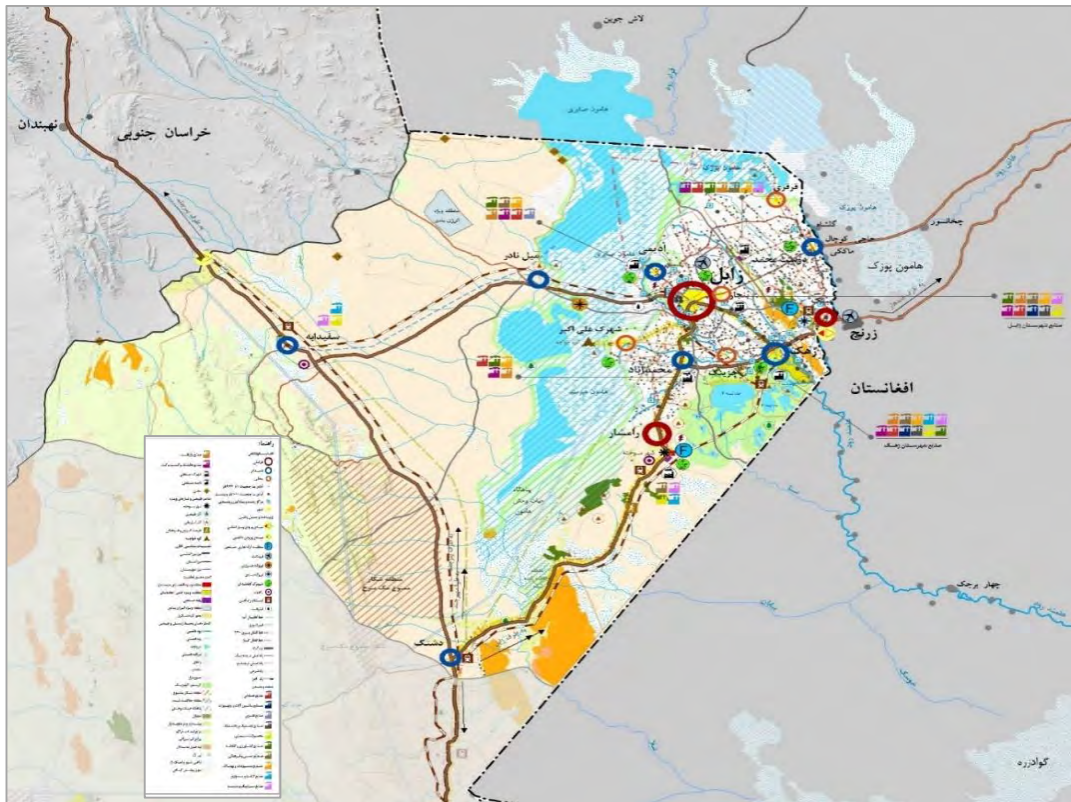
نقشه راه توسعه فضایی منطقه شمالی استان (سیستان)

موقعیت منطقه سیستان نسبت به استان

سازمان فضایی موجود منطقه سیستان

سازمان فضایی پیشنهادی منطقه سیستان

سازمان فضایی پیشنهادی منطقه شمالی

ارتقاء انسجام فضایی منطقه با کریدورهای ملی-بین‌المللی به‌عنوان پیش‌نیاز عملیاتی شدن الگوی منطقه شهری هوشمند

توسعه شبکه سکونتگاهی بر پایه الگوی چندمرکزی حلقوی

قطب فعالیت جدید و استقرار مدیریت هوشمند منابع طبیعی (آب و خاک) و محیط زیست با محوریت قلمرو چاه‌نیمه‌ها-زهک

توسعه صنایع مکمل و پشتیبان و تولید انرژی در کریدورهای منتهی به این مثلث منطقه شهری هوشمند در طول کریدورهای منتهی محور شرق (کریدور رامشار-دشتک و کریدور میل‌نادر-سفیدابه)

توسعه یکپارچه و فراسرزمینی منطقه سیستان مبتنی بر الگوی مکمل‌گرایی

توسعه منطقه ای مبتنی بر خوشه‌های صنعتی همپیوند و مدیریت یکپارچه فضایی فعالیت صنعت شامل خوشه صنعت شیشه، بسته بندی و چاپ، صنایع تبدیلی و تکمیلی، صنایع غذایی و انواع آشامیدنی ها، صنایع فرهنگی، گردشگری، گیاهان دارویی، شیلات و آبرزی پروری و منطقه آزاد تجاری-گردشگری-صنعتی و منطقه ویژه اقتصادی

نقشه راه توسعه فضایی منطقه جنوبی استان

موقعیت منطقه جنوبی نسبت به پیرامون

سازمان فضایی موجود منطقه جنوبی

سازمان فضایی پیشنهادی منطقه جنوبی

سازمان فضایی پیشنهادی منطقه جنوبی

ارتقاء ظرفیت‌های شبکه‌ای و نظام توزیع
ارتقاء صرفه‌های مختلف شهری و صنعتی
رشد ویژگی‌های اقتصاد فضا و سطح خوشه‌ای
شدن فضا

هم‌افزایی بین کانون‌ها و کریدورهای
توسعه درون و برون سرزمین در پاسخ
متناسب به فرصت‌ها و چالش‌های توسعه
فضایی

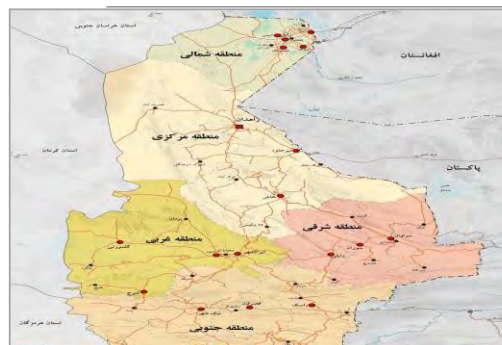
توزیع و پخش‌ایش امکانات، تسهیلات و
منابع استانی

تنوع عملکردی کانون‌ها و تقویت روابط
بین سکونتگاه‌های با عملکردهای مکمل

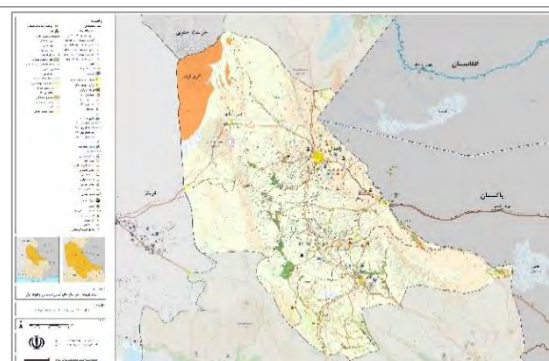
توسعه فعالیت‌های دریاپایه متناسب با توان
اکولوژیک نوار ساحلی و ظرفیت‌های کریدور
ساحلی چابهار-گواتر

نقشه راه توسعه فضایی منطقه مرکزی استان

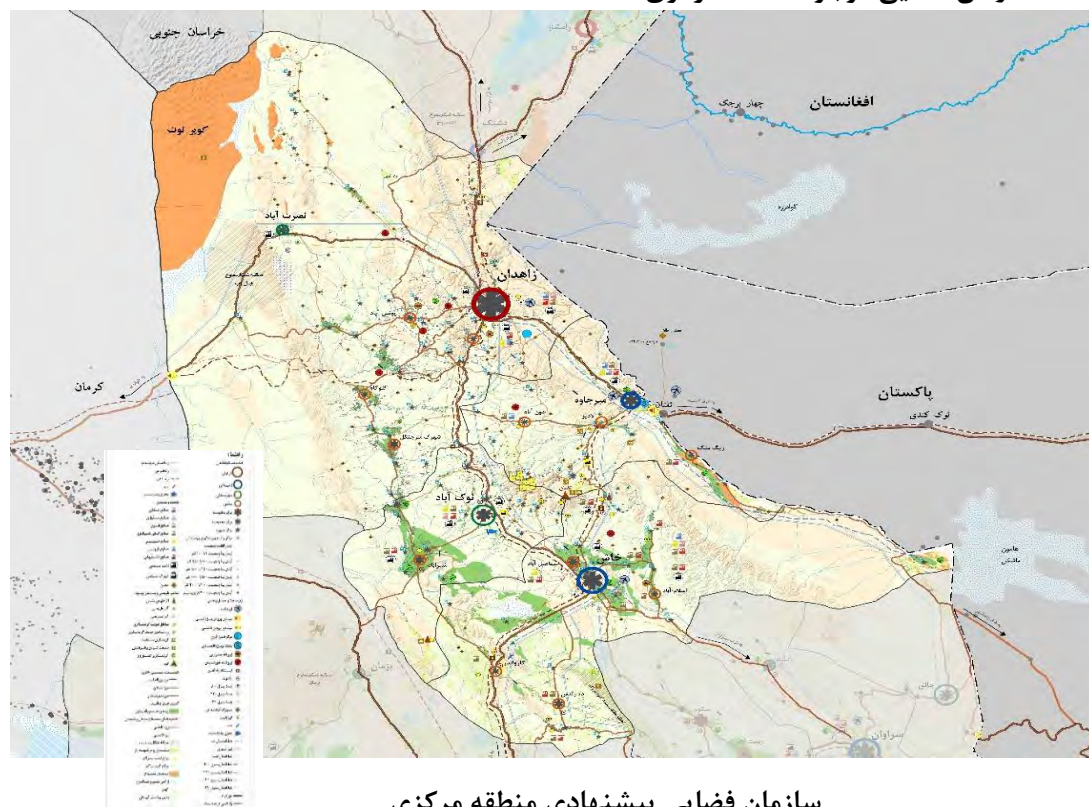
سازمان فضایی پیشنهادی منطقه مرکزی

موقعیت منطقه مرکزی نسبت به استان

سازمان فضایی موجود منطقه مرکزی

سازمان فضایی پیشنهادی منطقه مرکزی

شهر زاهدان به عنوان مرکز مدیریت و پیشانی تعاملات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با کشورهای منطقه

توسعه بهره‌برداری و فراوری مواد معدنی ارزشمند با رویکرد صادرات محصولات با ارزش افزوده بالا و استقرار صنایع فراوری اولیه منابع معدنی در جوار ذخائر معدنی.

ساماندهی، تجهیز و تقویت هم‌پیوندی بنادر و مناطق آزاد و ویژه اقتصادی با باراندازها و بنادر خشک و ارائه دهنده بورس، (طیف متنوعی از خدمات برتر بیمه، مالی، حسابرسی و...).

توسعه و ساماندهی شبکه نظام سکونتگاهی هم‌پیوند، پویا و کارآمد با تاکید بر فراهم‌سازی زمینه‌های تثبیت جمعیت در قلمروهای مرزی، تقویت و سازماندهی سکونتگاه‌ها و عرصه‌های روستایی

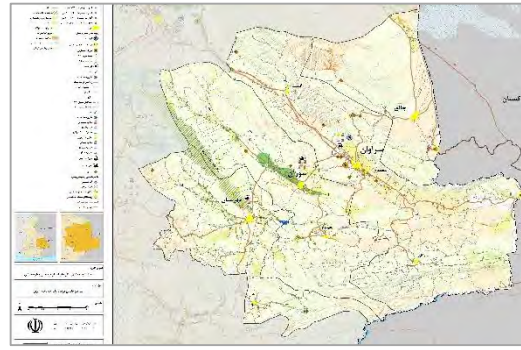
توسعه کریدورهای جاده‌ای، ریلی و هوایی بین‌المللی (محور چابهار- زاهدان- بیرجند- مشهد)

نقشه راه توسعه فضایی منطقه شرقی استان

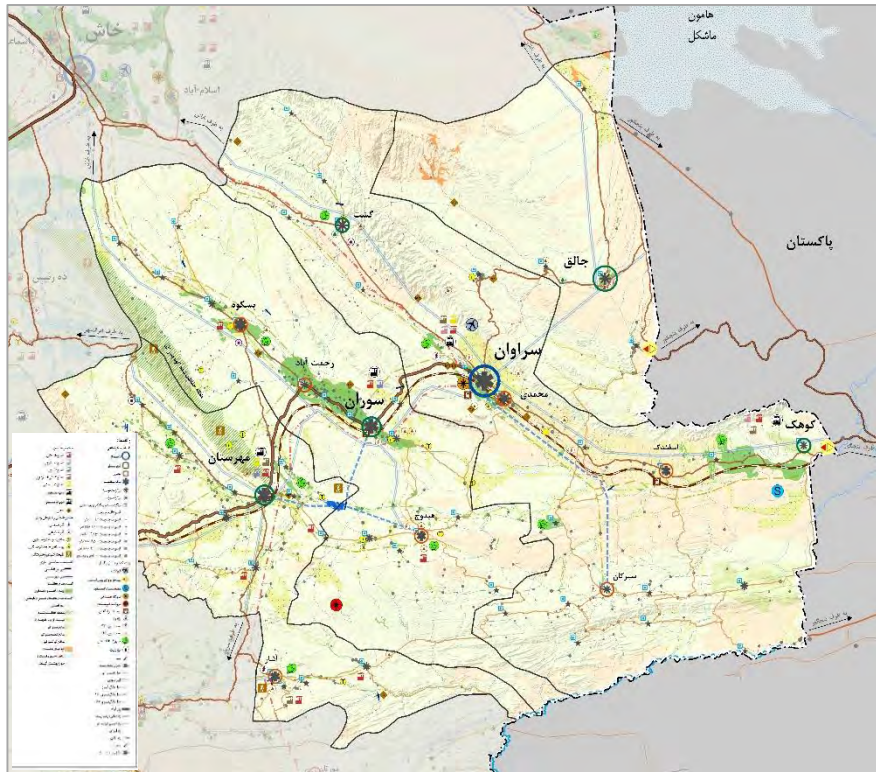
سازمان فضایی پیشنهادی منطقه شرقی

موقعیت منطقه نسبت به استان

سازمان فضایی موجود منطقه شرقی

سازمان فضایی پیشنهادی منطقه شرقی

توسعه‌ی فعالیت بازرگانی بمنظور ارتقاء مناسبات بین‌المللی منطقه و بهره‌گیری از مزیت‌های آن

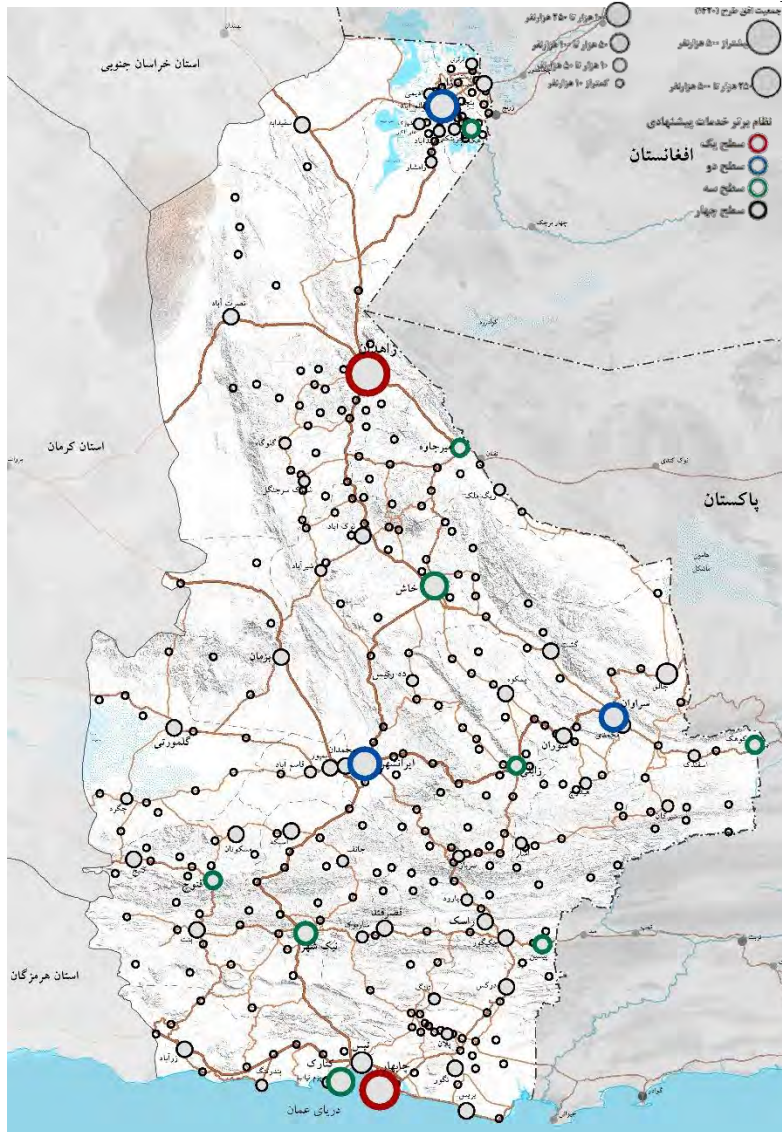
تقویت پیوندهای فرمانطقه‌ای با شهرستان-های همجوار بمنظور برقراری مناسبات اقتصادی و تکمیل خوشه‌های تولید صنعتی و معدنی

گسترش شبکه جاده‌ای و ریلی به منظور ارتباط مناسب تر با شهرستان‌های مجاور و پاکستان

حفاظت و ساماندهی مسیر آبراهه‌ها و رودخانه‌های فصلی و ذخیره‌سازی منابع آب سطحی در جهت تامین منابع آبی مورد نیاز بخش کشاورزی، صنعت و خدمات

توسعه حمل و نقل به صورت چند وجهی و توسعه راه آهن در مسیر کریدور شرق به غرب- استان محور کوهک -ایران شهر در راستای توسعه و تقویت جایگاه ترانزیتی و

سطح بندی نظام خدمات برتر

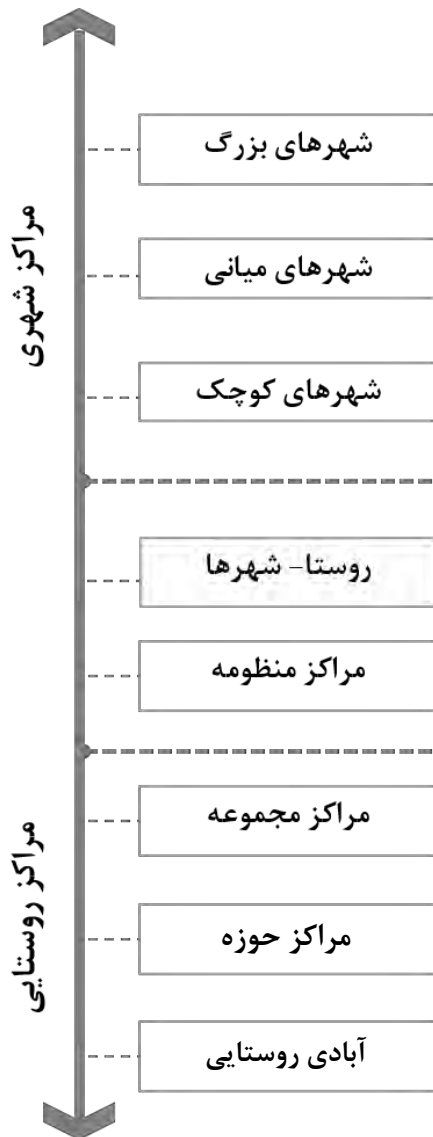

خدمات برتر در طرح آمایش استان سیستان و بلوچستان براساس رویکردهای زیر سطح بندی شده:

- سطح بندی نظام خدمات برتر در هماهنگی با الگوی کلی استقرار و نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی به منظور ایجاد تعادل های منطقه ای در فرآیند توسعه؛
- تقسیم کار میان مراکز شهری در سطوح مختلف عملکردی از سطح بین-المللی تا سطح ناحیه ای؛
- تقویت خدمات برتر در پهنه شرقی و جنوبی استان به منظور امکان جذب و نگهداشت جمعیت با توجه به پتانسیل های موجود توسعه در پهنه جنوبی و امکان تبادلات با کشورهای حوزه شرقی؛
- بارگذاری خدمات در مراکز رشد و یادگیری به عنوان محرک توسعه پایدار در محیط روستایی؛

نقاط شهری	سطح بندی
زاهدان و چابهار.	سطح یک
شهرهای ایرانشهر، زابل و سراوان	سطح دو
شهرهای خاش - کنارک - نیک شهر - میرجاوه - زابلی - زهک - پیشین - فنوج - کوهک	سطح سه

تعیین شکل بندی کلی الگوی استقرار و نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی (نظام اسکان جمعیت)

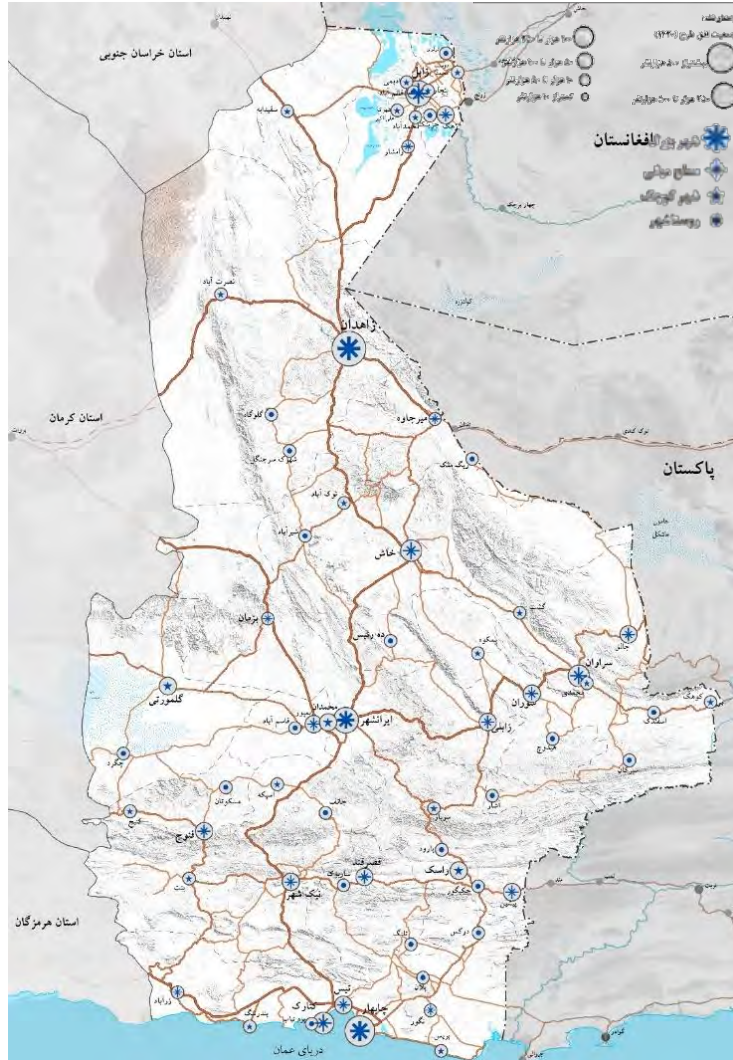

نظام استقرار جمعیت با توجه به محدودیت های توسعه به ویژه منابع آب و پتانسیل های استان در زمینه های حمل و نقل، کشاورزی، صنعت، بازرگانی و همجواری با آب های آزاد و در نظر گرفتن ملاحظات طبیعی و تاب آوری زیست محیطی به منظور توسعه متوازن استان در چارچوب چشم انداز توسعه و رویکردهای آن مشتمل بر؛

- نگهداشت جمعیت با توسعه متعادل و متوازن آن در مناطق برنامه ریزی براساس الگوی سلسله مراتبی به ویژه در فضاهای روستایی؛
- بارگذاری جمعیت با توجه به ملاحظات و ظرفیت های محیطی؛
- استقرار جمعیت در پهنه جنوبی استان؛ (دسترسی به منابع آب و فرصت تامین اشتغال پایدار)
- تقویت سکونتگاه های مرزی با توجه به امکان تبادلات با کشورهای حوزه شرقی؛
- تقویت مراکز روستایی، روستا- شهرها و شهرهای کوچک با استفاده از پتانسیل های بالقوه و بالفعل و ایجاد مراکز یادگیری و رشد (LC و ITC).

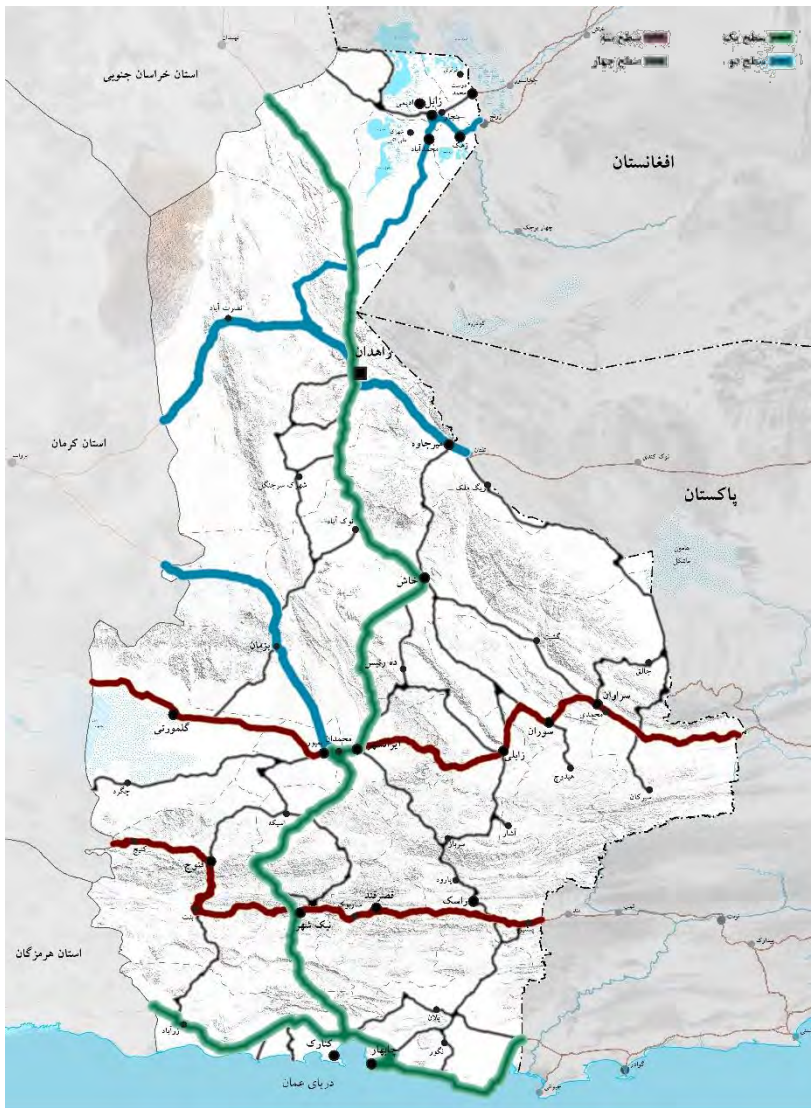
تعیین شکل بندی کلی الگوی استقرار و نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی (نظام اسکان جمعیت)

- **شهرهای بزرگ:** شهرهای زاهدان، ایرانشهر و چابهار با ایفای نقش مرکزیت؛
- **شهرهای میانی:** شهرهای میانی سطح دو و شهرهای میانی سطح سه و شهرهای جدید پیشنهادی؛
- **شهرهای کوچک:** شهرهای کوچک به عنوان کانون‌های مکمل کریدورها و مناطق شهری متمرکز (نظیر کریدور پیشین - فنوج، نیکشهر - سراوان، گلمورتی - سراوان و همچنین شهرهای پیرامون شهر زابل)؛
- **روستا-شهرها:** روستا-شهرها شامل کانون‌های شهری کوچک با جمعیت کم و با کارکردهای روستایی (کشاورزی) و همچنین مراکز روستایی بزرگ که با تمرکز مکانی و خدماتی از پتانسیل توسعه برخوردارند.

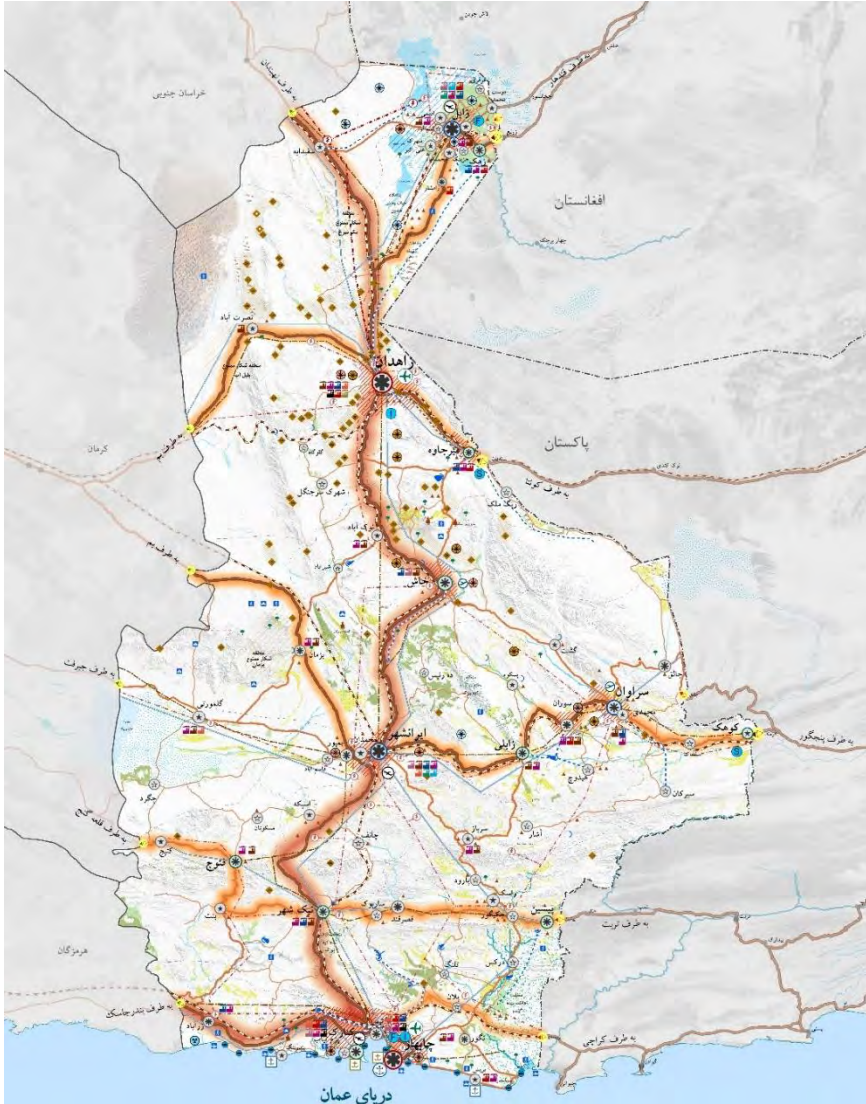

عنوان	تعداد	اسم شهرها
شهرهای بزرگ	۴	زاهدان - چابهار - ایرانشهر - زابل
	۴	خاش - سراوان - نیکشهر - کنارک
شهرهای میانی	۱۲	قصرقند - بزمان - پیشین - زابلی - میرجاوه - زهک - نگور - فنوج - زرآباد - جالق - سوران - بمپور
	۲	تیس - رامشار
شهرهای کوچک	۲۱	راسک - سرپاز - نصرت آباد - دوست محمد - بنجار - ادیمی - محمدآباد - گلمورتی - بنت - محمدان - گشت - سفیدابه - کوهک - محمدی - نوک آباد - پسکوه - شهرک علی اکبر - اسپکه - بریس - کتیج - بندر تنگ
روستا - شهر	۲۳	هیدوچ - سیرکان - مسکوتان - جکیگور - اشار - درکس - پارود - اسفندک - چگرد - ساریوک - چانف - قاسم آباد - شهرک سرچنگل - ریگ ملک - قرقری - گلوگاه - قایم آباد - پلان - ده رئیس - شیرآباد - جزینک - تلنگ - پزم تیاب
مراکز حوزه های روستایی	۲۸۷	-

طراحی شبکه های اصلی زیربنایی

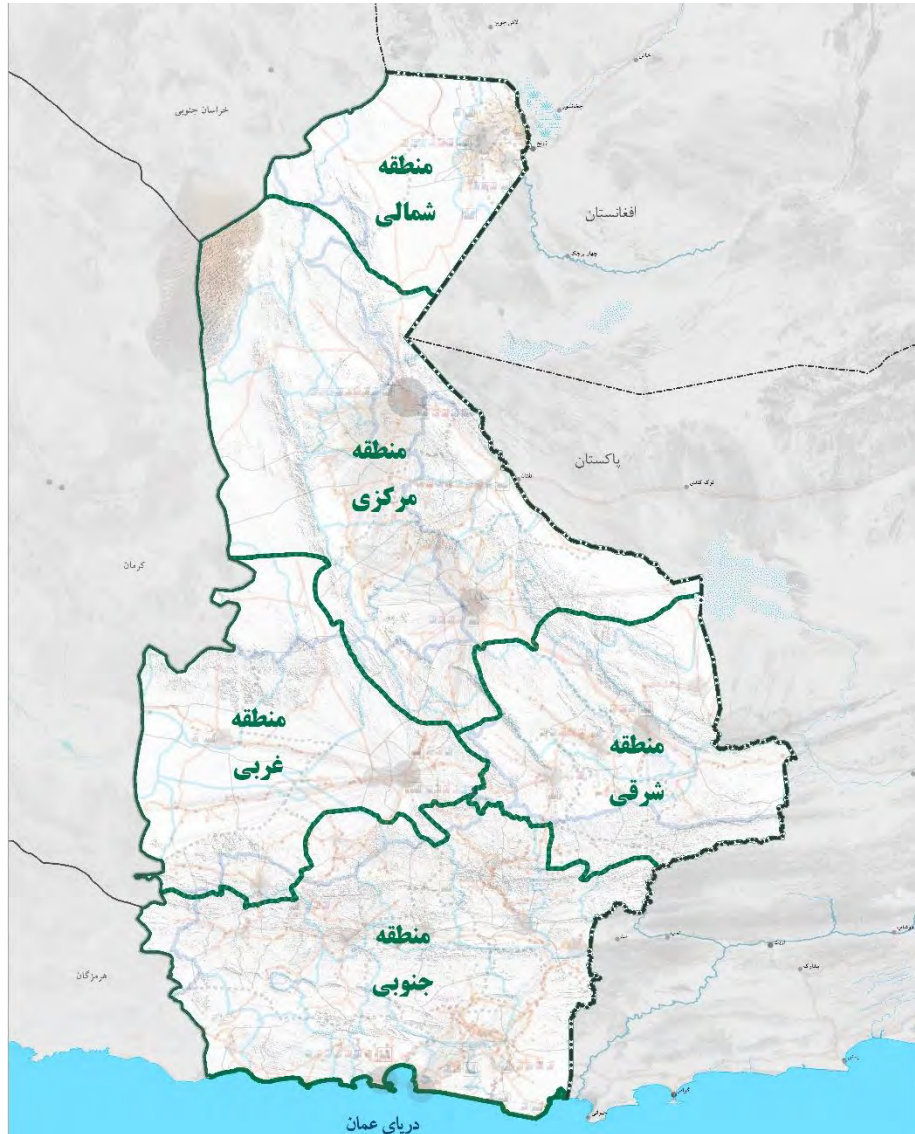
- سطح یک شبکه پیشنهادی برای استان، با نقش فراملی است.
- سطح دو شبکه اصلی زیربنایی؛ کریدورهای ارتباط استان با منطقه (منطقه ۸ آمایشی) و مرکز کشور است.
- سطح سه شبکه اصلی زیربنایی؛ کریدورهای زیربنایی ارتباط شهرهای میانی و کوچک استان با کانون های کارکردی سطح یک است که عمدتاً بر پیوندهای استانی و درون منطقه ای تمرکز دارد.
- سطح چهار شبکه اصلی زیربنایی؛ کریدورهای ارتباطی و زیرساختی تکمیل کننده کریدورهای استانی است، که مسیرهای درون استانی برای پیوند کلیه مراکز جمعیت و فعالیت استان.

- برنامه‌ریزی توسعه استان مبتنی بر تامین آب با رویکردهای نوین فناوری؛
- تعادل فضایی در نظام شهری و روستایی، جهت توسعه متوازن سکونت و فعالیت براساس نظام سلسله مراتبی؛
- توسعه همه‌جانبه استان با تاکید بر اشتغال‌زایی مستقل و مبتنی بر رویکردهای نوین اقتصادی؛
- بهبود جایگاه استان در سطوح منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی با پیوندهای فضایی مستحکم شبکه ارتباطات درون و برون استانی و توزیع متوازن زیرساخت‌های انرژی؛
- ارتقای سرعت تحولات توسعه‌ای استان با بهره‌گیری مطلوب از پتانسیل‌های بالقوه طبیعی، انسانی، اجتماعی - فرهنگی، موقعیت جغرافیایی - سیاسی.

۶- مهمترین اولویت‌ها و ظرفیت‌های پهنه‌های برنامه‌ریزی

مولفه‌های موثر در پهنه‌بندی مناطق برنامه‌ریزی استان:

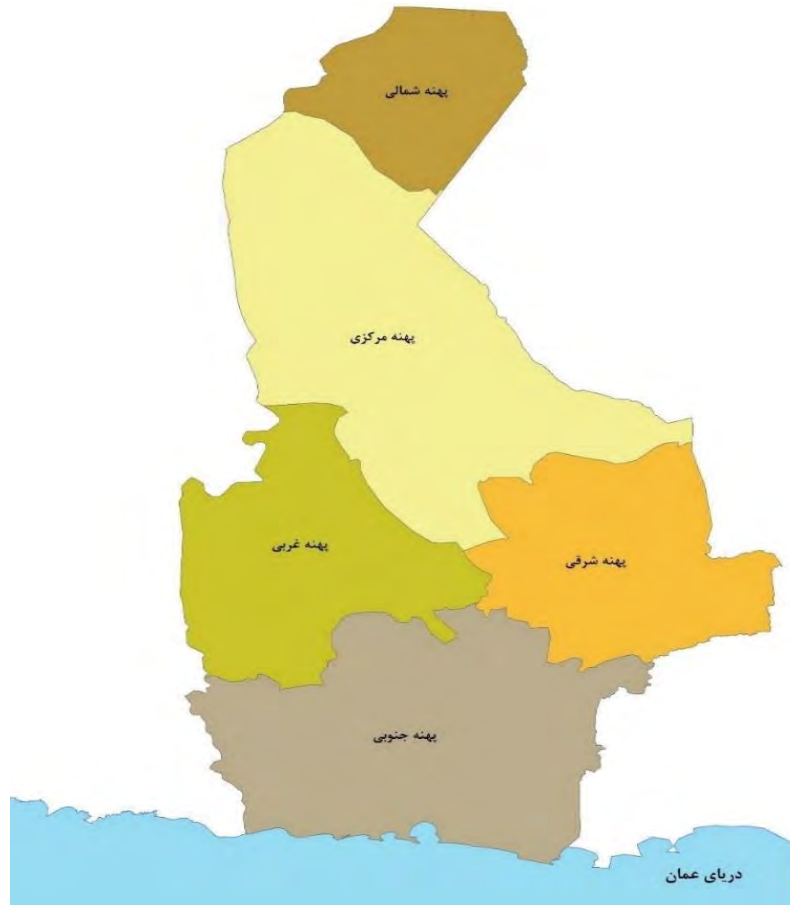
- ارزیابی الگوهای هم پیوندی طبیعی و کارکردی
- مدیریت سرزمینی بر مبنای الزامات اکولوژیک و وضعیت منابع آب
- توجه به پارامترهای موثر بر جدایی‌گزینی جمعیت و نحوه تعاملات عملکردی
- خصوصیات فرهنگی و اجتماعی جمعیت ساکن
- شرایط اقتصادی حاکم بر مناطق (پتانسیل‌ها و یا محدودیت‌های توسعه اقتصادی در هر منطقه)
- میزان برخورداری از شبکه دسترسی، خدمات و تأسیسات شهری؛
- تقسیمات اداری - سیاسی

مهمترین اولویت‌ها و ظرفیت‌های پهنه‌های برنامه‌ریزی استان

شناسایی ظرفیت‌ها و مزیت‌های نسبی پهنه‌های برنامه‌ریزی (پهنه‌های برنامه‌ریزی مصوب در برنامه آمایش استان) از مهمترین اقدامات در راستای تدوین اهداف، راهبردها و پروژه‌ها برای توسعه استان سیستان و بلوچستان است.

پهنه شمالی:

- اولویت توسعه فعالیت بازرگانی (بازارچه‌های مرزی و منطقه آزاد سیستان)
- اولویت توسعه گردشگری
- اولویت توسعه خدمات تخصصی درمانی
- اولویت توسعه باغداری
- اولویت توسعه فعالیت‌های آبی پروری
- اولویت توسعه تولید و تکثیر ماهیان خاویاری
- اولویت پرورش شتر در شمال منطقه
- اولویت پرورش دام بزرگ
- اولویت توسعه صنایع بسته‌بندی و پشتیبان کشاورزی
- ایجاد خوشه صنعتی دام در سیستان
- ایجاد و توسعه خوشه صنعتی فرش دستباف در زابل

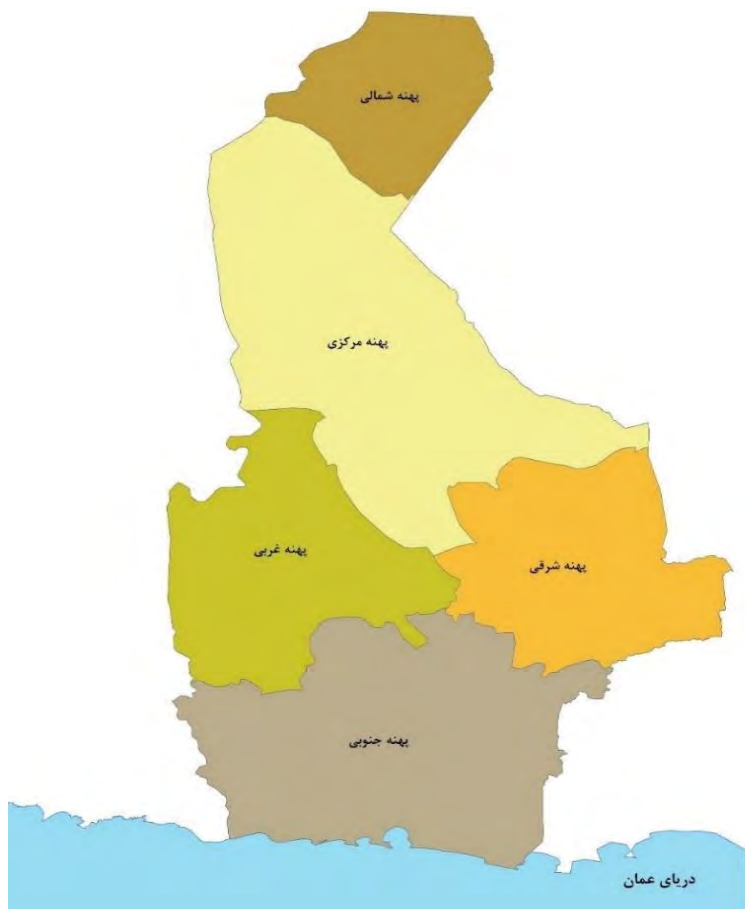

مهمترین اولویت‌ها و ظرفیت‌های پهنه‌های برنامه‌ریزی استان

شناسایی ظرفیت‌ها و مزیت‌های نسبی پهنه‌های برنامه‌ریزی (پهنه‌های برنامه‌ریزی مصوب در برنامه آمایش استان) از مهمترین اقدامات در راستای تدوین اهداف، راهبردها و پروژه‌ها برای توسعه استان سیستان و بلوچستان است.

پهنه شرقی:

- اولویت توسعه گردشگری
- اولویت توسعه باغداری
- اولویت پرورش دام کوچک (در میانه منطقه)
- وضعیت توسعه صنایع کالاهای مصرفی
- اولویت توسعه فعالیت بازرگانی (بازارچه‌های مرزی و مناطق ویژه)
- توسعه خوشه صنعتی سفال کلپورگان، سکه دوزی و سوزن دوزی در سراوان

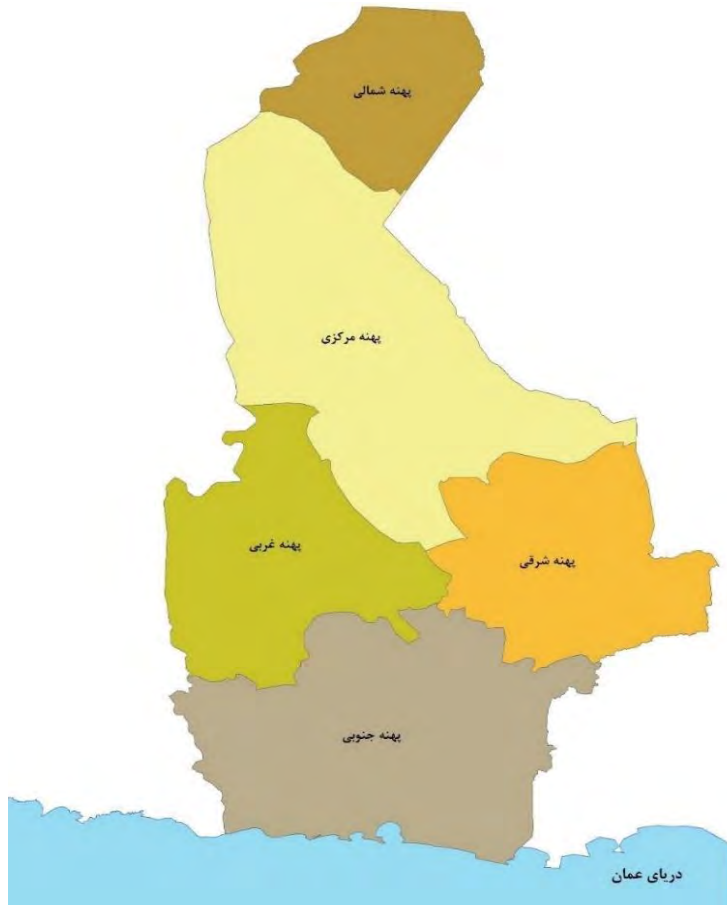

مهمترین اولویت‌ها و ظرفیت‌های پهنه‌های برنامه‌ریزی استان

شناسایی ظرفیت‌ها و مزیت‌های نسبی پهنه‌های برنامه‌ریزی (پهنه‌های برنامه‌ریزی مصوب در برنامه آمایش استان) از مهمترین اقدامات در راستای تدوین اهداف، راهبردها و پروژه‌ها برای توسعه استان سیستان و بلوچستان است.

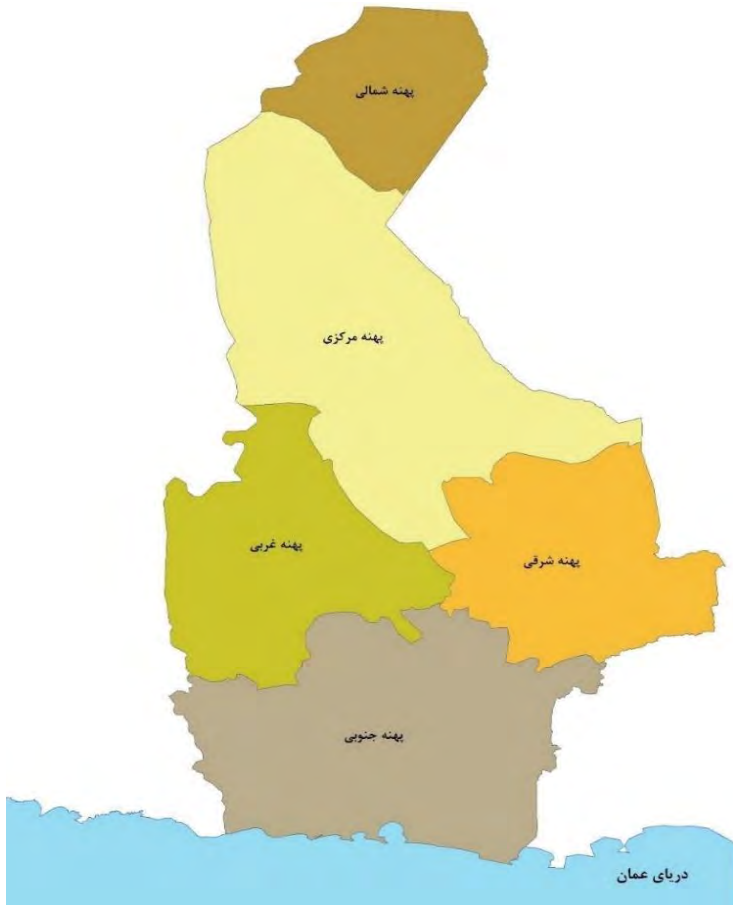
پهنه مرکزی:

- اولویت توسعه گردشگری
- اولویت توسعه فعالیت‌های زراعی (جنوب غربی منطقه)
- اولویت توسعه باغداری
- اولویت پرورش شتر در منطقه مرکزی (خاش و زاهدان)
- اولویت پرورش دام بزرگ (زاهدان)
- اولویت توسعه صنایع دانش بنیان
- اولویت توسعه فعالیت بازرگانی (بازارچه‌های مرزی و مناطق ویژه)
- توسعه خوشه صنعتی سنگ گرانیت در زاهدان
- توسعه خوشه صنعتی مصنوعات تزئینی معدنی در زاهدان
- توسعه خوشه صنعتی زیور آلات بلوچستان (طلا و نقره) در زاهدان
- توسعه خوشه صنعتی سکه دوزی و سوزن دوزی در زاهدان

مهمترین اولویت‌ها و ظرفیت‌های پهنه‌های برنامه‌ریزی استان

شناسایی ظرفیت‌ها و مزیت‌های نسبی پهنه‌های برنامه‌ریزی (پهنه‌های برنامه‌ریزی مصوب در برنامه آمایش استان) از مهمترین اقدامات در راستای تدوین اهداف، راهبردها و پروژه‌ها برای توسعه استان سیستان و بلوچستان است.

پهنه غربی:

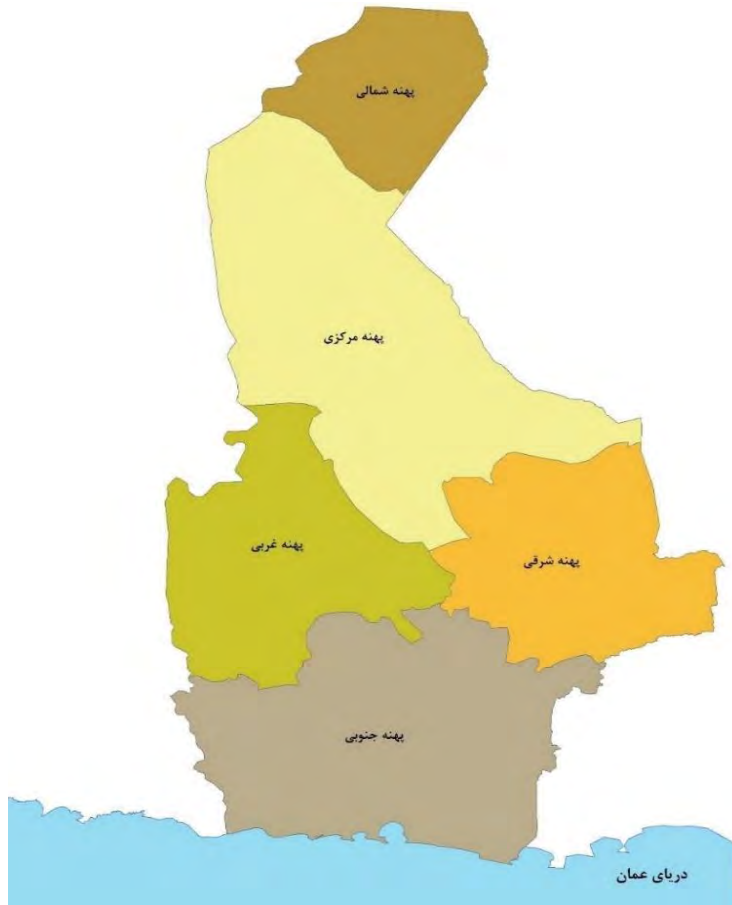
- اولویت توسعه گردشگری (ایران‌شهر)
- اولویت توسعه فعالیت‌های زراعی (غرب منطقه)
- اولویت توسعه باغداری
- اولویت پرورش شتر در غرب منطقه
- اولویت توسعه صنایع بسته‌بندی و پشتیبان کشاورزی
- اولویت توسعه فعالیت بازرگانی (بازارچه‌های مرزی و مناطق ویژه)
- توسعه خوشه صنعتی تولید، بسته‌بندی و فرآوری خرما در ایران‌شهر
- توسعه خوشه صنعتی سوزن دوزی در ایران‌شهر

مهمترین اولویت‌ها و ظرفیت‌های پهنه‌های برنامه‌ریزی استان

شناسایی ظرفیت‌ها و مزیت‌های نسبی پهنه‌های برنامه‌ریزی (پهنه‌های برنامه‌ریزی مصوب در برنامه آمایش استان) از مهمترین اقدامات در راستای تدوین اهداف، راهبردها و پروژه‌ها برای توسعه استان سیستان و بلوچستان است.

پهنه جنوبی:

- اولویت توسعه گردشگری
- اولویت توسعه خدمات تخصصی درمانی (چابهار)
- اولویت توسعه فعالیت‌های زراعی (دشت باهوکلان نگور پیرسهراب عورکی)
- اولویت توسعه فعالیت‌های زراعی (شمال شرقی منطقه)
- اولویت توسعه باغداری (دشت‌های باهوکلان نگور)
- اولویت توسعه فعالیت‌های ماهیگیری و توسعه صنایع وابسته
- اولویت توسعه مزارع پرورش میگو و کشت مروارید
- اولویت پرورش شتر(کنارک و چابهار)
- اولویت پرورش دام بزرگ (چابهار)
- اولویت پرورش دام کوچک (در میانه و شرق منطقه جنوبی)
- اولویت توسعه صنایع سنگین آبر
- اولویت توسعه صنایع دانش بنیان
- توسعه خوشه صنعتی صنایع شیلاتی چابهار
- توسعه خوشه صنعتی تولید و بسته‌بندی فرآوری خرما در نیکشهر
- توسعه خوشه صنعتی حصیربافی در نیکشهر

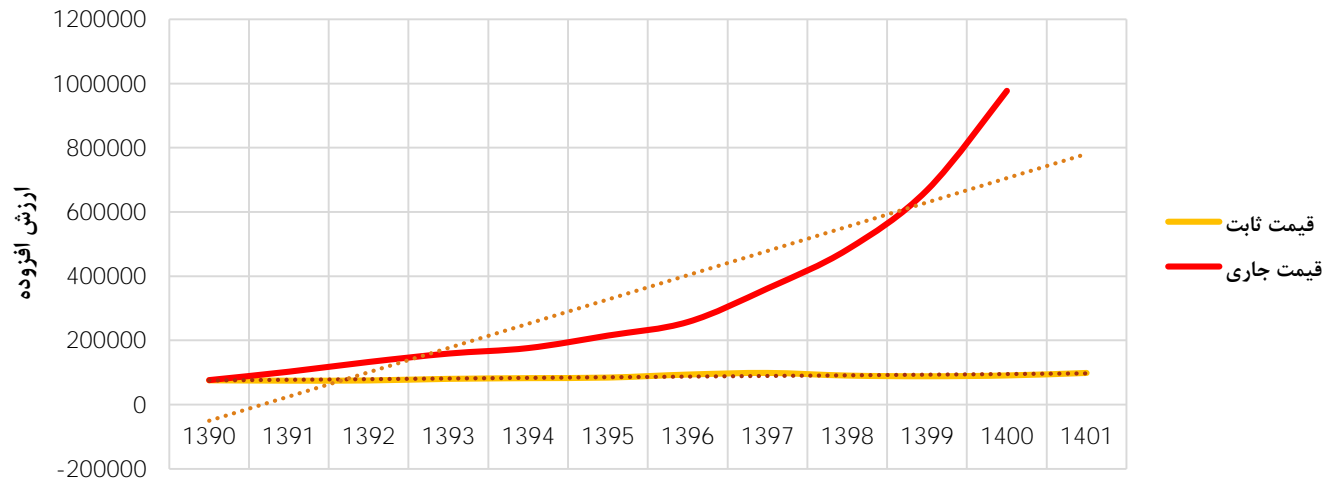

۷- تحلیل و بررسی چگونگی تحقق رشد اقتصادی هدفگذاری شده در سال ۱۴۰۱

عملکرد ارزش افزوده استان در یک دهه اخیر (۱۳۹۰-۱۴۰۰)

نمودار ۱- سری زمانی عملکرد ارزش افزوده (میلیارد ریال)

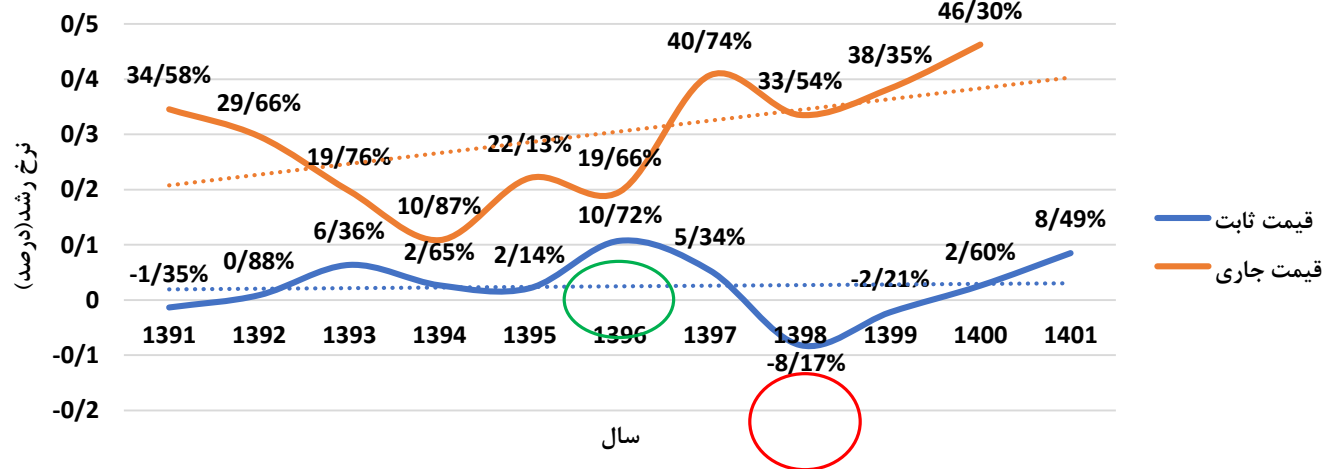

❖ بر اساس نمودار ۱ در طول یک دهه ارزش افزوده اسمی با نرخ رشد فزاینده ای افزایش پیدا کرده است. (منحنی قرمز)

❖ برای پرهیز از اثر تورم در رشد اقتصادی، مقادیر ارزش افزوده به قیمت های ثابت سال ۱۳۹۰ تعدیل شده است. (منحنی زرد)

❖ مشاهده می شود که رشد ارزش افزوده حقیقی در استان بسیار ناچیز بوده است و روند صعودی قبلی بیش از آنکه ناشی از افزایش تولیدات در استان باشد، ناشی از افزایش سطح عمومی قیمت ها در کشور بوده است.

نمودار ۲- سری زمانی رشد ارزش افزوده در استان

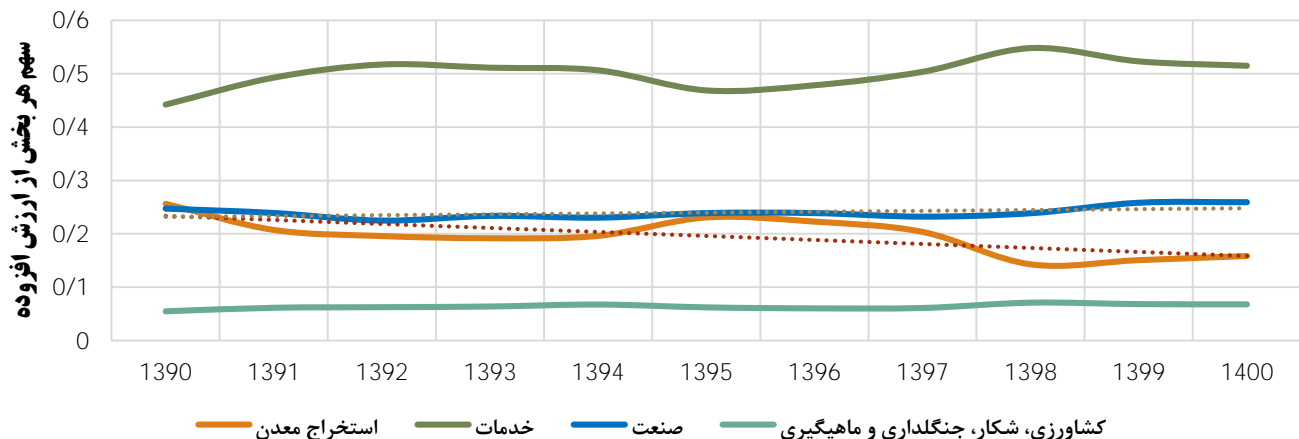

❖ رشد حقیقی حتی در برخی از سال ها مانند سال های ۱۳۹۱، ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ منفی بوده است.

❖ رشد حقیقی از سال ۱۳۹۸ به بعد به حالت صعودی درآمده است تا حدی که استان در سال ۱۴۰۰ به رشد ۲.۶٪ دست یافته است.

بررسی ترکیب ارزش افزوده کشور و سهم استان از این ترکیب

نمودار ۱- سری زمانی سهم بخش های مختلف اقتصادی از ارزش افزوده در کشور به قیمت ثابت ۱۳۹۰

❖ در نمودار شماره ۱ ترکیب ارزش افزوده کشور نیز به سود بخش خدمات و صنعت است.

❖ برخلاف استان که بخش معدن در رتبه آخر قرار گرفته است و سهم بسیار پایینی از ارزش افزوده را به خود اختصاص داده است، در کشور بخش معدن در رتبه سوم قرار گرفته است. هر چند همانطور که خط روند آن نشان می دهد سهم این بخش در طول زمان و به خصوص از سال های ۱۳۹۵ به بعد برای کشور کاهش یافته است.

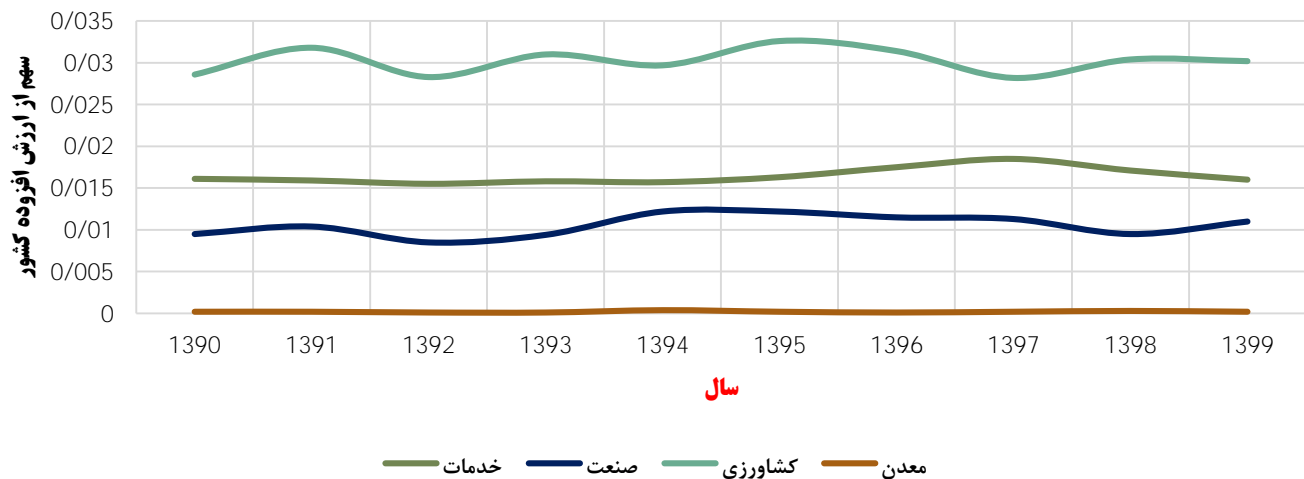
❖ بخش کشاورزی در آخرین رتبه از ترکیب اقتصادی کشور قرار گرفته است.

❖ بخش کشاورزی استان با اختلاف بیشترین سهم را در بین سایر بخش ها از ارزش افزوده کشور دارد و پس از آن بخش خدمات در رتبه دوم قرار دارد.

❖ همانگونه که در بالا اشاره شد بخشی از این مسأله ناشی از این است که در ترکیب ارزش افزوده کشور بخش کشاورزی در کل کشور کمتر مورد توجه و تمرکز قرار گرفته است و بخش معدن بیشتر مورد توجه قرار گرفته است.

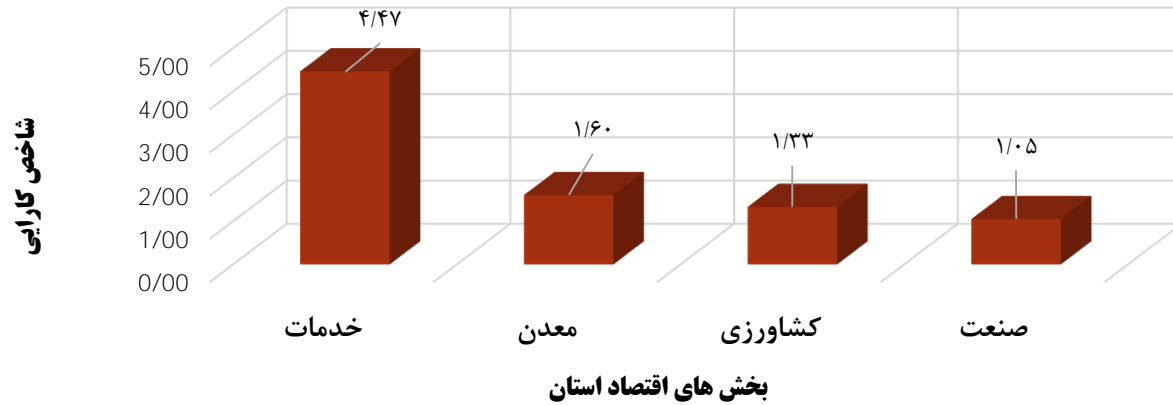
❖ استان سهم مناسبی را از ارزش افزوده کشور در حوزه معدن به خود اختصاص نداده است.

نمودار ۲- سری زمانی سهم ارزش افزوده بخش های مختلف اقتصاد استان از کشور

بررسی شاخص کارایی در بخش‌های اقتصادی استان

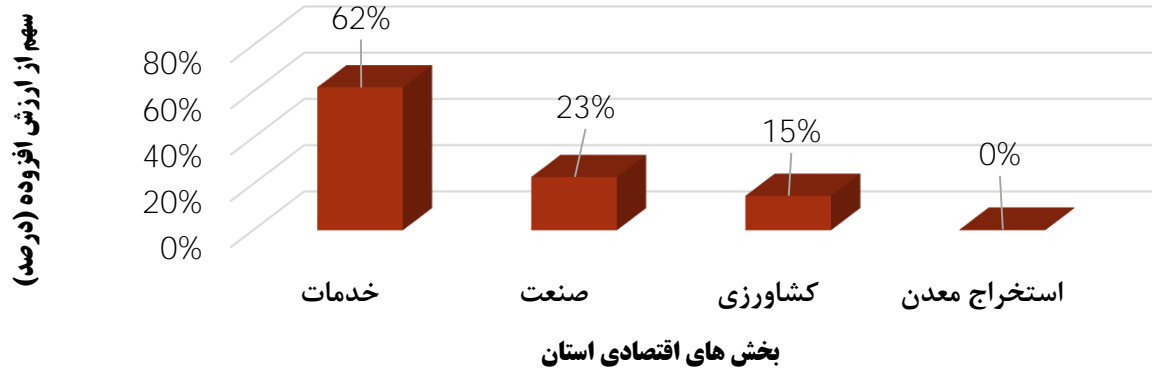
نمودار ۱- مقایسه شاخص کارایی در بخش‌های اقتصادی استان

❖ شاخص کارایی میزان ارزش افزوده ایجاد شده در یک بخش را نسبت به میزان نهاده‌هایی که آن بخش دریافت کرده است محاسبه می‌کند. بخشی که پتانسیل تبدیل بیشتر نهاده‌ها به ستانده و ایجاد ارزش افزوده بیشتر را داشته باشد کارتر است. بر این اساس اولویت بندی بخش‌ها مطابق نمودار ۱ می‌باشد.

❖ اما با توجه به مجموعه عملکردهای نشان داده شده در نمودار زیر بخش‌های صنعت و معدن جایگاهی متفاوت نسبت به کارایی خود دارند که نشان از توجه بیشتر به بخش صنعت نسبت به معدن در استان دارد، هرچند که بخش معدن کارتر است.

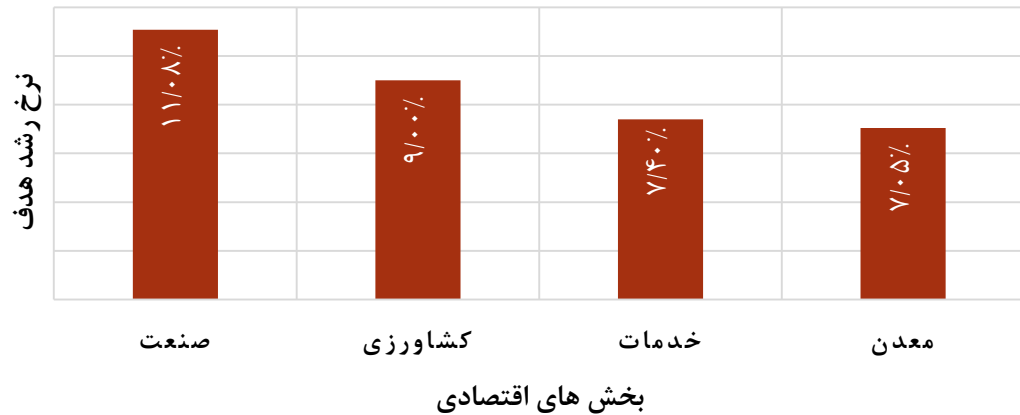
سهم بخش‌های مختلف از ارزش افزوده سال ۱۴۰۰

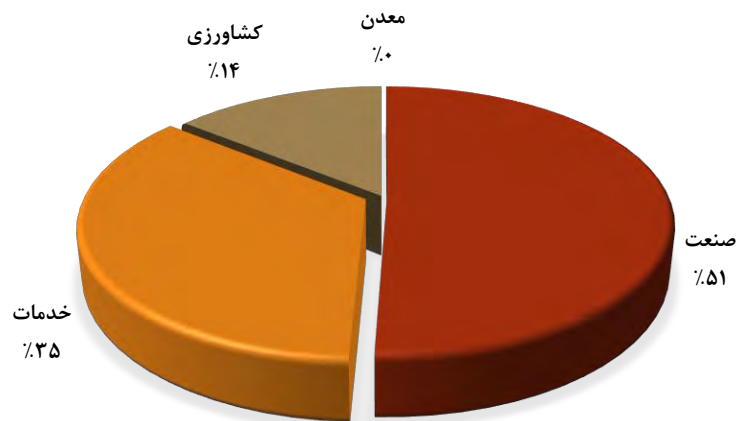
❖ شاید بتوان این اولویت بندی را به دلیل هزینه بر بودن بخش معدن در ایجاد اشتغال و از طرفی زودبازده بودن بخش صنعت نسبت به بخش معدن دانست که در کوتاه مدت توجه سیاستگذاران را به خود جلب کرده است.

تحلیل شرایط لازم برای دستیابی به رشد اقتصادی هدف گذاری شده در سال ۱۴۰۱ در بخش های مختلف اقتصادی

نرخ رشد هدف بخش های اقتصادی در سال ۱۴۰۱

سهم بخش های اقتصادی از اعتبار ۱۴۰۱

❖ محقق کردن نرخ رشد اقتصادی نیازمند سرمایه گذاری در زیرساخت های اقتصادی می باشد که این موضوع باعث شده است تا همه جوامع و کشورها این امر را از اهداف اولویت دار اقتصادی خود بدانند.

❖ به همین منظور اولویت اصلی برنامه های دولت و لایحه بودجه ۱۴۰۱، دستیابی به نرخ رشد اقتصادی ۸ درصد در کشور و ۸.۴٪ در استان هدف گذاری شده است که بر اساس برآوردهای صورت گرفته میزان رشد اقتصادی استان ۸.۴۹ درصد تعدیل گردیده است. این رشد به صورت نمودار شماره ۱ در بخش های مختلف توزیع شده است.

❖ میزان توزیع اعتبارات در بین بخش های اقتصادی استان بر اساس نتایج به دست آمده به صورت نمودار پایین است که بخش صنعت (۵۱٪) بیشترین اعتبار را دریافت کرده است.

❖ این نحوه توزیع اعتبار در کوتاه مدت و میان مدت جهت ایجاد اشتغال و رشد مناسب است اما توصیه می شود جهت ایجاد رشد بیشتر و اشتغال پایدارتر در استان در بلند مدت بخش معدن با توجه به کارایی بالا مورد توجه ویژه قرار گیرد.

هدفگذاری رشد اقتصادی به تفکیک شهرستان‌ها (میلیارد ریال - درصد)

رشد	سهام	برآورد ارزش افزوده سال ۱۴۰۱ به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰					برآورد ارزش افزوده سال ۱۴۰۰ به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰					نام شهرستان
		کل	خدمات	معادن	صنعت	کشاورزی	کل	خدمات	معادن	صنعت	کشاورزی	
۱۹/۹	۸/۳	۸۱۸۹	۴۸۶۷	۳۵	۱۴۹۱	۱۷۹۶	۶۸۲۸	۴۱۱۷	۳۴	۱۲۸۳	۱۳۹۴	چابهار
۱۱/۲	۴/۷	۴۵۸۲	۱۴۹۷	۵	۱۸۴۲	۱۲۳۷	۴۱۲۲	۱۳۹۰	۵	۱۵۷۱	۱۱۵۶	نیکشهر
۹/۸	۳/۸	۳۷۰۱	۲۰۰۷	۱۲	۸۶۵	۸۱۷	۳۳۷۱	۱۸۲۷	۱۰	۸۱۳	۷۲۱	خاش
۹/۵	۴/۳	۴۲۷۴	۱۸۵۶	۱	۱۳۹۰	۱۰۲۷	۳۹۰۲/۵	۱۷۰۵	۱	۱۲۵۴	۹۴۳	کنارک
۹/۴	۵/۴	۵۳۳۳	۳۴۶۸	۱۷	۱۱۴۸	۷۰۱	۴۸۷۴	۳۱۶۷	۱۵	۱۰۴۳	۶۴۹	ایرانشهر
۸/۵	۱۰۰	۹۸۳۱۲	۶۰۱۷۴	۲۷۴	۲۳۱۸۱	۱۴۶۸۲	۹۰۶۲۲	۵۶۰۲۸	۲۵۶	۲۰۸۶۸	۱۳۴۷۰	استان
۸/۲	۳۳/۲	۳۲۶۲۰	۲۳۹۳۳	۱۲۵	۷۸۸۸	۶۷۴	۳۰۱۵۵	۲۲۶۸۴	۱۱۷	۶۷۰۵	۶۴۹	زاهدان
۸	۲/۹	۲۸۶۶	۱۷۵۱	۱۳	۵۱۱	۵۹۰	۲۶۵۴	۱۶۰۱	۱۳	۴۹۹	۵۴۱	دشتیاری
۷/۷	۲/۱	۲۰۷۲	۱۵۷۰	۸	۴۵۱	۴۳	۱۹۲۵	۱۴۴۸	۷	۴۲۸	۴۲	میرجاوه
۷/۶	۱/۵	۱۴۹۵	۴۳۸	۱	۲۳۳	۸۲۳	۱۳۸۸/۵	۴۲۸	۱	۲۳۰	۷۳۰	دلگان
۷/۳	۸	۷۸۶۲	۵۵۲۴	۱۹	۱۴۴۷	۸۷۲	۷۳۲۵	۵۱۶۱	۱۸	۱۳۳۸	۸۰۸	زابل
۷/۳	۲/۴	۲۳۳۳	۱۶۶۷	۵	۴۱۰	۲۵۱	۲۱۷۴	۱۵۳۲	۵	۳۹۷	۲۴۰	هامون
۶/۸	۱/۹	۱۸۲۹	۱۲۱۳	۵	۳۷۲	۲۳۸	۱۷۱۳	۱۱۱۳	۵	۳۶۶	۲۲۹	بمپور
۶/۵	۲/۱	۲۰۷۳	۱۴۷۹	۵	۳۷۱	۲۱۸	۱۹۴۶	۱۳۷۱	۵	۳۵۵	۲۱۵	نیمریز
۵/۸	۳/۷	۳۶۷۴	۲۴۰۷	۶	۷۸۸	۴۷۳	۳۴۷۳	۲۲۷۱	۵	۷۴۷	۴۵۰	سراوان
۵/۶	۲/۱	۲۱۰۲	۸۷۷	۱	۴۰۱	۸۲۳	۱۹۹۱	۸۳۶	۱	۳۸۵	۷۶۹	سرباز
۵/۳	۱/۸	۱۷۸۳	۶۶۳	۲	۷۰۴	۴۱۳	۱۶۹۳	۶۲۳	۲	۶۷۷	۳۹۱	سیب و سوران
۵	۱/۹	۱۸۲۲	۹۹۱	۱	۴۰۵	۴۲۵	۱۷۳۵	۹۳۵	۱	۳۹۵	۴۰۴	زهک
۴/۷	۲/۲	۲۱۷۷	۹۱۴	۱	۴۲۱	۸۴۱	۲۰۸۰	۸۷۰	۱	۴۰۱	۸۰۸	راسک
۳/۸	۱/۵	۱۴۳۹	۴۸۶	۳	۲۶۳	۶۸۶	۱۳۸۶	۴۷۰	۳	۲۵۴	۶۵۹	هیرمند
۳/۸	۱/۲	۱۱۶۵	۶۲۹	۳	۲۸۳	۲۵۰	۱۱۲۳	۶۰۹	۳	۲۷۱	۲۴۰	تفتان
۳/۷	۰/۹	۹۲۶	۳۳۶	۱	۱۰۹	۴۸۰	۸۹۲/۸	۳۲۴	۱	۱۰۷	۴۶۱	مهرستان
۳/۶	۰/۸	۷۸۸	۵۱۹	۱	۱۶۷	۱۰۱	۷۶۱	۴۹۸	۱	۱۶۴	۹۸	گلشن
۳/۴	۱/۹	۱۸۶۹	۶۳۰	۲	۷۱۸	۵۱۹	۱۸۰۸	۶۰۹	۲	۶۸۹	۵۰۸	فنوج
۲/۸	۱/۴	۱۳۳۷	۴۵۰	۱	۵۰۳	۳۸۳	۱۳۰۱	۴۳۹	۱	۴۹۶	۳۶۵	قصرقند

پیش بینی رشد سال ۱۴۰۱ نسبت به سال ۱۴۰۰ به قیمت‌های ثابت به تفکیک شهرستان (درصد)

شهرستان	کشاورزی	صنعت	معادن	خدمات	نرخ رشد شهرستان
چابهار	۲۸.۸۴٪	۱۶.۲۳٪	۳.۲۴٪	۱۸.۲۲٪	۱۹.۹۴٪
نیکشهر	۷.۰۱٪	۱۷.۲۶٪	۸.۰۰٪	۷.۷۲٪	۱۱.۱۶٪
خاش	۱۳.۲۹٪	۶.۳۷٪	۱۸.۰۰٪	۹.۸۶٪	۹.۷۷٪
کنارک	۸.۹۴٪	۱۰.۸۶٪	۲.۳۸٪	۸.۸۶٪	۹.۵۲٪
ایرانشهر	۷.۹۸٪	۱۰.۰۵٪	۱۰.۰۰٪	۹.۵۰٪	۹.۴۲٪
متوسط رشد استان	۹.۰۰٪	۱۱.۰۸٪	۷.۰۵٪	۷.۴۰٪	۸.۴۹٪
زاهدان	۳.۹۳٪	۱۷.۶۴٪	۶.۸۴٪	۵.۵۱٪	۸.۱۸٪
دشتیاری	۹.۱۰٪	۲.۳۹٪	۲.۳۱٪	۹.۳۹٪	۷.۹۸٪
میرجاوه	۲.۳۸٪	۵.۲۷٪	۲۱.۰۰٪	۸.۴۵٪	۷.۶۶٪
دلگان	۱۲.۸۰٪	۱.۱۷٪	۰.۷۱٪	۲.۳۶٪	۷.۶۵٪
زابل	۷.۹۸٪	۸.۱۴٪	۵.۵۶٪	۷.۰۳٪	۷.۳۴٪
هامون	۴.۴۱٪	۳.۳۴٪	۶.۶۸٪	۸.۸۲٪	۷.۳۳٪
بمپور	۴.۱۲٪	۱.۶۴٪	۶.۴۷٪	۹.۰۰٪	۶.۷۷٪
نیمروز	۱.۴۵٪	۴.۳۷٪	۸.۰۰٪	۷.۸۹٪	۶.۵۴٪
سراوان	۵.۰۸٪	۵.۵۰٪	۱۱.۰۰٪	۵.۹۹٪	۵.۷۷٪
سرباز	۷.۰۱٪	۴.۲۸٪	۶.۶۸٪	۴.۸۶٪	۵.۵۸٪
سیب و سوران	۵.۵۳٪	۴.۰۲٪	۹.۰۰٪	۶.۵۰٪	۵.۲۹٪
زهک	۵.۰۸٪	۲.۵۸٪	۲.۸۶٪	۶.۰۰٪	۵.۰۱٪
راسک	۴.۱۲٪	۴.۹۹٪	۴.۰۰٪	۵.۰۶٪	۴.۶۸٪
هیرمند	۴.۱۲٪	۳.۶۳٪	۳.۹۱٪	۳.۵۰٪	۳.۸۲٪
تفتان	۴.۱۲٪	۴.۵۶٪	۴.۰۹٪	۳.۲۹٪	۳.۷۸٪
مهرستان	۴.۱۲٪	۱.۴۵٪	۸.۰۰٪	۳.۷۹٪	۳.۶۸٪
گلشن	۳.۰۶٪	۱.۶۴٪	۶.۰۰٪	۴.۳۰٪	۳.۵۷٪
فנוج	۲.۱۹٪	۴.۲۷٪	۴.۳۰٪	۳.۳۹٪	۳.۳۹٪
قصرقند	۴.۹۷٪	۱.۴۳٪	۷.۳۰٪	۲.۴۴٪	۲.۷۷٪

تحلیل شرایط لازم برای دستیابی به رشد اقتصادی هدف گذاری شده در سال ۱۴۰۱ در بخش‌های مختلف اقتصادی

- ❖ در ادامه میزان سرمایه گذاری لازم برای دستیابی به رشد اقتصادی هدف در سال ۱۴۰۱ را در هر بخش بر اساس اعتبارات در نظر گرفته شده در آن بخش و شاخص سرمایه به تولید (ICOR) بررسی خواهیم کرد.
- ❖ بر اساس مطالعات صورت گرفته توسط تقوی و همکاران نسبت سرمایه به تولید برای کل کشور تقریباً برابر با ۳ می باشد که در بخش کشاورزی ۱.۵، صنایع و معادن ۵ و خدمات برابر با ۷ می باشد. همچنین بر اساس محاسبات صورت گرفته در این گزارش و تعدیلاتی که صورت گرفته است، نسبت سرمایه به تولید در استان در بخش‌های مختلف به صورت کشاورزی ۱/۵، خدمات ۳/۲۹ و صنعت و معدن ۳/۲۸ تعدیل شده و این نسبت به طور متوسط برابر با ۲ قرار داده شده است.
- ❖ باید توجه داشت که علی رغم نقدهایی که به این شاخص در برآورد میزان سرمایه گذاری مورد نیاز وارد است، در استان سیستان بلوچستان به عنوان یک استان کم برخوردار همچنان اهمیت توسعه سرمایه فیزیکی در رشد اقتصادی در اولویت اول می باشد، لذا استفاده از این شاخص مانند بسیاری از مطالعات صورت گرفته در کشور بسیار سودمند است و حاوی نکات ارزنده ای می باشد.

تحلیل شرایط لازم برای دستیابی به رشد اقتصادی هدف گذاری شده در سال ۱۴۰۱ در بخش‌های مختلف اقتصادی

بخش صنعت:

جدول شماره ۱- سرمایه گذاری مورد نیاز برای تحقق رشد اقتصادی برنامه ریزی شده در بخش صنعت

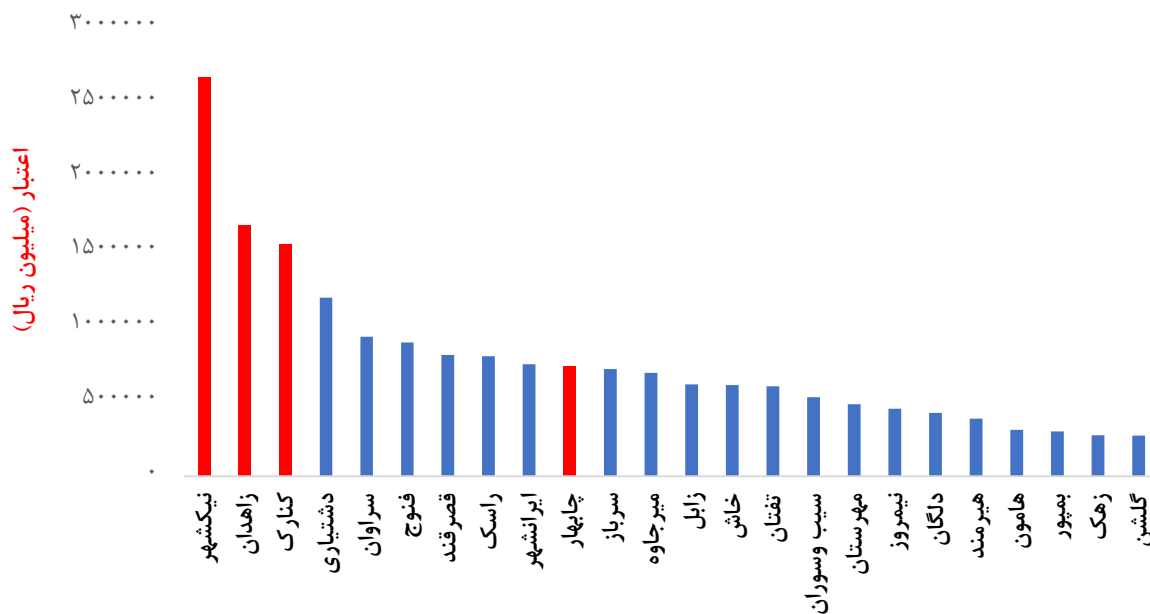
فعالیت	استهلاک سرمایه	سرمایه گذاری ناخالص (ig)	سرمایه گذاری خالص (in)	سرمایه گذاری جایگزینی (ir)	اشتغال ایجاد شده به ازای هر واحد سرمایه گذاری
صنعت	2/5%	۱۷۶,۰۱۴,۵۰۸	۱۷۴,۲۹۷,۲۳۷	۱,۷۱۷,۲۷۰	۱۷۶۰۱

❖ بر اساس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته بخش صنعت در سال ۱۴۰۱ در استان نرخ رشد ۱۱.۵٪ را باید برآورده کند. جدول شماره ۱ سرمایه مورد نیاز برای این هدف را با نرخ استهلاک ۲.۵٪ نشان می‌دهد. همانطور که مشاهده می‌شود برای دستیابی به هدف مذکور در بخش صنعت در مجموع به ۱۷۶۰۱۴۵۰۸ میلیون ریال سرمایه گذاری ناخالص احتیاج داریم که اشتغالی معادل ۱۷۶۰۱ نفر ایجاد و تثبیت می‌کند.

❖ در بین شهرستان‌های استان ۴ شهرستان زاهدان، نیکشهر، چابهار و کنارک بیشترین نرخ رشد در بخش صنعت را بر دوش دارند. که به ترتیب برابر با ۱۷.۶۴٪، ۱۷.۲۶٪، ۱۶.۲۳٪ و ۱۱.۸٪ می‌باشد. در این تقسیم بندی بار رشد اقتصادی بر دوش پهنه مرکزی و جنوبی استان می‌باشد.

❖ نمودار شماره ۱ رتبه بندی شهرستان‌های استان را از اعتبارات تملک دارایی سرمایه ای در نظر گرفته شده در سال ۱۴۰۱ در بخش صنعت استان نشان می‌دهد. شهرستان‌های برتر در رشد اقتصادی در این حوزه در نمودار زیر نیز با رنگ قرمز مشخص شده‌اند.

نمودار ۱- میزان اعتبار شهرستان‌ها از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه ای بخش صنعت ۱۴۰۱

تحلیل شرایط لازم برای دستیابی به رشد اقتصادی هدف گذاری شده در سال ۱۴۰۱ در بخش‌های مختلف اقتصادی

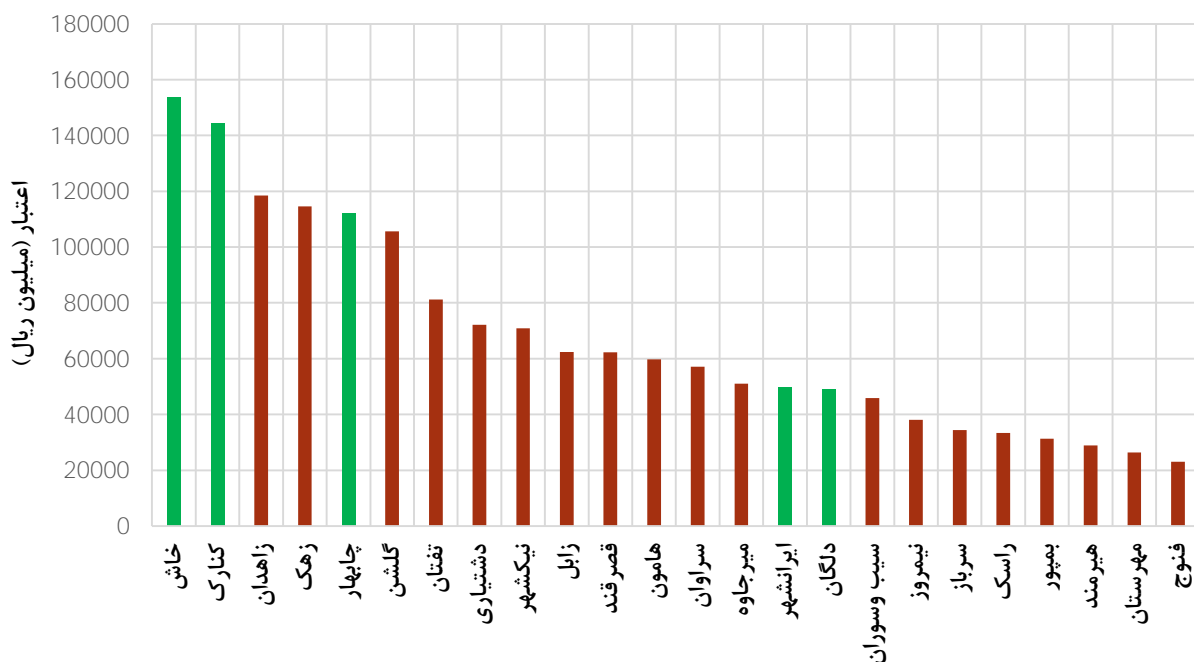
بخش کشاورزی:

جدول شماره ۱- سرمایه گذاری مورد نیاز برای تحقق رشد اقتصادی برنامه ریزی شده در بخش کشاورزی (میلیون ریال)

فعالیت	استهلاک سرمایه	سرمایه گذاری ناخالص (ig)	سرمایه گذاری خالص (in)	سرمایه گذاری جایگزینی (ir)	اشتغال ایجاد شده به ازای هر واحد سرمایه گذاری
کشاورزی	2.5%	۲۶,۷۲۶,۸۲۹	۲۶,۴۶۶,۰۷۰	۲۶۰,۷۵۸	۱۰۶۹۱

❖ بر اساس برنامه ریزی های صورت گرفته بخش کشاورزی در سال ۱۴۰۱ در استان نرخ رشد ۹٪ را باید برآورده کند. جدول شماره ۱ سرمایه گذاری مورد نیاز برای این هدف را با نرخ استهلاک ۲.۵٪ دارایی های سرمایه ای در بخش کشاورزی نشان می دهد. همانطور که مشاهده می شود برای دستیابی به هدف مذکور در بخش کشاورزی در مجموع به ۲۶۷۲۶۸۲۹ میلیون ریال سرمایه گذاری ناخالص احتیاج داریم که اشتغالی معادل ۱۰۶۹۱ نفر را ایجاد و تثبیت می کند.

نمودار ۱- میزان اعتبار شهرستان ها از اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای بخش کشاورزی ۱۴۰۱

❖ در بین شهرستان های استان ۵ شهرستان چابهار، خاش، دلگان، ایرانشهر و کنارک بیشترین نرخ رشد در بخش کشاورزی را بر دوش دارند. که به ترتیب برابر با ۲۸.۸٪، ۱۳.۲٪، ۱۲.۸٪، ۸.۹٪ و ۷.۹۸٪ می باشد. در واقع بر اساس پهنه بندی صورت گرفته در سند آمایش استان، بار تحقق رشد هدف ۱۴۰۱ بر عهده پهنه مرکزی و جنوبی استان می باشد.

❖ نمودار شماره ۱ رتبه بندی شهرستان های استان را از اعتبارات تملک دارایی سرمایه ای در نظر گرفته شده در بخش کشاورزی در سال ۱۴۰۱ در استان نشان می دهد. شهرستان های برتر در رشد اقتصادی در این حوزه در نمودار زیر نیز با رنگ سبز مشخص شده اند.

تحلیل شرایط لازم برای دستیابی به رشد اقتصادی هدف گذاری شده در سال ۱۴۰۱ در بخش های مختلف اقتصادی

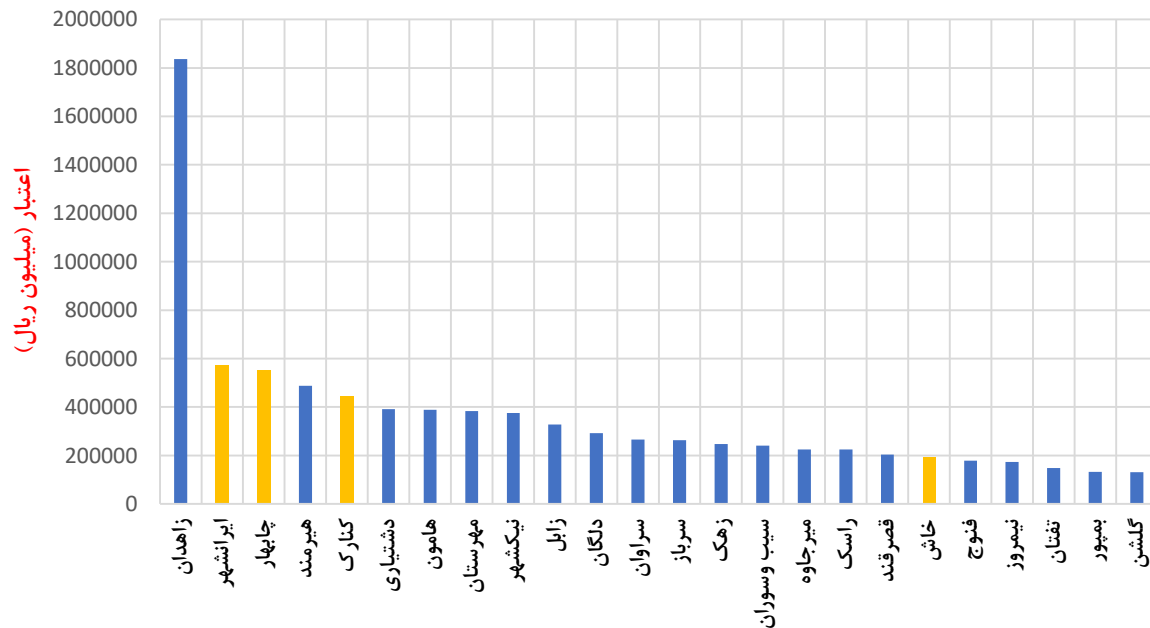
بخش خدمات:

جدول شماره ۱- سرمایه گذاری مورد نیاز برای تحقق رشد اقتصادی برنامه ریزی شده در بخش خدمات

فعالیت	استهلاک سرمایه	سرمایه گذاری ناخالص (ig)	سرمایه گذاری خالص (in)	سرمایه گذاری جایگزینی (ir)	اشتغال ایجاد شده به ازای هر واحد سرمایه گذاری
خدمات	٪۲/۵	۹۷,۸۰۶,۶۳۳	۹۶,۸۵۲,۳۹۰	۹۵۴,۲۴۲	۳۹۱۲۳

❖ بر اساس برنامه ریزی های صورت گرفته بخش خدمات در سال ۱۴۰۱ در استان نرخ رشد ۷.۴۰٪ را باید برآورده کند. جدول شماره ۱ سرمایه مورد نیاز برای این هدف را با نرخ استهلاک ۲.۵٪ نشان می دهد. همانطور که مشاهده می شود برای دستیابی به هدف مذکور در بخش خدمات در مجموع به ۹۷۸۰۶۶۳۳ میلیون ریال سرمایه گذاری ناخالص احتیاج داریم که اشتغالی معادل ۳۹۱۲۳ نفر ایجاد و تثبیت می کند.

نمودار ۱- میزان اعتبار شهرستان ها از اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای بخش خدمات ۱۴۰۱

❖ در بین شهرستان های استان ۴ شهرستان میرجاوه، خاش، سراوان و ایرانشهر بیشترین نرخ رشد در بخش خدمات را بر دوش دارند. که به ترتیب برابر با ۲۱٪، ۱۸٪، ۱۱٪ و ۱۰٪ می باشد.

❖ نمودار شماره ۱ رتبه بندی شهرستان های استان را از اعتبارات تملک دارایی سرمایه ای در نظر گرفته شده در سال ۱۴۰۱ در بخش خدمات استان نشان می دهد. شهرستان های برتر در رشد اقتصادی در این حوزه در نمودار زیر نیز با رنگ زرد مشخص شده اند.

تحلیل شرایط لازم برای دستیابی به رشد اقتصادی هدف گذاری شده در سال ۱۴۰۱ در بخش های مختلف اقتصادی

بخش معدن:

جدول شماره ۱- سرمایه گذاری مورد نیاز برای تحقق رشد اقتصادی برنامه ریزی شده در بخش معدن

فعالیت	استهلاک سرمایه	سرمایه گذاری ناخالص (ig)	سرمایه گذاری خالص (in)	سرمایه گذاری جایگزینی (ir)	اشتغال ایجاد شده به ازای هر واحد سرمایه گذاری
معدن	۲/۵٪	۱,۶۶۲,۴۲۱	۱,۶۴۶,۲۰۱	۱۶,۲۱۹	۱۶۶

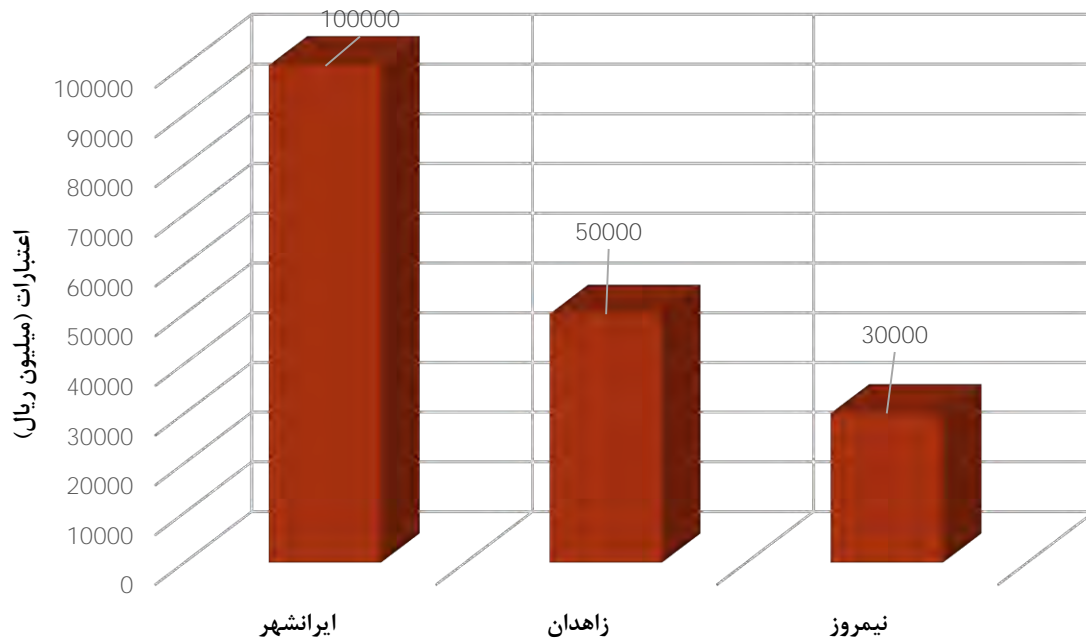
❖ بر اساس برنامه ریزی های صورت گرفته بخش معدن در سال ۱۴۰۱ در استان نرخ رشد ۷.۲٪ را باید برآورده کند. جدول شماره ۱ سرمایه مورد نیاز برای این هدف را با نرخ استهلاک ۲.۵٪ نشان می دهد. همانطور که مشاهده می شود برای دستیابی به هدف مذکور در بخش صنعت در مجموع به ۱۶۶۲۴۲۱ میلیون ریال سرمایه گذاری ناخالص احتیاج داریم که اشتغالی معادل ۱۶۶ نفر در این بخش ایجاد می کند.

❖ در بین شهرستان های استان ۴ شهرستان میرجاوه، خاش، سراوان و ایرانشهر بیشترین نرخ رشد در بخش معدن را بر دوش دارند. که به ترتیب برابر با ۲۱٪، ۱۸٪، ۱۱٪ و ۱۰٪ می باشد. مشاهده می شود که در بخش معدن بار رشد اقتصادی بر عهده پهنه مرکزی و شرقی و تا حدودی پهنه غربی استان است.

❖ نمودار ۱ رتبه بندی شهرستان های استان را از اعتبارات تملک دارایی سرمایه ای در نظر گرفته شده در سال ۱۴۰۱ در بخش معدن استان نشان می دهد.

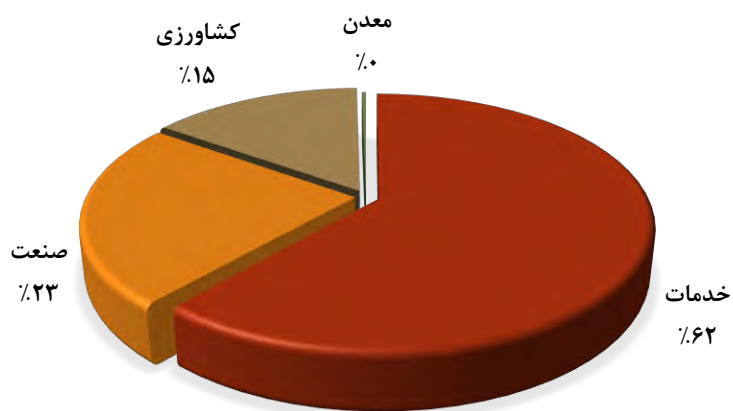
❖ نمودار ۱ تنها نشان دهنده اعتبار عمومی دولت می باشد و این اعتبار در حوزه معدن در شهرستان های زیر توزیع شده است و سایر شهرستان ها در حوزه معدن از این اعتبارات سهمی ندارند. بنابراین توسعه و سرمایه گذاری در حوزه معادن در سایر شهرستان ها با استفاده از منابع اعتباری دیگر از جمله منابع عمومی بانک ها و موسسات غیر بانکی و سرمایه های شخصی قابل انجام است.

نمودار ۱- میزان اعتبار شهرستان ها از اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای بخش معدن ۱۴۰۱

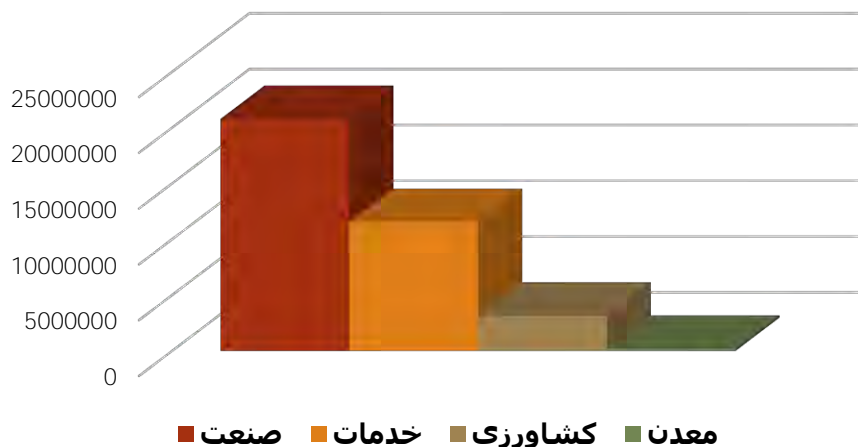

سهم بخش های مختلف اقتصاد استان از سرمایه گذاری مورد نیاز

نمودار ۱- سهم بخش های مختلف از ارزش افزوده ۱۴۰۱

نمودار ۲- سهم بخش ها از سرمایه گذاری ناخالص لازم برای رشد اقتصادی

❖ با توجه به پتانسیل بخش های مختلف اقتصادی استان و ارزش افزوده پیش بینی شده در استان برای دستیابی به رشد اقتصادی هدف (۸.۴٪) در سال ۱۴۰۱، سهم ارزش افزوده بخش های مختلف اقتصادی به صورت نمودار ۱ در نظر گرفته شده که بخش خدمات بیشترین سهم را با ۶۲٪ به خود اختصاص داده است. و بخش معدن کمترین سهم را به خود اختصاص داده که البته این سهم بندی فقط در سیاستگذاری های کوتاه مدت دارای توجیه می باشد.

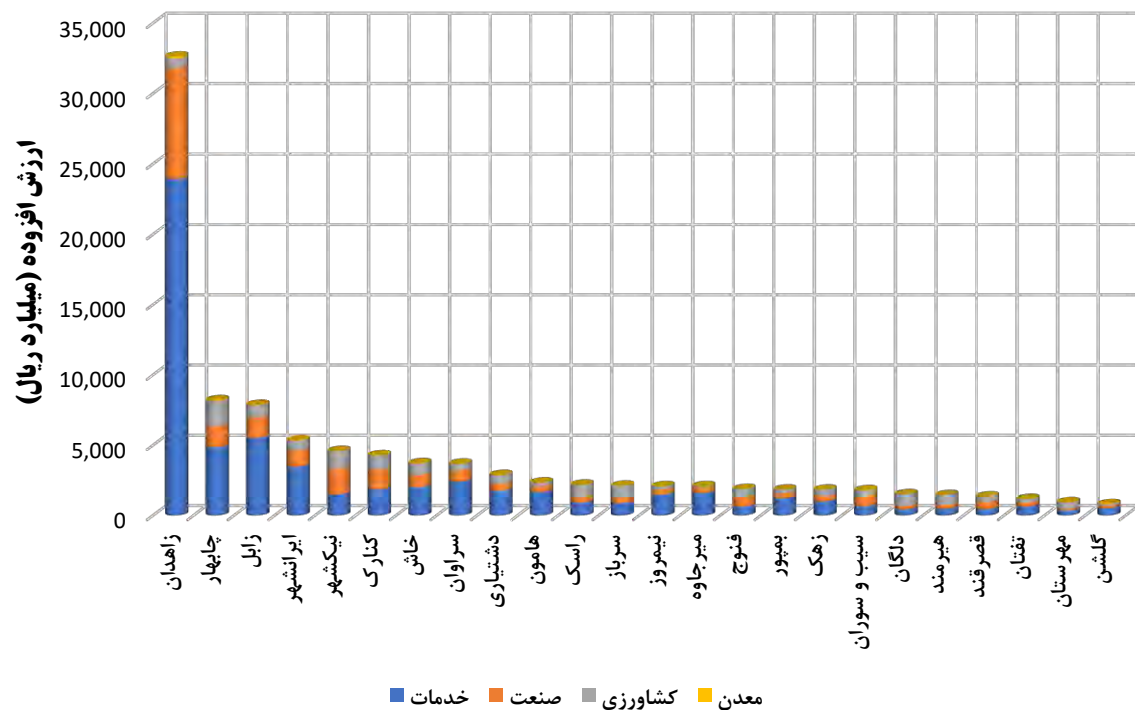
❖ در نمودار شماره ۲ سهم بخش های اقتصادی استان از سرمایه گذاری مورد نیاز نشان داده شده است که همانطور که قابل پیش بینی است بخش های صنعت و خدمات بیشترین سهم را به خود اختصاص می دهند.

❖ مشاهده می شود که بخش صنعت نسبت به خدمات علی رغم ارزش افزوده کمتری که ایجاد خواهد کرد اما سرمایه گذاری بیشتری نیاز دارد، که این نشان از سرمایه برتر بودن این بخش می باشد.

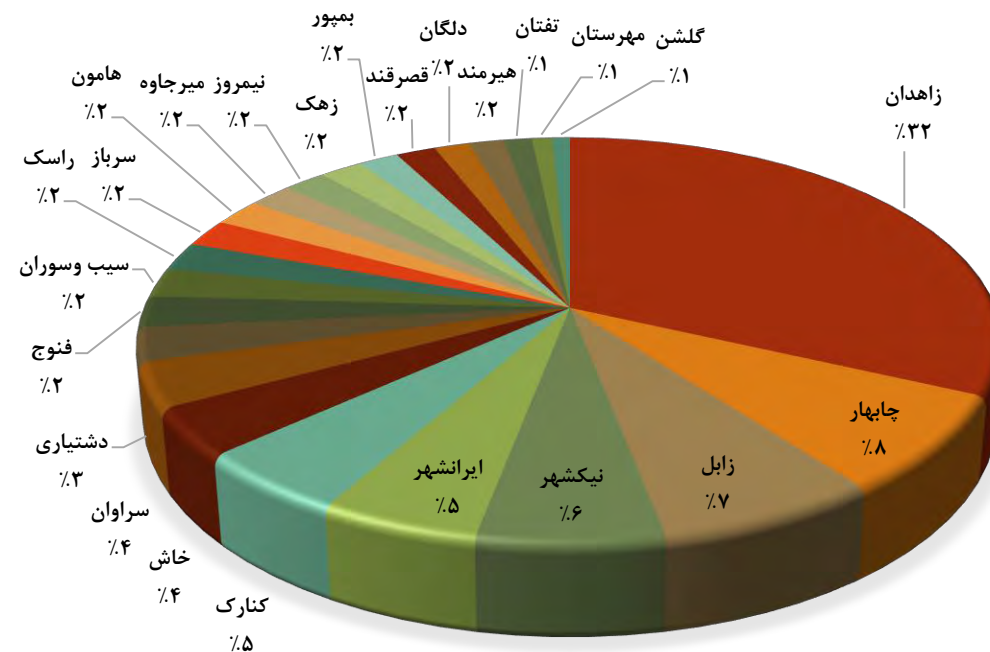
سهم شهرستان‌های مختلف اقتصاد استان از سرمایه‌گذاری مورد نیاز

❖ بر اساس برنامه‌ریزی انجام شده در سال ۱۴۰۱ شهرستان زاهدان بیشترین تولید ناخالص داخلی برنامه‌ریزی شده را در استان دارد و پس از آن شهرستان‌های چابهار، زابل و ایرانشهر هستند. تکیه رشد در تمام این شهرستان‌ها بر بخش خدمات می‌باشد. همانطور که در نمودار ۲ مشاهده می‌شود شهرستان زاهدان برای دستیابی به این سطح از تولید ۳۲٪ از کل سرمایه‌گذاری مورد نیاز در رشد اقتصادی هدف را باید دریافت کند.

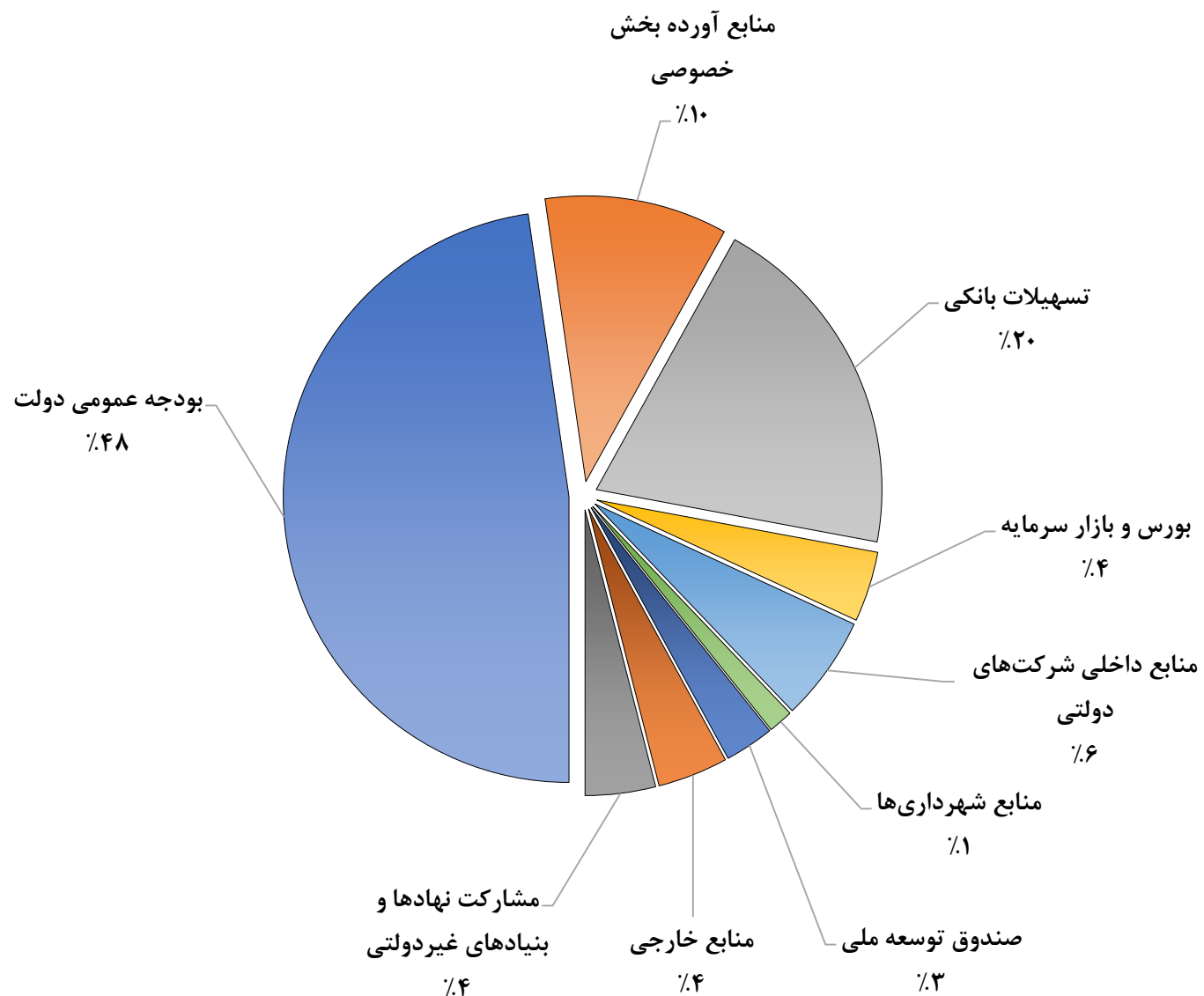
نمودار ۱- تولید ناخالص داخلی برنامه‌ریزی شده در هر شهرستان در سال ۱۴۰۱

نمودار ۲- سهم شهرستان‌ها از سرمایه‌گذاری ناخالص استان در سال ۱۴۰۱

الگوی نظام تامین منابع درآمدی و مالی جهت تحقق رشد اقتصادی ۸/۴ درصدی استان در سال ۱۴۰۱

ردیف	عنوان منبع درآمدی	مبلغ (به میلیارد ریال)	درصد از کل منابع
۱	بودجه عمومی دولت	۱۲۰۰۰۰	۴۸٪
۲	منابع آورده بخش خصوصی	۲۶۰۰۰	۱۰٪
۳	تسهیلات بانکی	۵۰۰۰۰	۲۰٪
۴	بورس و بازار سرمایه	۱۰۰۰۰	۴٪
۵	منابع داخلی شرکت‌های دولتی	۱۵۰۰۰	۶٪
۶	منابع شهرداری‌ها	۳۵۰۰	۱٪
۷	صندوق توسعه ملی	۷۰۰۰	۳٪
۸	منابع خارجی	۱۰۰۰۰	۴٪
۹	مشارکت نهادها و بنیادهای غیردولتی	۱۰۰۰۰	۴٪
	جمع	۲۵۱۵۰۰	۱۰۰٪

اقدامات اجرایی استان در سال ۱۴۰۱ جهت تحقق رشد ۸/۴ درصدی

بخش کشاورزی

تصویب مبلغ ۳۰۰ میلیارد تومان از محل منابع در اختیار شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان جهت تکمیل و توسعه طرح‌های بخش کشاورزی استان با اولویت موارد ذیل:

- مرمت و بهسازی قنوات
- آبخیزداری و مهار سیل
- اصلاح و نوسازی باغات بویژه نخیلات و باغات پسته
- توسعه فعالیت‌های شیلاتی در آب‌های داخلی، ساحلی و آب‌های دور
- تکمیل زیرساخت‌های مجتمع‌های گلخانه‌ای و همچنین صنایع تبدیلی بخش کشاورزی
- کمک‌های فنی و اعتباری جهت حمایت از فعالیت‌های دانش بنیان در بخش کشاورزی

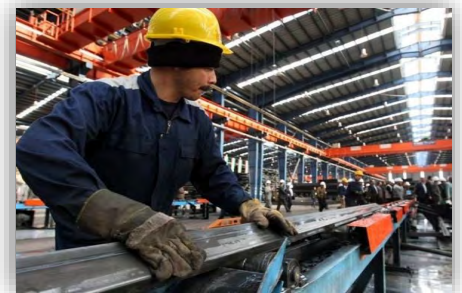
بخش صنعت و معدن

تصویب مبلغ ۸۵ میلیارد تومان از محل منابع در اختیار شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان جهت تکمیل و توسعه زیرساخت‌های بخش صنعت و معدن استان با اولویت موارد ذیل:

- توسعه زیرساخت‌های طرح‌های تولیدی استان علی‌الخصوص شهرک‌ها و نواحی صنعتی
- تکمیل زیرساخت‌های معادن (راه دسترسی)
- اختصاص کمک‌های فنی و اعتباری برای توسعه فعالیت‌های دانش بنیان در بخش صنعت و معدن

بخش خدمات

تصویب بیش از ۲۸۰۰ میلیارد تومان برای توسعه فعالیت‌های بخش خدمات در استان با توجه به سهم این بخش در تحقق رشد اقتصادی:

- توسعه بخش بازرگانی علی‌الخصوص در قالب تکمیل بازارچه‌های مرزی و بازارچه‌های خرده‌فروشی
- توسعه فعالیت‌های گردشگری، تکمیل زیرساخت‌های مورد نیاز و اختصاص کمک‌های فنی و اعتباری
- بهبود خدمات بخش بهداشت و درمان با تکمیل و توسعه فضاهای مورد نیاز
- تکمیل طرح‌های نیمه تمام بخش آموزش و پرورش عمومی و توسعه فعالیت‌های آموزشی
- بهبود عبور و مرور و توسعه خدمات حمل و نقل کالا و مسافر در قالب تکمیل محورهای شریانی و مهم استان
- بهبود ارائه خدمات شهری و کمک به تکمیل طرح‌های نیمه تمام شهرداری‌ها
- اختصاص کمک‌های فنی و اعتباری علی‌الخصوص با اولویت فعالیت‌های دانش بنیان در بخش خدمات

با تشکر و سپاس